

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΒΙΩΝ

ΤΟΥ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Ζ' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Α' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ

Ερωδοξο

131 • 40

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

44—ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—44

1916

Ε. Εμμεδουρά 1916 ΦΙΛ

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΒΙΩΝ

ΤΟΥ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΕΚΔΘΕΙΣΑΙ ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Ζ' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Α' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ

131

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

44-ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ-44

1916

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ

3. Εϋνομος, ὁ τοῦ Λυκούργου πατήρ, διερύκων ἀψιμαχίαν τινὰ μαγειρικῇ κοπίδι πληγείς ἀπέθανε, τῷ πρεσβυτέρῳ παιδί Πολυδέκτῃ καταλιπὼν τὴν βασιλείαν. Ἀποθανόντος δὲ καὶ τούτου μετ' ὀλίγον χρόνον ἔδει βασιλεύειν, ὡς πάντες ᾔφροντο, τὸν Λυκούργον· καὶ πρὶν γε τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ φανεράν γενέσθαι κύουσαν, ἐβασίλευε. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο τάχιστα ᾔσθητο, τὴν μὲν βασιλείαν ἀπέφηνε τοῦ παιδὸς οὖσαν, ἄνπερ ἄρρην γένηται, τὴν δὲ ἀρχὴν αὐτὸς ὡς ἐπίτροπος διεῖπε. Ὡς δ' ᾔσθητο τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ τίκτουσαν, εἰσέπεμψε παρέδρους ταῖς ὠδίσι αὐτῆς καὶ φύλακας, οἷς ἦν προστεταγμένον, ἐὰν μὲν θήλυ τεχθῆ, παραδοῦναι ταῖς γυναιξίν, ἐὰν δὲ ἄρρην, κομίσαι πρὸς ἑαυτόν, ὅτι ἂν τύχῃ πράττων. Ἐτυχε δὲ δειπνοῦντος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀρχόντων ἀποκυθὲν ἄρρην· καὶ παρήσαν οἱ ὑπηρέται τὸ παιδάριον αὐτῷ κομίζοντες. Ὁ δὲ δεξάμενος, ὡς λέγεται, καὶ πρὸς τοὺς παρόντας εἰπὼν, «Βασιλεὺς ὑμῖν γέγονεν, ὦ Σπαρτιάται», κατέκλινεν ἐν τῇ βασιλικῇ χώρᾳ καὶ Χαρίλαον ὠνόμασε. Ἐβασίλευσε δὲ μῆνας ὀκτὼ τὸ σὺμπαν. Ἦν δὲ καὶ τάλλα περιθλεπτος ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καὶ πλείονες ἐγένοντο τῶν ὡς ἐπιτρόπῳ βασιλέως καὶ βασιλικὴν ἐξουσίαν ἔχοντι πειθομένων οἱ δὲ ἀρετὴν προσέχοντες αὐτῷ καὶ ποιεῖν ἐθέλοντες ἐτοίμως τὸ προσταττόμενον. Ἦν δὲ τι καὶ τὸ φθονοῦν καὶ πρὸς τὴν αὔξησιν ὄντι νέῳ πειρώμενον ἐνίστασθαι, μάλιστα μὲν οἱ συγγενεῖς τῆς τοῦ βασιλέως μητρὸς, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτῆς Λεωνίδα καὶ θρασύτερόν ποτε τῷ Λυκούργῳ λοιδορηθεὶς ὑπεῖπεν, ὡς εἰδείη σαφῶς μέλλοντα βασιλεύειν αὐτόν, προκαταλαμβάνων διαβολῇ τὸν Λυ-

κοῦργον, εἴ τι συμβαίῃ τῷ βασιλεῖ παθεῖν, ὡς ἐπιβεβου-
λευκότα. Τοιοῦτοι δὲ τινες λόγοι καὶ παρὰ τῆς γυναικὸς
ἐξεφοίτων· ἐφ' οἷς βαρέως φέρων καὶ δεδοικῶς τὸ ἄδηλον,
ἔγνω φυγεῖν ἀποδημίᾳ τὴν ὑπόνοιαν καὶ πλανηθῆναι, μέ-
χρις ἂν ὁ ἀδελφιδοῦς ἐν ἡλικίᾳ γενόμενος τεκνώσῃ διάδο-
χον τῆς βασιλείας.

4. Οὕτως ἀπάρας πρῶτον μὲν εἰς Κρήτην ἀφίκετο· καὶ
τὰς αὐτόθι πολιτείας κατανοήσας καὶ συγγερόμενος ταῖς
πρωτεύουσι κατὰ δόξαν ἀνδράσι, τὰ μὲν ἐζήλωσε καὶ πα-
ρέλαθε τῶν νόμων, ὡς οἴκαδε μετοίσων καὶ χρησόμενος,
ἔστι δ' ὧν κατεφρόνησε. Ἐνα δὲ τῶν νομιζομένων ἐκεῖ
σοφῶν καὶ πολιτικῶν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σπάρτην, Θάλγητα,
ποιητὴν μὲν δοκοῦντα λυρικῶν μελῶν καὶ πρόσχημα τὴν
τέχνην ταύτην πεπονημένον, ἔργῳ δὲ ἄπερ οἱ κράτιστοι
τῶν νομοθετῶν διαπρακτούμενον. Λόγοι γὰρ ἦσαν αἱ ψῆλαι
πρὸς εὐπαίθειαν καὶ ὁμόνοιαν ἀνακλητικοί, ὧν ἀκροώμενοι
κατεπραῦνοντο λεληθότως τὰ ἔθη καὶ συμφικιοῦντο τῷ
ζήλῳ τῶν καλῶν ἐκ τῆς ἐπιχωριαζούσης τότε πρὸς ἀλλή-
λους κακοθυμίας, ὥστε τρόπον τινὰ τῷ Λυκούργῳ προσδο-
ποιεῖν τὴν παιδείου αὐτῶν ἐκεῖνον. Ἐκ τῆς Κρήτης
ὁ Λυκούργος ἐπὶ Ἀσίαν ἔπλευσε βουλόμενος, ὡς λέγεται,
ταῖς Κρητικαῖς διαίταις, εὐτελέσιν οὔσαις καὶ αὐστηραῖς,
τὰς Ἰωνικὰς πολυτελείας καὶ τρυφᾶς παραβαλὼν ἀποθεω-
ρῆσαι τὴν διαφορὰν τῶν βίων καὶ τῶν πολιτειῶν. Ἐκεῖ δὲ
καὶ ταῖς Ὀμήρου ποιήμασιν ἐντυχὼν πρῶτον συνήγαγεν
ὡς δεῦρο κομιῶν. Ἦν γὰρ τις ἦδη δόξα τῶν ἐπῶν ἀμαυρὰ
παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἐκέκτηντο δὲ οὐ πολλοὶ μέρη τινά,
σποράδιον τῆς ποιήσεως, ὡς ἔτυχε, διαφορομένης· γνωρίμην
δὲ αὐτὴν πρῶτος ἐποίησε Λυκούργος. Αἰγύπτιοι δὲ καὶ
πρὸς αὐτοὺς ἀφικέσθαι τὸν Λυκούργον οἴονται, καὶ τὴν ἀπὸ
τῶν ἄλλων γενῶν τοῦ μυχίμου διάκρισιν μάλιστα θαυμά-
σαντα μετενεγκεῖν εἰς τὴν Σπάρτην.

5. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὸν Λυκούργον ἐπόθουν καὶ μετεπέμποντο πολλάκις, ὡς τοὺς μὲν βασιλεῖς ὄνομα καὶ τιμὴν, ἄλλο δὲ μηδὲν διαφέρον τῶν πολλῶν ἔχοντας, ἐν ἐκείνῳ δὲ φύσιν ἡγεμονικὴν καὶ δύναμιν ἀνθρώπων ἀγωγὸν οὖσαν. Οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς βασιλεῦσιν ἦν ἀβούλητος ἢ παρουσία τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ἠλπίζον ἐκείνου συμπαρόντος ἦττον ὑβρίζουσι χρῆσθαι τοῖς πολλοῖς. Ἐπανελθὼν οὖν πρὸς οὕτω δίκαιμένους εὐθὺς ἐπεχειρεῖ τὰ παρόντα κινεῖν καὶ μεθιστάναι τὴν πολιτείαν. Διανογθεὶς δὲ ταῦτα πρῶτον μὲν ἀπεδήμησεν εἰς Δελφοὺς· καὶ τῷ θεῷ θύσας καὶ χρησάμενος ἐπανῆλθε τὸν διαβόητον ἐκείνον χρησμὸν κομίζων, ᾧ θεοφιλῆ αὐτὸν ἢ Πυθία προσεῖπε καὶ θεὸν μᾶλλον ἢ ἄνθρωπον. Ἐπαρθεὶς δὲ τούτοις τοὺς ἀρίστους συναφάπτεσθαι παρεκάλει, κρύφα διαλεγόμενος τοῖς φίλοις πρῶτον, εἶτα κατὰ μικρὸν ἀπτόμενος πλειόνων καὶ συνιστὰς ἐπὶ τὴν πράξιν. Ὡς δ' ὁ καιρὸς ἦκε, τριάκοντα τοὺς πρώτους ἐκέλευσε μετὰ τῶν ὄπλων ἔωθεν εἰς ἀγορὰν προσελθεῖν ἐκπλήξεως ἕνεκα καὶ φόβου πρὸς τοὺς ἀντιπράττοντας. Ἀρχομένης δὲ τῆς ταραχῆς ὁ βασιλεὺς Χαρίλαος φοβηθεὶς, ὡς ἐπ' αὐτὸν ὄλης τῆς πράξεως συνισταμένης, κατέφυγε πρὸς τὴν Χαλκιδαικὸν· εἶτα πεισθεὶς καὶ λαθὼν ὄρκους ἀνέστη καὶ μετείχε τῶν πραττομένων. Πλειόνων δὲ καινοτομουμένων ὑπὸ τοῦ Λυκούργου πρῶτον ἦν καὶ μέγιστον ἢ κατάστασις τῶν γερόντων, ἣν φησὶν ὁ Πλάτων τῇ τῶν βασιλέων ἀρχῇ φλεγμαινούσῃ μειχθεῖσαν καὶ γενομένην ἰσόφηφον εἰς τὰ μέγιστα σωτηρίαν ἅμα καὶ σωφροσύνην παρασχεῖν. Αἰωρουμένη γὰρ ἡ πολιτεία καὶ ἀποκλίνουσα νῦν μὲν ὡς τοὺς βασιλεῖς ἐπὶ τυραννίδα, νῦν δὲ ὡς τὸ πλῆθος ἐπὶ δημοκρατίαν, οἷον ἔρμα τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν ἐν μέσῳ θεμένη καὶ ἰσορροπήσασα τὴν ἀσφαλεστάτην τάξιν ἔσχε καὶ κατάστασιν, αἰεὶ τῶν δικτῶ καὶ εἰκοσι γερόντων τοῖς μὲν βασιλεῦσι προσθεμένων, ὅσον ἀντιβῆναι πρὸς δη-

μοκρατίαν, αὐθις δὲ ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι τυραννίδα τὸν δῆμον ἀναρρωνόντων.

8. Ἐτερον δὲ τῶν Λυκούργου πολιτευμάτων καὶ νεανικώτατον ὁ τῆς γῆς ἀναδασμός ἐστι. Δεινῆς γὰρ οὔσης ἀνωμαλίας καὶ πολλῶν ἀκτημόνων καὶ ἀπόρων ἐπιφερομένων τῇ πόλει, τοῦ δὲ πλούτου παντάπασιν εἰς ὀλίγους συρρυηκότος, ὕβριν καὶ φθόνον καὶ κακουργίαν καὶ τρυφήν καὶ τὰ τούτων ἔτι πρᾶσθαι καὶ μεῖζον νοσήματα πολιτείας, πλοῦτον καὶ πενίαν, ἐξελαύνων συνέπεισε τὴν χώραν ἅπασαν εἰς μέσον θέντας ἐξ ἀρχῆς ἀναδάσασθαι καὶ ζῆν μετ' ἀλλήλων ἅπαντες ὁμαλῆς καὶ ἰσοκλήρους τοῖς βίοις γανομένους. Ἐπάγων δὲ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἔνειμε τὴν μὲν ἄλλην τοῖς περιοίκιοις Λακωνικὴν τρισμύριους κλήρους, τὴν δὲ εἰς τὸ ἄστυ τὴν Σπάρτην συντελοῦσαν ἑνακισχιλίους· τοσοῦτοι γὰρ ἐγένοντο κλήροι Σπαρτιατῶν.

9. Ἀκυρώσας δὲ πᾶν νόμισμα χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν μόνῳ χρῆσθαι τῷ σιδηρῷ προσέταξε· καὶ τούτῳ δὲ ἀπὸ πολλοῦ σταθμοῦ καὶ ὄγκου δύναμιν ὀλίγην ἔδωκεν, ὥστε δέκα μνῶν ἀμοιβὴν ἀποθήκης τε μεγάλης ἐν οἰκίᾳ δεῖσθαι καὶ ζεύγους ἄγοντος. Τούτου δὲ κυρωθέντος ἐξέπεσον ἀδικημάτων γένη πολλὰ τῆς Λακεδαίμονος. Τίς γὰρ ἢ κλέπτειν ἔμελλεν ἢ δωροδοκεῖν ἢ ἀποστερεῖν ἢ ἀρπάζειν, ἢ μήτε κατακρύψαι δυνατόν ἦν μήτε κερτῆσθαι ζηλωτόν; Μετὰ δὲ τοῦτο τῶν ἀχρήστων καὶ περισσῶν ἐποιεῖτο τεχνῶν ξηνηλασίαν. Ἐμελλον δὲ πού καὶ μνησθὲς ἐξελαύνοντος αἱ πολλαὶ τῷ κοινῷ νομίσματι συνεκπεσεῖσθαι, διάθεσιν τῶν ἔργων οὐκ ἐχόντων. Τὸ γὰρ σιδηροῦν ἀγώγιμον οὐκ ἦν πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας οὐδ' εἶχε τιμὴν καταγελωμένον, ὥστε οὐδὲ πρίασθαι τι τῶν ξενικῶν ὑπῆρχε. Ἀλλὰ οὕτως ἀπεργηματοῦσα κατὰ μικρὸν ἡ τρυφή τῶν ζωπυρούτων καὶ τρεφόντων αὐτὴ δι' αὐτῆς ἐμαραίνετο.

+ 10. Ἐτι δὲ μᾶλλον ἐπιθέσθαι τῇ τρυφῇ καὶ τὸν ζῆλον

ἀφελέσθαι τοῦ πλοῦτου διανοηθεῖς τὴν τῶν σισσιτίων κατασκευὴν ἐπῆγεν, ὥστε δεῖπνεῖν μετ' ἀλλήλων συνιόντας ἐπὶ κοινοῖς καὶ τεταγμένοις ὄψοις καὶ σιτίοις, οἴκοι δὲ μὴ διαιτᾶσθαι κατακλινέντας εἰς στρωμνάς πολυτελεῖς καὶ τραπέζας. Οὐδὲ οἴκοι προδειπνήσαντας ἐξῆν βαδίζειν ἐπὶ τὰ συσσίτια πεπληρωμένους, ἀλλ' ἐπιμελῶς οἱ λοιποὶ παραφυλάττοντες τὸν μὴ πίνοντα μῆδὲ ἐσθιόντα μετ' αὐτῶν ἐκάκιζον ὡς ἀκρατῆ καὶ πρὸς τὴν κοινὴν ἀπομαλακίζομενον δίαιταν.

12. Τὰ δὲ συσσίτια Κρήτες μὲν ἀνδρεῖα, Λακεδαιμόνιοι δὲ φιδίτια προσαγορεύουσι. Συνήρχοντο δὲ ἀνὰ πεντεκαίδεκα καὶ βραχεὶ τούτων ἐλάττους ἢ πλείους. Ἐφερε δὲ ἕκαστος κατὰ μῆνα τῶν συσσίτων ἀλφίτων μέδιμον, οἴνου χάσας ὀκτώ, τυροῦ πέντε μνάς, σύκων ἡμίμναϊα πέντε, πρὸς δὲ τούτοις εἰς ὄψωνίαν μικρὸν τι κομιδῆ νομίσματος. Τῶν δὲ ὄψων εὐδοκίμει μάλιστα παρ' αὐτοῖς ὁ μέλας ζωμός, ὥστε μῆδὲ κρεαδίου δεῖσθαι τοὺς πρεσβυτέρους, ἀλλὰ παραχωρεῖν τοῖς νεανίσκοις, αὐτοὺς δὲ τοῦ ζωμοῦ ἐστιᾶσθαι. Πιόντες δὲ μετρίως ἀπίασι δίχα λαμπάδος. Οὐ γὰρ ἔξεστι πρὸς φῶς βαδίζειν οὔτε ταύτην οὔτε ἄλλην ὁδόν, ὅπως ἐθίζωνται σκότους καὶ νυκτὸς εὐθαρσῶς καὶ ἀδεῶς ὀδεύειν.

16. Τὸ γεννηθὲν οὐκ ἦν κύριος ὁ γεννήσας τρέφειν, ἀλλ' ἔφερε λαβῶν εἰς τόπον τινὰ λέσχην κελούμενον, ἐν ᾗ καθήμενοι τῶν φυλετῶν οἱ πρεσβύτατοι καταμαθόντες τὸ παιδάριον, εἰ μὲν εὐπαγὲς εἶη καὶ ῥωμαλέον, τρέφειν ἐκέλευον κληῖρον αὐτῷ τῶν ἐνακισχιλίων προσνεύμαντες· εἰ δ' ἀγεννὲς καὶ ἄμορφον, ἀπέπεμπον εἰς τὰς λεγομένας Ἀποθέτας, παρὰ Ταύγετον βραθρῶδῃ τόπον, ὡς οὔτε αὐτῷ ζῆν ἄμεινον οὔτε τῇ πόλει τὸ μὴ καλῶς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρὸς εὐεξίαν καὶ ῥώμην πεφυκός. Τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν παιδας οὐκ ἐπὶ ὄνητοῖς οὐδὲ μισθίοις ἐποίησατο παιδαγωγοῖς ὁ Ἀυκούργος οὐδ' ἐξῆν ἐκάστῳ τρέφειν οὐδὲ παιδεύειν, ὡς ἐβούλετο, τὸν υἱόν, ἀλλὰ πάντας εὐθὺς ἑπταετείς γενομένους

παραλαμβάνων αὐτὸς εἰς ἀγέλας κατελόχιζε καὶ συννόμους ποιῶν καὶ συντρόφους μετ' ἀλλήλων εἴθιζε συμπαίξειν καὶ συσχολάζειν. Ἄρχοντα δ' αὐτοῖς παρίστατο τῆς ἀγέλης τὸν τῷ φρονεῖν διαφέροντα καὶ θυμοειδέστατον ἐν τῷ μάχεσθαι· καὶ πρὸς τοῦτον ἀφεώρων καὶ προστάττοντος ἠκροῶντο καὶ κολάζοντος ἐκαρτέρουν, ὥστε τὴν παιδείαν εἶναι μελέτην εὐπειθείας. Ἐπεσκόπουν δὲ οἱ πρεσβύτεροι παίζοντας αὐτούς, καὶ τὰ πολλὰ φιλονικίας τινὰς ἐμβάλλοντες οὐ παρέργως κατεμάνθανον, ὁποῖός ἐστι τὴν φύσιν ἕκαστος αὐτῶν πρὸς τὸ τολμᾶν καὶ μὴ φυγομαχεῖν ἐν ταῖς ἀμίλλαις. Γράμματα μὲν οὖν ἕνεκα τῆς χρείας ἐμάνθανον· ἢ δ' ἄλλη πᾶσα παιδεία πρὸς τὸ ἄρχεσθαι καλῶς ἐγίνετο καὶ καρτερεῖν πονοῦντα καὶ νικᾶν μυχόμενον. Διὸ καὶ τῆς ἡλικίας προερχομένης ἐπέτεινον αὐτῶν τὴν ἀσκήσιν ἐν χρῆσι τε κείροντες καὶ βαδίζειν ἀνυποδότητος παίζειν τε γυμνοὺς ὡς τὰ πολλὰ συνθείζοντες. Γενόμενοι δὲ δωδεκαετείς ἄνευ χιτῶνος ἤδη διετέλουν, ἐν ἱμάτιον εἰς τὸν ἐνικυτὸν λαμβάνοντες. Ἐκάθευδον δὲ ἑμοῦ κατ' ἴλην καὶ ἀγέλην ἐπὶ σιβάδων, ἃς αὐτοῖς συνεφόρουν τοῦ παρὰ τὸν Εὐρώταν πεφυκότος καλάμου τὰ ἄκρα ταῖς χερσὶν ἄνευ σιδήρου κατακλάσαντες. Ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τοὺς λεγομένους λυκοφάνους ὑπεβάλλοντο καὶ κατεμείγνυσαν ταῖς σιβάσι, θερμαντικὸν ἔχειν τι τῆς ὕλης δοκούσης.

29. Ἀγασθεῖς δὲ καὶ ἀγαπήσας τὸ τῆς νομοθεσίας κάλλος καὶ μέγεθος ἐν ἔργῳ γενομένης καὶ ὁδῷ βαδίζούσης ἐπεθύμησεν, ὡς ἀνυστὸν ἐξ ἀνθρωπίνης προνοίας, ἀθάνατον αὐτὴν ἀπολιπεῖν καὶ ἀκίνητον εἰς τὸ μέλλον. Συναγαγὼν οὖν ἅπαντας εἰς ἐκκλησίαν τὰ μὲν ἄλλα ἱκανῶς ἔχειν ἔφη πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως, ὃ δὲ κυριώτατόν ἐστι καὶ μέγιστον, οὐκ ἂν ἐξενεγκαῖν πρότερον πρὸς αὐτοὺς ἢ χρήσασθαι τῷ θεῷ. Δεῖν οὖν ἐκείνους ἐμμένειν τοῖς καθεστῶσι νόμοις καὶ μηδὲν ἀλλάσσειν μηδὲ μετακινεῖν, ἕως ἐπάνεισιν

ἐκ Δελφῶν αὐτός· ἐπανελθὼν γάρ, ὅ τι ἂν τῷ θεῷ δοκῇ, ποιήσειν. Ὁμολογούντων δὲ πάντων καὶ κελευόντων βαδίζειν, ὄρκους λαθῶν παρὰ τῶν βασιλέων καὶ τῶν γερόντων, ἔπειτα παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἐμμενεῖν καὶ χρήσεσθαι τῇ καθεστῶσῃ πολιτείᾳ, μέχρις ἂν ἐπανεέλθῃ ὁ Λυκούργος, ἀπῆρεν εἰς Δελφούς. Παραγενόμενος δὲ πρὸς τὸ μαντεῖον καὶ τῷ θεῷ θύσας ἠρώτησεν, εἰ καλῶς οἱ νόμοι καὶ ἱκανῶς πρὸς εὐδαιμονίαν πόλεως κείμενοι τυγχάνουσιν. Ἀποκρινάμενος δὲ τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς νόμους καλῶς κείσθαι καὶ τὴν πόλιν ἐνδοξοτάτην διαμενεῖν τῇ Λυκούργου χρωμένῃ πολιτείᾳ, τὸ μάντευμα γραφάμενος εἰς Σπάρτην ἀπέστειλε. Αὐτὸς δὲ τῷ θεῷ πάλιν θύσας καὶ τοὺς φίλους ἀσπασάμενος καὶ τὸν υἱόν, ἔγνω μηκέτι τοῖς πολίταις ἀφείναι τὸν ὄρκον, αὐτοῦ δὲ καταλῦσαι τὸν βίον ἐκουσίως. Ἐτελεύτησεν οὖν ἀποκαρτερήσας.

ΣΟΛΩΝ

1. Σόλων Ἐξηκεστίδου ἐγένετο, ἀνδρὸς οὐσίας μὲν, ὡς φασί, καὶ δυνάμει μέσου τῶν πολιτῶν, οἰκίας δὲ πρώτης κατὰ γένος· ἦν γὰρ Κοδρίδης ἀνεκαθεν. Τὴν δὲ μητέρα τοῦ Σόλωνος Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἱστορεῖ τῆς Πεισιστράτου μητρὸς ἀνεψιᾶν γενέσθαι.

2. Σόλων, τὴν οὐσίαν τοῦ πατρὸς ἐλαττώσαντος εἰς φιλανθρωπίας τινάς, ὡς φησὶν Ἑρμιππος, καὶ χάριτας, οὐκ ἂν ἀπορήσας τῶν βουλομένων ἐπαρκεῖν, αἰδοῦμενος δὲ λαμβάνειν παρ' ἐτέρων ἐξ οἰκίας γεγωνῶς εἰθισμένης ἐτέροις βοηθεῖν, ὥρμησε νέος ὢν ἔτι πρὸς ἐμπορίαν. Καίτοι φασὶν ἔνιοι πολυπειρίας ἕνεκα μᾶλλον καὶ ἱστορίας ἢ χρηματι-

σμοῦ πλανηθῆναι τὸν Σόλωνα. Σοφίας μὲν γὰρ ἦν ὁμολογούμενως ἔραστής, ὅς γε καὶ πρεσβύτερος ὢν ἔλεγε

Γηράσκειν αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος·
πλοῦτον δ' οὐκ ἐθαύμαζε. Ἐν δὲ τοῖς τότε χρόνοις, καθ' Ἡσίοδον, ἔργον οὐδὲν ἦν ὄνειδος, ἐμπορία δὲ καὶ δόξαν εἶχεν οἰκειομένη τὰ βαρβαρικά καὶ προξενούσα φιλίας βασιλέων καὶ πραγμάτων ἐμπείρους ποιούσα πολλῶν.

3. Τῇ δὲ ποιήσει κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς οὐδὲν ἄξιον σπουδῆς, ἀλλὰ παίζων ἔοικε προσχρήσασθαι καὶ παράγων ἑαυτὸν ἐν τῇ σχολάζειν, ὕστερον δὲ καὶ γνώμας ἐνέτεινε φιλοσόφους καὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ συγκατέπλεκε τοῖς ποιήμασιν οὐχ ἱστορίας ἕνεκεν καὶ μνήμης, ἀλλ' ἀπολογισμούς τε τῶν πεπραγμένων ἔχοντα καὶ προτροπὰς ἐνιαχοῦ καὶ νοουθεσίας καὶ ἐπιπλήξεις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Ἐνιοὶ δὲ φασιν, ὅτι καὶ τοὺς νόμους ἐπεχείρησεν ἐντείνας εἰς ἔπος ἐξενεγκεῖν.

8. Ἐπεὶ μακρὸν τινα καὶ δυσχερῆ πόλεμον οἱ ἐν ἄστει περὶ τῆς Σαλαμινίων νήσου Μεγαρεῦσι πολεμοῦντες ἐξέκαμον, καὶ νόμον ἔθεντο μήτε γράψαι τινὰ μήτ' εἰπεῖν αὐθις, ὡς χρῆ τὴν πόλιν ἀντιποιεῖσθαι τῆς Σαλαμίνας ἢ θανάτῳ ζημιοῦσθαι, βαρέως φέρων τὴν ἀδοξίαν ὁ Σόλων καὶ τῶν νέων ὄρων πολλοὺς δεσμένους ἀρχῆς ἐπὶ τὸν πόλεμον, αὐτοὺς δὲ μὴ θαρροῦντας ἀρξασθαι διὰ τὸν νόμον, ἐσκήψατο μὲ ἐκστασιν τῶν λογισμῶν, καὶ λόγος εἰς τὴν πόλιν ἐκ τῆς οἰκίας διεδόθη παρακινήτικῶς ἔχειν αὐτόν, ἐλεγεία δὲ κρύφα συνθεῖς καὶ μελετήσας, ὥστε λέγειν ἀπὸ στόματος, ἐξεπήδησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄφνω πιλίδιον περιθέμενος. Ὀχλοῦ δὲ πολλοῦ συνδραμόντος ἀναβάς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον ἐν ᾧδῃ διεβήλθε τὴν ἐλεγείαν. Τοῦτο τὸ ποίημα Σαλαμῖς ἐπιγέγραπται καὶ στίχων ἑκατὸν ἔστι, χαριέντως πάνυ πεποιημένον. Τότε δὲ ἀθέντος αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων τοῦ Σόλωνος ἀρξαμένων ἐπαινεῖν, μάλιστα δὲ τοῦ Πεισι-

στράτου τοῖς πολίταις ἐγκλεουομένοι καὶ παρορμῶντος πεισθῆναι τῇ λέγοντι, λύσαντες τὸν νόμον αὐθις ἤπτοντο τοῦ πολέμου προστησάμενοι τὸν Σόλωνα.

9. Φασὶ δὲ Σόλωνα διαπλεύσαντα νυκτὸς εἰς τὴν νῆσον ἐντεμεῖν σφάγια Περιφύμφη καὶ Κυχεῖ τοῖς ἥρωσι. Εἶτα παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἐβελοντὰς λαβεῖν πεντακοσίους, δόγματος γενομένου τούτους, ἂν κατάσχωσι τὴν νῆσον, κυρίους εἶναι τοῦ πολιτεύματος. Ἀναχθέντα δὲ συχναῖς ἀλιάσιν ἅμα τριακοντόρου συμπαραπλευσούσης ὑφορμίσασθαι τῇ Σαλαμῖνι κατὰ χηλὴν τινα πρὸς τὴν Εὐβοίαν ἀποδλέπουσαν. Πυθομένους δὲ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι Μεγαρεῖς ἕκ τινος φήμης οὐδὲν βέβαιον, αὐτοὺς μὲν εἰς τὰ ὄπλα θορυβουμένους βαδίζειν, ναῦν δ' ἀποστεῖλαι κατασκευομένην τῶν πολεμίων ἧς ἐγγὺς ἐλθούσης κρατῆσαι τὸν Σόλωνα καὶ καθεῖρξαι τοὺς Μεγαρεῖς. Ἐμβιβάσαντα δὲ τῶν Ἀθηναίων τοὺς κρατίστους κελεῦσαι ἐπὶ τὴν πόλιν πλεῖν, ὡς ἂν ἐνδέχῃται μάλιστα, κρύπτοντας ἑαυτοῦς ἅμα δὲ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους ἀναλαβόντα πεζῇ συμφέρεσθαι τοῖς Μεγαρεῦσι· καὶ τῆς μάχης ἔτι συνεστώσης φθάσαι τοὺς ἀπὸ τῆς νεῶς καταλαβόντας τὴν πόλιν.

13. Τῆς Κυλωνείου πεπαυμένης ταραχῆς καὶ μεθεστώτων τῶν ἐναγῶν, τὴν παλαιὰν αὐθις στάσιν ὑπὲρ τῆς πολιτείας ἐστασίαζον οἱ Ἀθηναῖοι. Τότε δὲ τῆς τῶν πενήτων πρὸς τοὺς πλουσίους ἀνωμαλίας ὡσπερ ἀκμὴν λαβούσης, παντάπασιν ἐπισφαλῶς ἡ πόλις διέκειτο, καὶ μόνως ἂν ἐδόκει καταστῆναι καὶ παύσασθαι ταραττομένη τυραννίδος γενομένης. Ἄπας μὲν γὰρ ὁ δῆμος ἦν ὑπόχρεως τῶν πλουσίων. Ἡ γὰρ ἐγεώργουν ἐκείνοις ἕκτα τῶν γινομένων τελούντες, ἐκτῆμοροι προσαγορευόμενοι, ἢ χρέα λαμβάνοντες ἐπὶ τοῖς σώμασιν ἀγώγιμοι τοῖς δανείζουσιν ἦσαν, οἱ μὲν αὐτοῦ δουλεύοντες, οἱ δ' ἐπὶ τὴν ξένην πιπρασκόμενοι. Οἱ δὲ πλεῖστοι καὶ ῥωμαλεώτατοι συνίσταντο καὶ παρεκάλουν

ἀλλήλους μὴ περιορᾶν, ἀλλ' ἐλομένους ἕνα προστάτην ἀνδρα πιστὸν ἀφελέσθαι τοὺς ὑπερημέρους καὶ τὴν γῆν ἀναδάσασθαι καὶ ἔλως μεταστῆσαι τὴν πολιτείαν.

14. Ἐνταῦθα δὲ τῶν Ἀθηναίων οἱ φρονιμώτατοι συνορῶντες τὸν Σόλωνα μῆτε τοῖς πλουσίοις κοινωνοῦντα τῆς ἀδικίας μῆτε ταῖς τῶν πενήτων ἀνάγκαις ἐνεχόμενον ἐδέοντο τοῖς κοινοῖς προσελθεῖν καὶ καταπαῦσαι τὰς διαφορὰς. Ἡρέθη δὲ ἄρχων μετὰ Φιλόμβροτον καὶ διαλλακτῆς καὶ νομοθέτης, δεξαμένων προθύμως αὐτὸν ὡς μὲν εὐπορον τῶν πλουσίων, ὡς δὲ χρηστὸν τῶν πενήτων.

15. Τοῦτο δὲ ἐποιήσατο πρῶτον πολίτευμα, γράψας τὰ μὲν ὑπάρχοντα τῶν χρεῶν ἀνεισθαι, πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν ἐπὶ τοῖς σώμασι μηδένα θαναίξειν. Σεισάχθειαν δ' ὠνόμασε τὸ φιλανθρώπευμα τοῦτο. Σεμνύνεται δὲ Σόλων ἐν τοῖς ποιήμασιν, ὅτι τῆς τε προὔποκαειμένης γῆς

Ὅρους ἀνεῖλε πολλαχῆ πεπηγότας·

καὶ τῶν ἀγωγίμων πρὸς ἀργύριον γεγονότων πολιτῶν τοὺς μὲν ἀνήγαγεν ἀπὸ ξένης,

γλώσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν

ἰέντας ὡς ἂν πολλαχῆ πλανωμένους·

τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα

ἔχοντας

ἐλευθέρους φησὶ ποιῆσαι.

16. Ἦρесе δ' οὐδετέροις, ἀλλ' ἐλύπησε καὶ τοὺς πλουσίους ἀνελὼν τὰ συμβόλαια καὶ μᾶλλον ἔτι τοὺς πένητας, ὅτι γῆς ἀναδασμὸν οὐκ ἐποίησεν ἐλπίσασιν αὐτοῖς. Ταχὺ μὲντοι τοῦ συμφέροντος αἰσθόμενοι καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν μέμψεις ἀφέντες ἔθυσαν κοινῇ, σεισάχθειαν τὴν θυσίαν ὀνομάσαντες.

18. Σόλων τὰς μὲν ἀρχὰς ἀπάσας, ὥσπερ ἦσαν, τοῖς εὐπόροις ἀπολιπεῖν βουλόμενος, τὴν δὲ ἄλλην μείξαι πολιτείαν, ἣς ὁ δῆμος οὐ μετεῖχεν, ἔλαβε τὰ τιμήματα τῶν πο-

λιτών, καὶ τοὺς μὲν ἐν ξηροῖς ὄμοῦ καὶ ὑγροῖς μέτρα πεντακόσια ποιοῦντας πρώτους ἔταξε καὶ πεντακοσιομεδίμους προσηγόρευσε· δευτέρους δὲ τοὺς ἵππον τρέφειν δυναμένους ἢ μέτρα ποιεῖν τριακόσια· καὶ τούτους ἱππάδα τελούντας ἐκάλουν· ζευγῖται δ' οἱ τοῦ τρίτου τιμήματος ὠνομάσθησαν, οἷς μέτρον ἦν συναμφοτέρων διακοσίων. Οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐκαλοῦντο θήτες, οἷς οὐδεμίαν ἄρχειν ἔδωκεν ἀρχήν, ἀλλὰ τῷ συνεκκλησιάζειν καὶ δικάζειν μόνον μετεῖχον τῆς πολιτείας.

20. Τῶν δ' ἄλλων αὐτοῦ νόμων μάλιστα παράδοξος ὁ κελεύων ἄτιμον εἶναι τὸν ἐν στάσει μηδετέρως μερίδος γινόμενον. Βούλεται δέ, ὡς ἔοικε, μὴ ἀπαθῶς μηδ' ἀναισθητῶς ἔχειν πρὸς τὸ κοινὸν ἐν ἀσφαλεῖ θέμενον τὰ οἰκεία καὶ τῷ μὴ συναλγεῖν μηδὲ συννοσεῖν τῇ πατρίδι καλλωπιζόμενον, ἀλλ' αὐτόθεν τοῖς τὰ βελτίω καὶ δικαιότερα πράττουσι προσθέμενον συγκινδυνεύειν καὶ βοηθεῖν μᾶλλον ἢ περιμένειν ἀκινδύνως τὰ τῶν κρατούντων.

25. Ἴσχυν δὲ τοῖς νόμοις πᾶσιν εἰς ἑκατὸν ἑνιαυτοὺς ἔδωκε· καὶ κατεγράφησαν εἰς ξυλίνοὺς ἄξονας στρεφομένους, ὧν ἔτι καθ' ἡμᾶς ἐν Πρυτανείῳ λείψανα μικρὰ διεσφίζετο· καὶ προσηγορεύθησαν, ὡς Ἀριστοτέλης φησί, κύρβεις. Κοινὸν μὲν οὖν ὤμνυεν ὅρκον ἢ βουλή τοὺς Σόλωνος νόμους ἐμπεδώσειν, ἴδιον δ' ἕκαστος τῶν θεσμοθετῶν ἐν ἀγορᾷ πρὸς τῷ λίθῳ καταπατίζων, εἴ τι παραβαίῃ τῶν θεσμῶν, ἀνδριάντα χρυσοῦν ἰσομέτρητον ἀναθήσειν ἐν Δελφοῖς. Ἐπεὶ δὲ τῶν νόμων εἰσενεχθέντων ἔνιοι τῷ Σόλωνι καθ' ἑκάστην προσήεσαν ἡμέραν ἐπαινοῦντες ἢ φέγοντες ἢ συμβουλευόντες ἐμβάλλειν τοῖς γεγραμμένοις, ὅ τι τύχοιεν, ἢ ἀφαιρεῖν, πλείστοι δ' ἦσαν οἱ πυνθανόμενοι καὶ κελεύοντες αὐτόν, ὅπως ἕκαστον ἔχει καὶ πρὸς ἣν κεῖται διάνοιαν, ἐπεκδιδάσκειν καὶ σαφηνίζειν, ὁρῶν ὅτι ταῦτα καὶ τὸ πράττειν ἄτοπον καὶ τὸ μὴ πράττειν ἐπίφθονον, ὅλως δὲ ταῖς ἀπο-

ρίαις ὑπεκιστῆναι βουλόμενος καὶ διαφυγεῖν τὸ δυσάρεστον καὶ φιλαίτιον τῶν πολιτῶν (ἔργμασι γὰρ ἐν μεγάλοις πᾶσιν ἀδεῖν χαλεπόν, ὡς αὐτὸς εἴρηκε), πρόσχημα τῆς πλάνης τὴν ναυκληρίαν ποιησάμενος ἐξέπλευσε δεκαετῆ παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἀποδημίαν αἰτησάμενος. Ἠλπίζε γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καὶ τοῖς νόμοις αὐτοῦς ἔσεσθαι συνήθεις.

29. Οἱ δὲ ἐν ἄστει πάλιν ἐστασίαζον ἀποδημοῦντος τοῦ Σόλωνος· καὶ προειστήκει τῶν μὲν Πεδιέων Λυκούργος, τῶν δὲ Παράλων Μεγακλῆς ὁ Ἀλκμέωνος, Πεισιστρατος δὲ τῶν Διακρίων, ἐν οἷς ἦν ὁ θητικὸς ὄχλος καὶ μάλιστα τοῖς πλουσίοις ἀχθόμενος ὥστε χρῆσθαι μὲν ἔτι τοῖς νόμοις τὴν πόλιν, ἤδη δὲ πράγματα νεώτερα προσδοκᾶν καὶ ποθεῖν ἅπαντας ἐτέραν κατάστασιν οὐκ ἴσον ἐλπίζοντας, ἀλλὰ πλεόν ἔξειν ἐν τῇ μεταβολῇ καὶ κρατήσειν παντάπασι τῶν διαφορομένων. Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων ἐχόντων, ὁ Σόλων παραγενόμενος εἰς τὰς Ἀθήνας αἰδῶ μὲν εἶχε καὶ τιμὴν παρὰ πᾶσιν, ἐν δὲ κοινῷ λέγειν καὶ πράσσειν ὁμοίως οὐκ ἔτ' ἦν δυνατὸς οὐδὲ πρόθυμος ὑπὸ γήρωι, ἀλλ' ἐντυγχάνων ἰδίᾳ τοῖς προεστῶσι τῶν στάσεων ἀνδράσιν ἐπειράτο συναρμόττειν, μάλιστα τοῦ Πεισιστράτου προσέχειν δοκοῦντος αὐτῷ. Καὶ γὰρ αἰμύλον τι καὶ προσφιλὲς εἶχεν ἐν τῷ διαλέγεσθαι, καὶ βοηθητικὸς ἦν τοῖς πένησι καὶ πρὸς τὰς ἔχθρας ἐπεικῆς καὶ μέτριος. Ἄ δὲ φύσει μὴ προσῆν αὐτῷ, καὶ ταῦτα μιμούμενος ἐπιστεύετο μᾶλλον τῶν ἐχόντων ὡς εὐλαβῆς καὶ κόσμιος ἀνὴρ καὶ μάλιστα δὴ τὸ ἴσον ἀγαπῶν καὶ δυσχεραίνων, εἴ τις τὰ παρόντα κινοίη καὶ νεωτέρων ὀρέγοιτο· τούτοις γὰρ ἐξηπάτα τοὺς πολλοὺς. Ὁ δὲ Σόλων ταχὺ τὸ ἦθος ἐφώρασεν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιβουλὴν πρῶτος ἐγκατείδεν· οὐ μὴν ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐπειράτο πραῦνειν καὶ νοουθετεῖν καὶ πρὸς αὐτὸν ἔλεγε καὶ πρὸς ἐτέρους, ὡς, εἴ τις ἐξέλαι τὸ φιλόπρωτον αὐτοῦ τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἐπιθυμίαν

ιάσαιτο τῆς τυραννίδος, οὐκ ἔστιν ἄλλος εὐφρέστερος πρὸς ἀρετὴν οὐδὲ βελτίων πολίτης.

31. Οὐ μὴν ἄλλ' ὁ Πεισίστρατος ἐγκρατὴς γενόμενος τῶν πραγμάτων οὕτως ἐξεθεράπευσε τὸν Σόλωνα τιμῶν καὶ φιλοφρονούμενος καὶ μεταπεμπόμενος, ὥστε καὶ σύμβουλον εἶναι καὶ πολλὰ τῶν πρασσομένων ἐπαινεῖν. Καὶ γὰρ ἐφύλαττε τοὺς πλείστους νόμους τοῦ Σόλωνος. Ἐπεβίωσε δ' ὁ Σόλων ἀρξαμένου τοῦ Πεισιστράτου τυραννεῖν, ὡς μὲν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός ἱστορεῖ, συχνὸν χρόνον, ὡς δὲ Φανίας ὁ Ἐρέσιος, ἐλάττονα δυοῖν ἐτῶν. Ἐπὶ Κωμίου μὲν γὰρ ἤρξατο τυραννεῖν Πεισίστρατος, ἐφ' Ἡγεστράτου δὲ Σόλωνά φησιν ὁ Φανίας ἀποθανεῖν τοῦ μετὰ Κωμίαν ἀρξαντος. Ἡ δὲ διασπορὰ κατακαυθέντος αὐτοῦ τῆς τέφρας περὶ τὴν Σαλαμίνιων νῆσον ἔστι μὲν διὰ τὴν ἀτοπίαν ἀπίθανος παντάπασι καὶ μυθώδης, ἀναγέγραπται δ' ὑπὸ τε ἄλλων ἀνδρῶν ἀξιολόγων καὶ Ἀριστοτέλους τοῦ φιλοσόφου.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

2. Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ὃς φυλῆς μὲν ἦν Ἀντιοχίδος, τῶν δὲ δήμων Ἀλωπεκῆθεν, Κλεισθένης μὲν τοῦ καταστησαμένου τὴν πολιτείαν μετὰ τοὺς τυράννους ἑταῖρος γενόμενος, ζηλώσας δὲ καὶ θαυμάσας μάλιστα τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον, ἤψατο μὲν ἀριστοκρατικῆς πολιτείας, ἔσχε δ' ἀντιτασσόμενον ὑπὲρ τοῦ δήμου Θεμιστοκλέα τὸν Νεοκλέους. Ἐνιοὶ μὲν οὖν φασιν παιδᾶς ὄντας αὐτοὺς καὶ συντρεφομένους ἀπ' ἀρχῆς ἐν παντὶ καὶ σπουδῆς ἐχομένῳ καὶ παιδιᾶς πράγματι καὶ λόγῳ διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰς φύσεις εὐθὺς ὑπὸ τῆς

φιλονικίας ἐκείνης ἀνακαλύπτεσθαι, τὴν μὲν παράβολον καὶ πανοῦργον οὖσαν καὶ μετ' ὀξύτητος ἐπὶ πάντα βραδίως φερομένην, τὴν δὲ τὰ χρηστά καὶ δίκαια πράττειν ἀξιούσαν, ψεύδος δὲ καὶ βωμολοχίαν καὶ ἀπάτην οὐδ' ἐν παιδιᾷ τι τρέψω προσειμένην.

4. Οὐ μόνον δὲ πρὸς εὖνοιαν καὶ χάριν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὀργὴν καὶ πρὸς ἔχθραν ἰσχυρότατος ἦν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἀντιστήναι. Λέγεται γοῦν ποτε διώκων ἔχθρὸν ἐν δικαστηρίῳ, μετὰ τὴν κατηγορίαν οὐ βουλομένων ἀκούειν τοῦ κινδυνεύοντος τῶν δικαστῶν, ἀλλὰ τὴν ψῆφον εὐθὺς αἰτούντων ἐπ' αὐτόν, ἀναπηδήσας τῷ κρινομένῳ συνικετεύειν, ὅπως ἀκουσθεῖη καὶ τύχοι τῶν νομίμων· πάλιν δὲ κρίνων ἰδιώταις δυσί, τοῦ ἐτέρου λέγοντος, ὡς πολλὰ τυγχάνει τὸν Ἀριστείδην ὁ ἀντίδικος λελυπηκῶς «Δέγ', ὦ γαθέ» φάναι «μᾶλλον, εἴ τι σὲ κακὸν πεποίηκε· σοὶ γάρ, οὐκ ἐμαυτῷ δικάζω».

5. Ἐπεὶ Δαῖτις ὑπὸ Δαρείου πεμφθεὶς λόγῳ μὲν ἐπιθεῖναι δίκην Ἀθηναίοις, ὅτι Σάρδεις ἐνέπρησαν, ἔργῳ δὲ καταστρέψασθαι τοὺς Ἕλληνας, εἰς Μαραθῶνα παντὶ τῷ στόλῳ κατέσχε καὶ τὴν χώραν ἐπόρθει, τῶν δέκα καθεστώτων τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸν πόλεμον στρατηγῶν μέγιστον μὲν εἶχεν ἀξίωμα Μιλτιάδης, δόξῃ δὲ καὶ δυνάμει δεύτερος ἦν Ἀριστείδης. Καὶ τότε περὶ τῆς μάχης γνώμη τῇ Μιλτιάδου προσθέμενος οὐ μικρὰν ἐποίησε ῥοπήν· καὶ παρ' ἡμέραν ἐκάστου στρατηγοῦ τὸ κράτος ἔχοντος, ὡς περιήλθεν εἰς αὐτὸν ἢ ἀρχή, παρέδωκε Μιλτιάδῃ διδάσκων τοὺς συνάρχοντας, ὅτι τὸ πείθεσθαι καὶ ἀκολουθεῖν τοῖς εὖ φρονούσιν οὐκ αἰσχρὸν, ἀλλὰ σεμνὸν ἐστὶ καὶ σωτήριον. Οὕτω δὲ πράξας τὴν φιλονικίαν καὶ προτρεψάμενος αὐτοὺς ἀγαπᾶν μὴ γνώμη τῇ κρατίστη χρωμένους, ἔρρωσε τὸν Μιλτιάδην τῷ ἀπερισπάστῳ τῆς ἐξουσίας ἰσχυρὸν γενόμενον. Χαίρειν γάρ ἐὼν ἕκαστος ἤδη τὸ παρ' ἡμέραν ἄρχειν

ἐκαίνῳ προσεῖχε. Ἐν δὲ τῇ μάχῃ μάλιστα τῶν Ἀθηναίων τοῦ μέσου πονήσαντος καὶ πλείστον ἐνταῦθα χρόνον τῶν βαρβάρων ἀντερειαίντων κατὰ τὴν Λεοντίδα καὶ τὴν Ἀντιοχίδα φυλὴν, ἠγωνίσαντο λαμπρῶς τεταγμένοι παρ' ἀλλήλους ὁ τε Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης· ὁ μὲν γὰρ Λεοντίδος ἦν, ὁ δ' Ἀντιοχίδος. Ἐπεὶ δὲ τρεφάμενοι τοὺς βαρβάρους ἐνέβαλον εἰς τὰς ναῦς καὶ πλέοντας οὐκ ἐπὶ νήσων ἑώρων, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς θαλάσσης εἴσω πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἀποβιαζομένους, φοβηθέντες μὴ τὴν πόλιν ἔρημον λάθωσι τῶν ἀμυνομένων, ταῖς μὲν ἐννέα φυλαῖς ἠπαίγοντο πρὸς τὸ ἄστυ καὶ κατήνυσαν αὐθημερόν, ἐν δὲ Μαραθῶνι μετὰ τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς Ἀριστείδης ἀπολειφθεὶς φύλαξ τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν λαφύρων οὐκ ἐφεύσατο τὴν δόξαν, ἀλλὰ χύδην ἀργύρου καὶ χρυσοῦ παρόντος ἐσθλήτος τε παντοδαπῆς καὶ χρημάτων ἄλλων ἀμυθήτων ἐν ταῖς σκηναῖς καὶ τοῖς ἠλωκόσι σκάφεσιν ὑπαρχόντων, οὐτ' αὐτὸς ἐπεθύμησε θιγεῖν οὐτ' ἄλλον εἶασε, πλὴν εἴ τινες ἐκείνον λαθόντες ὠφελήθησαν.

7. Πασῶν δὲ τῶν περὶ αὐτὸν ἀρετῶν ἢ δικαιοσύνη μάλιστα τοῖς πολλοῖς αἴσθησιν παρεῖχε. Ὅθεν ἀνὴρ πένης καὶ δημοτικὸς ἐκτίσασθε τὴν βασιλικωτάτην καὶ θειοτάτην προσηγορίαν τὸν Δίκαιον. Τῷ δ' οὖν Ἀριστείδῃ συνέβη τὸ πρῶτον ἀγαπωμένῳ διὰ τὴν ἐπωνυμίαν ὕστερον φθονεῖσθαι, μάλιστα μὲν τοῦ Θεμιστοκλέους λόγον εἰς τοὺς πολλοὺς διαδιδόντος, ὡς Ἀριστείδης ἀνηρηκῶς τὰ δικαστήρια τῷ κρίνειν ἅπαντα καὶ δικάζειν λέληθε μοναρχίαν ἀδορυφόρητον ἑαυτῷ κατεσκευασμένος, ἦδη δέ που καὶ ὁ δῆμος ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονῶν καὶ τῶν μεγίστων ἀξίων αὐτὸν ἠχθετο τοῖς ὄνομα καὶ δόξαν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἔχουσι. Καὶ συνελθόντες εἰς ἄστυ πανταχόθεν ἐξοστρακίζουσι τὸν Ἀριστείδην ὄνομα τῷ φθόνῳ τῆς δόξης φόβον τυραννίδος θέμενοι. Ἦν δὲ τοιοῦτον, ὡς τύπῳ φράσαι, τὸ γινόμενον. Ὅστρακον λαθὼν ἕκαστος καὶ

γράφας ὃν ἐβούλετο μεταστῆσαι τῶν πολιτῶν, ἔφερον εἰς ἓνα τόπον τῆς ἀγορᾶς περιπεφραγμένον ἐν κύκλῳ δρυφάκτις. Οἱ δ' ἄρχοντες πρῶτον μὲν διηρίθμουν τὸ σὺμπαν ἐν ταυτῇ τῶν δοστράκων πλήθος· εἰ γὰρ ἑξακισχιλίων ἐλάττονες αἱ γράψαντες εἶεν, ἀτελής ἦν ὁ ἐξοστρακισμός· ἔπειτα τῶν ὀνομάτων ἕκαστον ἰδίᾳ θέντες τὸν ὑπὸ τῶν πλείστων γεγραμμένον ἐξεκίρυστον εἰς ἔτη δέκα καρπούμενον τὰ αὐτοῦ. Γραφομένων οὖν τότε τῶν δοστράκων λέγεται τινα τῶν ἀγραμμάτων καὶ παντελῶς ἀγροίκων ἀναδόντα τῇ Ἀριστείδῃ τὸ δοστρακον ὡς ἐνὶ τῶν τυχόντων παρακαλεῖν, ὅπως Ἀριστείδην ἐγγράψει. Τοῦ δὲ θαυμάσαντος καὶ πυθόμενου, μή τι κακὸν αὐτὸν Ἀριστείδης πεποιήκειν, «Οὐδὲν» εἶπεν «οὐδὲ γινώσκω τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐνοχλοῦμαι πανταχοῦ τὸν Δίκαιον ἀκούων.» Ταῦτα ἀκούσαντα τὸν Ἀριστείδην ἀποκρίνασθαι μὲν οὐδὲν, ἐγγράψαι δὲ τοῦνομα τῇ δοστράκῃ καὶ ἀποδοῦναι. Τῆς δὲ πόλεως ἀπαλλαττόμενος ἤδη, τὰς χεῖρας ἀνατείνας πρὸς τὸν οὐρανὸν εὐξάτο τὴν ἐναντίαν, ὡς ἔοικεν, εὐχὴν τῇ Ἀχιλλεῖ, μηδένα καιρὸν Ἀθηναίους καταλαβεῖν, ὅς ἀναγκάσει τὸν δῆμον Ἀριστείδου μνησθῆναι.

23. Ἐπεὶ δὲ στρατηγὸς ἐκπεμφθεὶς μετὰ Κίμωνος ἐπὶ τὸν πόλεμον ἑώρα τὸν τε Πausανίαν καὶ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας τῶν Σπαρτιατῶν ἐπαχθεὶς καὶ χαλεποὺς τοῖς συμμάχοις ὄντας, αὐτὸς τε πράως καὶ φιλανθρώπως ὁμιλῶν καὶ τὸν Κίμωνα παρέχων εὐάρμοστον αὐτοῖς καὶ κοινὸν ἐν ταῖς στρατείαις ἔλαθε τῶν Λακεδαιμονίων οὐχ ὄπλοις οὐδὲ ναυσὶν οὐδ' ἵπποις, εὐγνωμοσύνη δὲ καὶ πολιτεία τὴν ἡγεμονίαν παρελόμενος. Προσφιλεῖς γὰρ ὄντας τοὺς Ἀθηναίους τοῖς Ἕλλησι διὰ τὴν Ἀριστείδου δικαιοσύνην καὶ τὴν Κίμωνος ἐπιείκειαν ἔτι μᾶλλον ἢ τοῦ Πausανίου πλεονεξία καὶ βαρύτης ποθεινοὺς ἐποίησε. Τοῖς τε γὰρ ἄρχουσι τῶν συμμάχων αἰεὶ μετ' ὀργῆς ἐνετύγγανε καὶ τραχέως, τοὺς τε

πολλοὺς ἐκόλαζε πληγαῖς ἢ σιδηρᾶν ἄγκυραν ἐπιτιθεῖς ἠνάγκαζεν εἶσταναι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Στιβάδα δ' οὐκ ἦν λαβεῖν οὐδὲ χόρτον οὐδὲ κρήνην προσελθεῖν ὑδρευσόμενον οὐδένα πρὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἀλλὰ μάλιστα ἔχοντες ὑπερήται τοὺς προσιόντας ἀπήλαυον. Ὑπὲρ ὧν τοῦ Ἀριστείδου ποτ' ἐγκαλέσαι καὶ διδάξαι βουλευθέντος, συναγαγὼν τὸ πρόσωπον ὁ Πausanίας οὐκ ἔφη σχολάζειν οὐδ' ἤκουσε. Ἐκ τούτου προσιόντες οἱ ναύαρχοι καὶ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων, μάλιστα δὲ Χίιοι καὶ Σάμιοι καὶ Λέσβιοι, τὸν Ἀριστείδην ἔπειθον ἀναδέξασθαι τὴν ἡγεμονίαν καὶ προσαγαγέσθαι τοὺς συμμάχους πάλαι δεομένους ἀπαλλαγῆναι τῶν Σπαρτιατῶν καὶ μετατάξασθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

24. Οἱ δ' Ἕλληνες ἐτέλουν μὲν τινα καὶ Λακεδαιμονίων ἡγουμένων ἀποφορὰν εἰς τὸν πόλεμον, ταχθῆναι δὲ βουλόμενοι κατὰ πόλιν ἐκάστοις τὸ μέτριον ἠτήσαντο παρὰ τῶν Ἀθηναίων Ἀριστείδην, καὶ προσέταξαν αὐτῷ χώραν τε καὶ προσόδους ἐπισκεψάμενον ὄρσαι τὸ κατὰ δύναμιν ἐκάστῃ. Ὁ δὲ τηλικαύτης ἐξουσίας κύριος γενόμενος καὶ τρόπον τινὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπ' αὐτῷ μόνῳ τὰ πράγματα πάντα θεμένης, πένης μὲν ἐξῆλθεν, ἐπανῆλθε δὲ πενέστερος, οὐ μόνον καθαρῶς καὶ δικαίως, ἀλλὰ καὶ προσφιλῶς πᾶσι καὶ ἀρμυδίως τὴν ἐπιγραφὴν τῶν χρημάτων ποιησάμενος. Ὡς γὰρ οἱ παλαιοὶ τὸν ἐπὶ Κρόνου βίον, οὕτως οἱ σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων τὸν ἐπ' Ἀριστείδου φόρον εὐποτήϊαν τινὰ τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζοντες ὕμνον.

26. Τελευτῆσαι δὲ Ἀριστείδην οἱ μὲν ἐν Πόντῳ φασὶν ἐκπλεύσαντα πράξεων ἕνεκα δημοσίων, οἱ δ' Ἀθηνησοὶ γήρᾳ, τιμώμενον καὶ θαυμαζόμενον ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Καὶ μέντοι καὶ τάφος ἐστὶν αὐτοῦ Φαληροῖ δεικνύμενος, ὃν φασὶ κατασκευάσαι τὴν πόλιν αὐτῷ μῆδ' ἐντάφια καταλιπόντι. Καὶ τὰς μὲν θυγατέρας ἱστοροῦσιν ἐκ τοῦ πρυτανείου τοῖς νυμφίοις ἐκδοθῆναι, τῆς πόλεως τρισχιλίας

δραχμὰς ἑκατέρᾳ ψήφισαμένης. Λυσιμάχῳ δὲ τῷ υἱῷ μῶς μὲν ἑκατὸν ἀργυρίου καὶ γῆς ἰσοῦτα πλῆθρα πεφυτευμένης ἔδωκεν ὁ δῆμος, ἄλλας δὲ δραχμὰς τέσσαρας εἰς ἡμέραν ἑκάστην ἀπέταξεν, Ἀλκιβιάδου τὸ ψήφισμα γράφαντος.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

3. Ταχὺ καὶ νεανικῶς ἔοικεν ἄψασθαι τοῦ Θεμιστοκλέους τὰ πολιτικὰ πράγματα καὶ σφόδρα ἢ πρὸς δόξαν ὀρμὴ κρατῆσαι, δι' ἣν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τοῦ πρωτεύειν ἐφιέμενος ἰταμῶς ὑφίστατο τὰς πρὸς τοὺς δυναμένους ἐν τῇ πόλει καὶ πρωτεύοντας ἀπεχθείας, μάλιστα δὲ πρὸς Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου, τὴν ἐναντίαν αἰε πορευόμενον αὐτῷ. Πρῶτος γὰρ ὢν φύσει καὶ καλοκαγαθικός τὸν τρόπον ὁ Ἀριστείδης καὶ πολιτευόμενος οὐ πρὸς χάριν οὐδὲ πρὸς δόξαν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βελτίστου μετὰ δικαιοσύνης, ἠναγκάζετο τῷ Θεμιστοκλεῖ τὸν δῆμον ἐπὶ πολλὰ κινεῖν καὶ μεγάλας ἐπιφέροντι καινοτομίας ἐναντιοῦσθαι πολλάκις, ἐνιστάμενος αὐτοῦ πρὸς τὴν αὔξησιν. Λέγεται γὰρ οὕτω παράφορος πρὸς δόξαν εἶναι καὶ πράξεων μεγάλων ὑπὸ φιλοτιμίας ἐραστής, ὥστε νέος ὢν ἔτι τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένης καὶ τῆς Μιλτιάδου στρατηγίας διαδοθηθεῖσης σύνουσι ὁρᾶσθαι τὰ πολλὰ πρὸς ἑαυτῷ καὶ τὰς νύκτας ἀγρυπνεῖν καὶ τοὺς πάτους παραιτεῖσθαι τοὺς συνήθεις καὶ λέγειν πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας καὶ θαυμάζοντας τὴν περὶ τὸν βίον μεταβολήν, ὡς καθεύδειν αὐτὸν οὐκ ἐφή τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πέρας ᾔοντο τοῦ πολέμου τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἦτταν εἶναι, Θεμιστοκλῆς δὲ ἀρχὴν μειζόνων ἀγώνων, ἐφ' οὓς ἑαυτὸν

ὑπὲρ τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἤλειφε καὶ τὴν πόλιν ἦσκει πόρρωθεν ἔτι προσδοκῶν τὸ μέλλον.

4. Καὶ πρῶτον μὲν τὴν Λαυρεωτικὴν πρόσοδον ἀπὸ τῶν ἀργυρεῶν μετάλλων ἔθος ἐχόντων Ἀθηναίων διανέμεσθαι, μόνος εἰπεῖν ἐτόλμησε παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον, ὡς χρῆ τὴν διανομὴν ἐάσαντας ἐκ τῶν χρημάτων τούτων κατασκευάσασθαι τριήρεις ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγινήτας πόλεμον. Ἦκμαζε γὰρ οὗτος ἐν τῇ Ἑλλάδι μάλιστα καὶ κατεῖχον αἰνησιῶται πλήθει νεῶν τὴν θάλασσαν. Ἡ καὶ ῥᾶον ὁ Θεμιστοκλῆς συνέπεισεν, οὐ Δαρεῖον οὐδὲ Πέρσας (μακρὰν γὰρ ἦσαν οὗτοι καὶ δέος οὐ πάνυ βέβαιον ὡς ἀφιξόμενοι παρεῖχον) ἐπισείων, ἀλλὰ τῇ πρὸς Αἰγινήτας ὀργῇ καὶ φιλονικίᾳ τῶν πολιτῶν ἀποχρησάμενος εὐκαίρως ἐπὶ τὴν παρασκευήν. Ἐκατὸν γὰρ ἀπὸ τῶν χρημάτων ἐκείνων ἐποιήθησαν τριήρεις, αἷς καὶ πρὸς Ξέρξην ἐναυμάχησαν. Ἐκ δὲ τούτου κατὰ μικρὸν ὑπάγων καὶ καταειθάζων τὴν πόλιν πρὸς τὴν θάλασσαν, ὡς τὰ πεζὰ μὲν οὐδὲ τοῖς ἐμόροις ἀξιωμαχοὺς ὄντας, τῇ δ' ἀπὸ τῶν νεῶν ἀλκῇ καὶ τοὺς βαρβάρους ἀμύνασθαι καὶ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν δυναμένους, ἀντὶ μονίμων ὀπλιτῶν, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων, ναυβάτας καὶ θαλαττίους ἐποίησε. Ὅτι δὲ ἡ τότε σωτηρία τοῖς Ἕλλησιν ἐκ τῆς θαλάσσης ὑπῆρξε καὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν αὐθις ἀνέστησαν αἱ τριήρεις ἐκείναι, τὰ τ' ἄλλα καὶ Ξέρξης αὐτὸς ἐμαρτύρησε. Τῆς γὰρ πεζικῆς δυνάμεως ἀθραύστου διαμενούσης ἔφυγε μετὰ τὴν τῶν νεῶν ἦρταν, ὡς οὐκ ὦν ἀξιόμαχος, καὶ Μαρδόνιον ἐμποδῶν εἶναι τοῖς Ἕλλησι τῆς διώξεως μᾶλλον ἢ δουλωσόμενον αὐτούς, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, κατέλιπε.

17. Θεμιστοκλεῖ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, καὶ περ ἄκοντες ὑπὸ φθόνου, τὸ πρωτεῖον ἀπέδωσαν ἅπαντες. Ἐπεὶ γὰρ ἀναχωρήσαντες εἰς τὸν Ἴσθμὸν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὴν ψῆφον ἔφερον αἱ στρατηγοί, πρῶτον μὲν ἕκαστος ἐαυ-

τὸν ἀπέφαινον ἀρετῇ, δεῦτερον δὲ μεθ' ἑαυτὸν Θεμιστοκλέα. Λακεδαιμόνιοι δ' εἰς τὴν Σπάρτην αὐτὸν καταγαγόντες Εὐρυβιάδῃ μὲν ἀνδρείας, ἐκείνῳ δὲ σοφίας ἀριστεῖον ἔδωσαν θαλλοῦ στέφανον, καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀρμάτων τὸ πρωτεῦον ἔδωρήσαντο καὶ τριακοσίους τῶν νέων πομποὺς ἄχρι τῶν ἔρων συνεξέπεμψαν. Λέγεται δ' Ὀλυμπίων τῶν ἐφεξῆς ἀγομένων καὶ παρελθόντος εἰς τὸ στάδιον τοῦ Θεμιστοκλέους, ἀμελήσαντας τῶν ἀγωνιστῶν τοὺς παρόντας ὄλην τὴν ἡμέραν ἐκείνον θεᾶσθαι καὶ τοῖς ξένοις ἐπιδεικνύειν ἅμα θαυμάζοντας καὶ κροτοῦντας, ὥστε καὶ αὐτὸν ἠσθέντα πρὸς τοὺς φίλους ὁμολογῆσαι τὸν καρπὸν ἀπέχειν τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτῷ πονηθέντων.

19. Γενόμενος δ' ἀπὸ τῶν πράξεων ἐκείνων εὐθὺς ἐπεχειρεῖ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν καὶ τειχίζειν τοὺς ἐφόρους παρακρουσάμενος. Ἦκε μὲν γὰρ εἰς Σπάρτην ὄνομα πρεσβείας ἐπιγραφάμενος· ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτι τειχίζουσι τὸ ἄστυ, καὶ Πολυάρχου κατηγοροῦντος ἐπίτηδες ἐξ Αἰγίνης ἀποσταλέντος, ἠρνεῖτο καὶ πέμπειν ἐκέλευεν εἰς Ἀθήνας τοὺς κατοφομένους, ἅμα μὲν ἐμβάλλων τῷ τειχισμῷ χρόνον ἐκ τῆς διατριβῆς, ἅμα δὲ βουλόμενος ἀντ' αὐτοῦ τοὺς πεμπομένους ὑπάρχειν τοῖς Ἀθηναίοις. Ὁ καὶ συνέθη· γνόντες γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ ἀληθὲς οὐκ ἠδίκησαν αὐτόν, ἀλλ' ἀδύλως χαλεπαίνοντες ἀπέπεμψαν.

22. Ἦδη δὲ καὶ τῶν πολιτῶν διὰ τὸ φθονεῖν ἠδέως τὰς διαβολὰς προσιεμένων ἠναγκάζετο λυπηρὸς εἶναι τῶν αὐτοῦ πράξεων πολλάκις ἐν τῷ δήμῳ μνημονεύων. Τὸν μὲν οὖν ἐξοστρακισμὸν ἐποιήσαντο κατ' αὐτοῦ κολούοντες τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ὑπεροχὴν, ὥσπερ εἰάθεσαν ἐπὶ πάντων, οὓς ὄντο τῇ δυνάμει ββαρεῖς καὶ πρὸς ἰσότητα δημοκρατικὴν ἀσυμμέτρους εἶναι.

23. Ἐκπεσόντος δὲ τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ διατρίβοντος ἐν Ἀργεὶ τὰ περὶ Πausανίαν συμπεσόντα κατ' ἐκείνου

παρέσχε τοῖς ἐχθροῖς ἀφορμάς. Ὁ δὲ γραψάμενος αὐτὸν προδοσίας Λεωδῶτης ἦν ὁ Ἀλκμέωνος Ἀγρυλῆθεν, ἅμα συνειπαιτωμένων τῶν Σπαρτιατῶν. Ὁ γὰρ Πausανίας πράττων ἐκεῖνα δὴ τὰ περὶ τὴν προδοσίαν πρότερον μὲν ἀπεκρύπτετο τὸν Θεμιστοκλέα, καίπερ ὄντα φίλον· ὡς δ' εἶδεν ἐκπεπτωκότα τῆς πόλεως καὶ φέροντα χαλεπῶς, ἐθάρσησεν ἐπὶ τὴν κοινωσίαν τῶν πραττομένων παρακαλεῖν, γράμματα τοῦ βασιλέως ἐπιδεικνύμενος αὐτῷ καὶ παροξύνων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ὡς πονηροὺς καὶ ἀχαρίστους. Ὁ δὲ τὴν μὲν δέησιν ἀπετρίψατο τοῦ Πausανίου καὶ τὴν κοινωσίαν ὅλως ἀπέπειπατο, πρὸς οὐδένα δὲ τοὺς λόγους ἐξήνεγκεν οὐδὲ κατεμήνυσε τὴν πρᾶξιν, εἴτε παύσεσθαι προσδοκῶν αὐτὸν εἴτ' ἄλλως καταφανῆ γενήσεσθαι σὺν οὐδενὶ λογισμῷ πραγμάτων ἀτόπων καὶ παραβόλων δρεγόμενον. Οὕτω δὲ τοῦ Πausανίου θανατωθέντος ἐπιστολαί τινες ἀνευρεθεῖσαι καὶ γράμματα περὶ τούτων εἰς ὑποψίαν ἐπέβαλον τὸν Θεμιστοκλέα· καὶ κατεβόων μὲν αὐτοῦ Λακεδαιμόνιοι, κατηγοροῦν δ' οἱ φθονοῦντες τῶν πολιτῶν οὐ παρόντος, ἀλλὰ διὰ γραμμάτων ἀπολογουμένου μάλιστα ταῖς προτέρας κατηγορίαις. Διαβαλλόμενος γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸς τοὺς πολίτας ἔγραφεν, ὡς ἄρχειν μὲν αἰεὶ ζητῶν, ἄρχεσθαι δὲ μὴ πεφυκῶς μηδὲ βουλόμενος, οὐκ ἂν ποτε βαρβάρους καὶ πολεμίους αὐτὸν ἀποδόσθαι μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Οὐ μὲν ἀλλὰ συμπεισθεῖς ὑπὸ τῶν κατηγορούντων ὁ δῆμος ἔπεμψεν ἄνδρας, οἷς εἴρητο συλλαμβάνειν καὶ ἄγειν αὐτὸν κριθησόμενον ἐν τοῖς Ἕλλησι.

28. Ἐπεὶ δ' οὖν εἰσήχθη πρὸς βασιλέα καὶ προσκυνήσας ἔστη σιωπῆ, προστάξαντος τῷ ἑρμηνεῖ τοῦ βασιλέως ἐρωτῆσαι, τίς ἐστί, καὶ τοῦ ἑρμηνέως ἐρωτήσαντος, εἶπεν· «Ἦκω σοι, βασιλεῦ, Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος ἐγὼ φυγὰς ὑφ' Ἑλλήνων διωχθείς, ᾧ πολλὰ μὲν ὀφείλουσι Πέρσαι κακὰ, πλείω δὲ ἀγαθὰ κωλύσαντι τὴν δίωξιν, ὅτε τῆς

Ἑλλάδος ἐν ἀσφαλεὶ γενομένης παρέσχε τὰ οικεῖα σφίζε-
 μενα χάρισασθαί τι καὶ ὑμῖν. Παρεσκευασμένος δ' ἀφίγμαι
 δέξασθαί τε χάριν εὐμενῶς διαλλαττομένου καὶ παραιτεῖ-
 σθαι μνησικακοῦντος ὀργήν· σὺ δὲ τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς μάρ-
 τυρας θέμενος ὧν εὐεργέτησα Πέρσας, νῦν ἀπόχρησαι ταῖς
 ἐμαῖς τύχαις πρὸς ἐπίδειξιν ἀρετῆς μᾶλλον ἢ πρὸς ἀπο-
 πλήρωσιν ὀργῆς. Σφίσεις μὲν γὰρ ἰκέτην σόν, ἀπολαῖς δ'
 Ἑλλήνων πολέμιον γεγόμενον». Ἀκούσας δ' ὁ Πέρσης
 ἐκείνῳ μὲν οὐδὲν ἀπεκρίνατο, καίπερ θαυμάσας τὸ φρό-
 νημα καὶ τὴν τόλμην αὐτοῦ· μακαρίσας δὲ πρὸς τοὺς φί-
 λους ἑαυτὸν ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ μεγίστῃ, καὶ κατευξάμενος αἰεὶ
 τοῖς πολεμίοις τοιαύτας φρένας διδόναι τὸν Ἀρειμάνιον,
 ὅπως ἐλαύνωσι τοὺς ἀρίστους ἐξ ἑαυτῶν, θῦσαι τε τοῖς θεοῖς
 λέγεται καὶ πρὸς πόσιν εὐθὺς τραπέσθαι καὶ νύκτωρ ὑπὸ
 χαρᾶς διὰ μέσων τῶν ὑπνῶν ἐκβοῶσαι τρίς «Ἐχω Θεμι-
 στοκλέα τὸν Ἀθηναῖον».

29. Ἄμα δ' ἡμέρᾳ συγκαλέσας τοὺς φίλους εἰσήγεν
 αὐτὸν καὶ παρεθάρρυνε καὶ λέγειν ἐδίδου περὶ τῶν Ἑλληνι-
 κῶν, ἃ βούλοιο, παρρησιαζόμενον. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς
 ἀπεκρίνατο τὸν λόγον εἰκέναι τοῦ ἀνθρώπου τοῖς ποικί-
 λοις στρώμασιν· ὡς γὰρ ἐκεῖνα καὶ τοῦτον ἐκτεινόμενον μὲν
 ἐπιδεικνύναι τὰ εἶδη, συστελλόμενον δὲ κρύπτειν καὶ δια-
 φθείρειν· ὅθεν αὐτῷ χρόνου δεῖν. Ἐπεὶ δέ, ἡρθέντος τοῦ
 βασιλέως τῇ εἰκασίᾳ καὶ λαμβάνειν κελεύσαντος, ἐνιαυτὸν
 αἰτησάμενος καὶ τὴν Περσίδα γλωτταν ἀποχρώντως ἐκμα-
 θῶν ἐνετύγχανε βασιλεῖ δι' αὐτοῦ, τοῖς μὲν ἐκτὸς δόξαν
 παρέσχε περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων διειλέχθαι· πολ-
 λῶν δὲ καινοτομουμένων περὶ τὴν αὐλήν καὶ τοὺς φίλους
 ὑπὸ βασιλέως ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, φθόνον ἔσχε παρὰ τοῖς
 δυνατοῖς ὡς καὶ κατ' ἐκείνων παρρησίᾳ χρήσασθαι πρὸς
 αὐτὸν ἀποτετολμηκῶς. Οὐδὲ γὰρ ἦσαν αἱ τιμαὶ ταῖς τῶν
 ἄλλων εἰσκιῖται ξένων, ἀλλὰ καὶ κυνηγεσίῳ βασιλεῖ μετέ-

σχε καὶ τῶν οἴκοι διατριβῶν, ὥστε καὶ μητρὶ τῇ βασιλέως εἰς ὄψιν ἔλθειν καὶ γενέσθαι συνήθης. Πόλεις δ' αὐτῷ τρεῖς δοθῆναι λέγουσιν εἰς ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ὄψον, Μαγνησίαν καὶ Λάμφακον καὶ Μυοῦντα.

31. Θεμιστοκλῆς ἐν Μαγνησίᾳ μὲν οἰκῶν, καρπούμενος δὲ δωρεὰς μεγάλας καὶ τιμώμενος ὅμοια Περσῶν τοῖς ἀρίστοις ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀδεῶς διήγεν, οὐ πάνυ τι τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασι βασιλέως προσέχοντος ὑπ' ἀσχολιῶν περὶ ἄλλας πράξεις. Ὡς δὲ Αἴγυπτός τε ἀφισταμένη βοηθούτων Ἀθηναίων καὶ τριήρεις Ἑλληνικαὶ μέχρι Κύπρου καὶ Κιλικίας ἀναπλέουσαι καὶ Κίμων θάλαττοκρατῶν ἐπέστρεφεν αὐτὸν ἀντεπιχειρεῖν τοῖς Ἕλλησι καὶ κολοῦειν αὐξανομένους ἐπ' αὐτόν, ἤδη δὲ καὶ δυνάμεις ἐκινούντο καὶ στρατηγοὶ διεπέμποντο καὶ κατέβαινον εἰς Μαγνησίαν ἀγγελίαι πρὸς Θεμιστοκλέα, τῶν Ἑλληνικῶν ἐξάπτεσθαι κελεύοντος βασιλέως καὶ βεβαιοῦν τὰς ὑποσχέσεις, οὔτε δι' ὀργὴν τινα παροξυνθεὶς κατὰ τῶν πολιτῶν οὔτε ἐπαρθεὶς τιμῇ τοσαύτῃ καὶ δυνάμει πρὸς τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἴσως μὲν οὐκ ἐφικτὸν ἠγούμενος τὸ ἔργον, ἄλλους τε μεγάλους τῆς Ἑλλάδος ἐχούσης στρατηγούς τότε καὶ Κίμωνος ὑπερφυῶς εὐημεροῦντος ἐν τοῖς πολεμικοῖς, τὸ δὲ πλείστον αἰδοῖ τῆς τε δόξης τῶν πράξεων τῶν ἑαυτοῦ καὶ τῶν τροπαίων ἐκείνων, ἀριστα βουλευσάμενος ἐπιθεῖναι τῇ βίῃ τὴν τελευτήν πρέπουσαν ἔθυσσε τοῖς θεοῖς, καὶ τοὺς φίλους συναγαγὼν καὶ δεξιωσάμενος, ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος, αἶμα ταύρειον πιῶν, ὡς δ' ἔνιοι, φάρμακον ἐφήμερον προσενεγκάμενος, ἐν Μαγνησίᾳ κατέστρεψε πέντε πρὸς τοῖς ἐξήκοντα βεβιωκῶς ἔτη.

ΚΙΜΩΝ

5. Κίμων ὁ Μιλτιάδου μητρὸς ἦν Ἡγησιπύλης, γένος Θράττης, θυγατρὸς Ὀλόρου τοῦ βασιλέως. Οὔτε δὲ τόλμη Μιλτιάδου λειπόμενος οὔτε συνέσει Θεμιστοκλέους, δικαιότερος ἀμφοῖν ὁμολογεῖται γενέσθαι, καὶ ταῖς πολεμικαῖς οὐδὲ μικρὸν ἀποδέων ἀρεταῖς ἐκείνων ἀμήχανον ὅσον ἐν ταῖς πολιτικαῖς ὑπερβαλέσθαι νέος ὢν ἔτι καὶ πολέμων ἄπειρος. Ὅτε γὰρ τὸν δῆμον ἐπιόντων Μήδων Θεμιστοκλῆς ἔπειθε προέμενον τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἐκλιπόντα πρὸ τῆς Σαλαμῖνος διαγωνίσασθαι κατὰ θάλατταν, ἐκπεπληγμένων τῶν πολλῶν τὸ τόλμημα πρῶτος Κίμων ὤφθη διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ φαιδρὸς ἀνιῶν εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετὰ τῶν ἐταίρων ἵππου τινὰ χαλινὸν ἀναθεῖναι τῇ θεῷ διὰ χειρῶν κομίζων, ὡς οὐδὲν ἵππικῆς ἀλκῆς, ἀλλὰ ναυμάχων ἀνδρῶν ἐν τῷ παρόντι τῆς πόλεως δεομένης. Ἀναθεὶς δὲ τὸν χαλινὸν καὶ λαβὼν ἐκ τῶν περὶ τὸν ναὸν κρεμαμένων ἀσπίδων καὶ προσευξάμενος τῇ θεῷ κατέβαινεν ἐπὶ θάλασσαν, οὐκ ὀλίγοις ἀρχῇ τοῦ θαρρεῖν γενόμενος. Φανείς δὲ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα λαμπρὸς καὶ ἀνδρώδης ταχὺ δόξαν ἐν τῇ πόλει μετ' εὐνοίας ἔσχεν, ἀθροίζομένων πολλῶν πρὸς αὐτὸν καὶ παρακαλούντων ἄξια τοῦ Μαραθῶνος ἤδη διανοεῖσθαι καὶ πράσσειν. Ὁρμήσαντα δ' αὐτὸν ἐπὶ τὴν πολιτείαν ἄσμενος ὁ δῆμος ἐδέξατο, καὶ μεστὸς ὢν τοῦ Θεμιστοκλέους ἀνῆγε πρὸς τὰς μεγίστας ἐν τῇ πόλει τιμὰς καὶ ἀρχάς, εὐάρμοστον ὄντα καὶ προσφιλεῖ τοῖς πολλοῖς διὰ πραότητα καὶ ἀφέλειαν.

6. Ἐπεὶ δὲ Μήδων φυγόντων ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπέμφθη στρατηγός, κατὰ θάλατταν οὐπω τὴν ἀρχὴν Ἀθηναίων ἐχόντων, ἔτι δὲ Πausανία τε καὶ Λακεδαιμονίοις ἐπομένων, πρῶτον μὲν ἐν ταῖς στρατείαις αἰεὶ παρεῖχε τοὺς

πολίτας κόσμῳ τε θαυμαστοὺς καὶ προθυμίᾳ πολὺ πάντων διαφέροντας· ἔπειτα Πausανίου τοῖς μὲν βαρβάροις διαλεγόμενου περὶ προδοσίας καὶ βασιλεῖ γράφοντος ἐπιστολάς, τοῖς δὲ συμμάχοις τραχέως καὶ αὐθαδῶς προσφερομένου καὶ πολλὰ δι' ἐξουσίαν καὶ ὄγκον ἀνόητον ὑβρίζοντος, ὑπολαμβάνων πρῶτος τοὺς ἀδικουμένους καὶ φιλανθρώπως ἐξομιλῶν ἔλαθεν οὐ δι' ὄπλων τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν, ἀλλὰ λόγῳ καὶ ἤθει παρελόμενος. Προσετίθεντο γὰρ οἱ πλείστοι τῶν συμμάχων ἐκεῖνῳ τε καὶ Ἀριστείδῃ τὴν χαλεπότητα καὶ ὑπεροψίαν τοῦ Πausανίου μὴ φέροντες.

7. Κίμων, τῶν συμμάχων ἤδη προσκεχωρηκότων οὕτῳ, στρατηγὸς εἰς Θράκην ἔπλευσε πυνθανόμενος Περσῶν ἀνδρας ἐνδόξους καὶ συγγενεῖς βασιλέως Ἡρόνα πόλιν παρὰ τῷ Στρυμόνι κειμένην παταμῶ κατέχοντας ἐνοχλεῖν τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον Ἕλλησι. Πρῶτον μὲν εὖν αὐτοὺς μάχῃ τοὺς Πέρσας ἐνίκησε καὶ κατέκλεισεν εἰς τὴν πόλιν· ἔπειτα τοὺς ὑπὲρ Στρυμόνα Θράκας, ἔθεν αὐτοῖς ἐφοῖτα σίτος, ἀναστάτους ποιῶν καὶ τὴν χώραν παραφυλάττων ἄπασαν εἰς τσαύτην ἀπορίαν τοὺς πολιορκουμένους κατέστησεν, ὥστε Βούτην τὸν βασιλέως στρατηγὸν ἀπογνόντα τὰ πράγματα τῇ πόλει πῦρ ἐνεῖναι καὶ συνδιαφθεῖραι μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν χρημάτων ἑαυτόν. Οὕτω δὲ λαθὼν τὴν πόλιν ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀξιόλογον ὠφελήθη, τῶν πλείστων τοῖς βαρβάροις συγκατακαέντων, τὴν δὲ χώραν εὐφυστάτην εὖσχαν καὶ καλλίστην οἰκῆσαι παρέδωκε τοῖς Ἀθηναίοις.

8. Ὄρισαν δὲ Ἀθηναῖοι καὶ Σκυρον ἐλόντος Κίμωνος ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Δόλοπες ᾤκουν τὴν νῆσον, ἐργάται κακοὶ γῆς· ληϊζόμενοι δὲ τὴν θάλασσαν ἐκ παλαιοῦ, τελευτῶντες οὐδὲ τῶν εἰσπλεόντων παρ' αὐτοὺς καὶ χρωμένων ἀπείχοντο ξένων, ἀλλὰ Θετταλοὺς τινὰς ἐμπόρους περὶ τὸ Κτήσιον ὀρμισαμένους συλήσαντες εἴρξαν. Ἐπεὶ δὲ διαδράντες ἐκ τῶν δεσμῶν οἱ ἄνθρωποι δίκην κατεδικά-

σαντο τῆς πόλεως Ἀμφικτυονικήν, οὐ βουλομένων τὰ χρήματα τῶν πολλῶν συνεκτίνειν, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας καὶ διηρπακότητας ἀποδοῦναι κελευόντων, δεῖσαντες ἐκεῖνοι πέμπουσι γράμματα πρὸς Κίμωνα κελεύοντες ἦκειν μετὰ τῶν νεῶν ληψόμενον τὴν πόλιν ὑπ' αὐτῶν ἐνδιδομένην. Παραλαβὼν δ' οὕτω τὴν νῆσον ὁ Κίμων τοὺς μὲν Δόλοπας ἐξήλασε καὶ τὸ Αἰγαῖον ἠλευθέρωσε, πυνθανόμενος δὲ τὸν παλαιὸν Θησέα τὸν Αἰγέως φυγόντα μὲν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Σκυρον, αὐτοῦ δ' ἀποθανόντα δόλῳ διὰ φόβον ὑπὸ Λυκοδήμους τοῦ βασιλέως, ἐσπούδασε τὸν τάφον ἀνευρεῖν. Καὶ γὰρ ἦν χρησμός Ἀθηναίοις τὰ Θησέως λείψανα κελεύων ἀνακομίζειν εἰς ἄστου καὶ τιμᾶν ὡς ἦρωα πρεπόντως· ἀλλ' ἠγνόουν ὅπου κεῖται, Σκυρίων οὐχ ἔμολογούντων οὐδ' ἑόντων ἀναζητεῖν. Τότε δὴ πολλῇ φιλοτιμίᾳ τοῦ σιχοῦ μόγις ἐξευρεθέντος, ἐνθέμενος ὁ Κίμων εἰς τὴν αὐτοῦ τριήρη τὰ ὄστα καὶ τάλλα κοσμήσας μεγαλοπρεπῶς κατήγαγεν εἰς τὴν αὐτοῦ δι' ἑτῶν σχεδὸν τετρακοσίων. Ἐφ' ᾧ καὶ μάλιστα πρὸς αὐτὸν ἠδέως ὁ δῆμος ἔσχε.

10. Ἦδη δ' εὐπορῶν ὁ Κίμων ἀνῆλθικεν εἰς τοὺς πολίτας. Τῶν τε γὰρ ἀγρῶν τοὺς φραγμοὺς ἀφείλεν, ἵνα καὶ τοῖς ξένοις καὶ τῶν πολιτῶν τοῖς δεομένοις ἀδεῶς ὑπάρχη λαμβάνειν τῆς ὀπίρας, καὶ δεῖπνόν οἶκοι παρ' αὐτῷ λιτὸν μὲν, ἀρκοῦν δὲ πολλοῖς ἐποιεῖτο καθ' ἡμέραν, ἐφ' ᾧ τῶν πενήτων ὁ βουλόμενος εἰσῆει καὶ διατροφὴν εἶχεν ἀπράγμονα μόνοις τοῖς δημοσίαις σχολάζων. Αὐτῷ δὲ νεανίσκοι παρείποντο συνήθεις ἀμπεχόμενοι καλῶς, ὧν ἕκαστος, εἴ τις συντόχοι τῷ Κίμωνι τῶν ἀστῶν πρεσβύτερος ἡμφισμένος ἐνδεῶς, διημείβετο πρὸς αὐτὸν τὰ ἱμάτια· καὶ τὸ γινόμενον ἐφαίνετο σεμνόν. Οἱ δ' αὐτοὶ καὶ νόμισμα κομίζοντες ἄφθονον παριστάμενοι τοῖς κομφοῖς τῶν πενήτων ἐν ἀγορᾷ σιωπῇ τῶν κερματίων ἐνέβχλλον εἰς τὰς χεῖρας.

12. Καὶ μὲν αὐτοῦ γε τοῦ μεγάλου βασιλέως οὐδεὶς

ἐταπείνωσε καὶ συνέστειλε τὸ φρόνημα μᾶλλον ἢ Κίμων. Οὐ γὰρ ἀνῆκεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπηλλαγμένον, ἀλλ' ὡσπερ ἐκ ποδὸς διώκων, πρὶν διαπνεῦσαι καὶ στήναι τοὺς βαρβάρους, τὰ μὲν ἐπὶ ῥῆθι καὶ κατεστρέφετο, τὰ δὲ ἀφίστη καὶ προσήγετο τοῖς Ἕλλησιν, ὥστε τὴν ἀπ' Ἰωνίας Ἀσίαν ἄχρι Παμφυλίας παντάπασι Περσικῶν ὄπλων ἐρημῶσαι. Πυθόμενος δὲ τοὺς βασιλέως στρατηγούς μεγάλῳ στρατῷ καὶ ναοὶ πολλαῖς ἐφεδρεύειν περὶ Παμφυλίαν καὶ βουλόμενος αὐτοῖς ἄπλουν καὶ ἀνέμβατον ὄλωσ ὑπὸ φόβου τὴν ἐντὸς Χελιδονίων ποιήσασθαι θάλατταν ὠρμησεν ἄρας ἀπὸ Κνίδου καὶ Τριοπίου διακοσίαις τριήρεσι. Ἐφορος μὲν οὖν Τιθραύστην φησὶ τῶν βασιλικῶν νεῶν ἄρχειν καὶ τοῦ πεζοῦ Φερενδάτην, Καλλισθένης δ' Ἀρισμάνδην τὸν Γωδρύου κυριώτατον ὄντα τῆς δυνάμεως παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα ταῖς ναοὶ παρορμεῖν οὐκ ὄντα μάχεσθαι τοῖς Ἕλλησι πρόθυμον, ἀλλὰ προσδεχόμενον ὀγδοήκοντα ναῦς Φοινίσσας ἀπὸ Κύπρου προσπλευούσας. Ταύτας φθῆναι βουλόμενος ὁ Κίμων ἀνήχθη βιάζεσθαι παρεσκευασμένος, ἂν ἐκόντες μὴ ναυμαχῶσι. Οἱ δὲ πρῶτον μὲν, ὡς μὴ βιασθεῖεν, εἰς τὸν ποταμὸν εἰσωρμίσαντο, προσφερομένων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἀντεξέπλευσαν, ὡς ἱστορεῖ Φανόδημος, ἑξακοσίαις ναυσίν, ὡς δ' Ἐφορος, πεντήκοντα καὶ τριακοσίαις. Ἔργον δὲ κατὰ γοῦν τὴν θάλατταν οὐδὲν ὑπ' αὐτῶν ἐπράχθη τῆς δυνάμεως ἄξιον, ἀλλ' εὐθὺς εἰς τὴν γῆν ἀποστρέφοντες ἐξέπιπτον οἱ πρῶτοι καὶ κατέφευγον εἰς τὸ πεζὸν ἐγγὺς παρατεταγμένοι, οἱ δὲ καταλαμβανόμενοι διεφθείροντο μετὰ τῶν νεῶν. Ὅ καὶ δηλόν ἐστιν, ὅτι πάμπολλαί τινες αἱ πεπληρωμέναι τοῖς βαρβάροις νῆες ἦσαν, ὅτε πολλῶν μὲν, ὡς εἰκός, ἐκφυγουσῶν, πολλῶν δὲ συντριβεισῶν, ὅμως αἰχμαλώτους διακοσίας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι.

13. Τῶν δὲ πεζῶν ἐπικαταθάντων πρὸς τὴν θάλασσαν μέγα μὲν ἔργον ἐφαίνετο τῷ Κίμωνι τὸ βιάζεσθαι τὴν ἀπό-

βασιν καὶ κεκημηκότας ἀκμήσι καὶ πολλαπλασίους ἐπάγειν
 τοὺς Ἑλληνας, ὅμως δὲ βρώμη καὶ φρονίματι τοῦ κρατεῖν
 ὄρων ἐπηρμένους καὶ προθύμους ὁμόσε χωρεῖν τοῖς βαρβά-
 ροις, ἀπεβίβαζε τοὺς ὀπλίτας ἔτι θερμούς τῷ κατὰ τὴν ναυ-
 μαχίαν ἀγῶνι μετὰ κραυγῆς καὶ δρόμου προσφερομένους.
 Ὑποστάντων δὲ τῶν Περσῶν καὶ δεξαμένων οὐκ ἀγεννῶς
 κρατερὰ μάχη συνέστη· καὶ τῶν Ἀθηναίων ἄνδρες ἀγαθοὶ
 καὶ τοῖς ἀξιώμασι πρῶτοι καὶ διαπρεπεῖς ἔπεσον. Πολλῶ
 δ' ἀγῶνι τρεψάμενοι τοὺς βαρβάρους ἔκτεινον, εἶτα ἦρουν
 αὐτοὺς τε καὶ σκηναῖς παντοδαπῶν χρημάτων γεμούσας.
 Κίμων δὲ τὰς ὀγδοήκοντα Φοινίσσας τριήρεις, αἱ τῆς μά-
 χης ἀπελείφθησαν, Ἰδρω προσβεβληκέναι πυθόμενος διὰ
 τάχους ἐπλευσεν, οὐδὲν εἰδότες βέβαιον οὐπω περὶ τῆς
 μείζονος δυνάμεως τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ δυσπίστως ἔτι καὶ
 μετεώρως ἐχόντων· ἤ καὶ μᾶλλον ἐκπλαγέντες ἀπώλεσαν
 τὰς ναῦς ἀπάσας, καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ πλείστοι συνδιαφθάρη-
 σαν. Τοῦτο τὸ ἔργον οὕτως ἐταπείνωσε τὴν γνώμην τοῦ βα-
 σιλέως, ὥστε συνθέσθαι τὴν περιβόητον εἰρήνην ἐκείνην,
 ἔππου μὲν δρόμον αἰεὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀπέχειν θαλάσσης,
 ἔνδον δὲ Κυανέων καὶ Χελιδονίων μακρᾶ νηὶ καὶ χαλκεμ-
 βόλῳ μὴ πλέειν. Καίτοι Καλλισθένης οὐ φησι ταῦτα συνθέ-
 σθαι τὸν βάρβαρον, ἔργῳ δὲ ποιεῖν διὰ φόβον τῆς ἥττης
 ἐκείνης καὶ μακρὰν οὕτως ἀποστήναι τῆς Ἑλλάδος, ὥστε
 πενήκοντα ναυσὶ Περικλέα καὶ τριάκοντα μόναις Ἐφιάλ-
 την ἐπέκεινα πλεῦσαι Χελιδονίων καὶ μηδὲν αὐτοῖς ναυτικὸν
 ἀπαντῆσαι παρὰ τῶν βαρβάρων. Φασὶ δὲ καὶ βωμὸν εἰρή-
 νης διὰ ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ἰδρῦσασθαι καὶ Καλλίαν
 τὸν πρεσβεύσαντα τιμῆσαι διαφερόντως. Πραθέντων δὲ τῶν
 αἰχμαλώτων λαφύρων εἰς τε τὰ ἄλλα χρήμασιν ὁ δῆμος
 ἐρρώσθη, καὶ τῇ ἀκροπόλει τὸ νότιον τείχος κατεσκευάσεν
 ἀπ' ἐκείνης εὐπορήσας τῆς στρατείας. Λέγεται δὲ καὶ τῶν
 μακρῶν τειχῶν, ἃ σκέλη καλοῦσι, συντελεσθῆναι μὲν ὅστε-

ρον τὴν οἰκοδομίαν, τὴν δὲ πρώτην θεμελίωσιν, εἰς τόπους ἐλώδεις καὶ διαβρόχους τῶν ἔργων ἐμπροσθέντων, ἐρεισθῆναι διὰ Κίμωνος ἀσφαλῶς, χάλικι πολλῇ καὶ λίθοις βρέσει τῶν ἐλῶν πιεσθέντων, ἐκείνου χρήματα πορίζοντος καὶ διδόντος. Πρῶτος δὲ ταῖς λεγομέναις ἐλευθερίαις καὶ γλαφυραῖς διατριβαῖς, αἱ μικρὸν ὕστερον ὑπερφυῶς ἠγαπήθησαν, ἐκαλλώπισε τὸ ἄστυ, τὴν μὲν ἀγορὰν πλατάνοις καταφυτεύσας, τὴν δ' Ἀκαδημειαν ἐξ ἀνύδρου καὶ αὐχμηρᾶς κατάρρυτον ἀποδείξας ἄλλος ἠσκημένον ὑπ' αὐτοῦ δρόμοις καθαροῖς καὶ συσκίαις περιπάτοις.

16. Ἦν μὲν οὖν ἀπ' ἀρχῆς φιλολάκων. Ἠξίθη δ' ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἤδη τῷ Θεμιστοκλεῖ προσπολεμούντων καὶ τοῦτον ὄντα νέον ἐν Ἀθήναις μᾶλλον ἰσχύειν καὶ κρατεῖν βουλομένων. Οἱ δ' Ἀθηναῖσι τὸ πρῶτον ἠδέως ἐώρων οὐ μικρὰ τῆς πρὸς ἐκείνον εὐνοίας τῶν Σπαρτιατῶν ἀπολαύοντες· ἀξανομένοις γὰρ αὐτοῖς κατ' ἀρχὰς καὶ τὰ συμμαχικὰ πολυπραγμονοῦσιν οὐκ ἤχθοντο τιμῇ καὶ χάριτι τοῦ Κίμωνος. Τὰ γὰρ πλεῖστα δι' ἐκείνου τῶν Ἑλληνικῶν διεπράττετο πράως μὲν τοῖς συμμάχοις, κεχαρισμένως δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὀμιλοῦντος. Ἐπειτα δυνατώτεροι γενόμενοι καὶ τὸν Κίμωνα τοῖς Σπαρτιάταις οὐκ ἠρέμα προσκείμενον ὀρώντες ἤχθοντο. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐπὶ παντὶ μεγάλων τὴν Λακεδαίμονα πρὸς Ἀθηναίους, καὶ μάλιστα ὅτε τύχοι μεμφόμενος αὐτοῖς ἢ παροξύνων, ὡς φησι Σησίμβροτος, εἴωθει λέγειν· «Ἄλλ' οὐ Λακεδαιμόνιοί γε τοιοῦτοι». Ὅθεν φθόνον ἑαυτῷ συνῆγε καὶ δυσμένειάν τινα παρὰ τῶν πολιτῶν. Ἡ δ' οὖν ἰσχύσασα μάλιστα κατ' αὐτοῦ τῶν διαβολῶν αἰτίαν ἔσχε τοιαύτην. Ἀρχιδάμου τοῦ Ζευξιδάμου τέταρτον ἔτος ἐν Σπάρτῃ βασιλεύοντος ὑπὸ σεισμοῦ μεγίστου δὴ τῶν μνημονευομένων πρότερον ἢ τε χώρα τῶν Λακεδαιμονίων χάσμασιν ἐνώλισθε πολλοῖς καὶ τῶν Ταυγέτων τιναχθέντων κορυφαί τινες ἀπερράγησαν, αὐτῇ δ' ἢ

πόλις ἔλη συνεχύθη πλὴν οἰκιῶν πέντε, τὰς δ' ἄλλας ἤρριψεν ὁ σεισμός. Ἐν δὲ μέσῃ τῇ στοᾷ γυμναζομένων ὁμοῦ τῶν ἐφήβων καὶ τῶν νεανίσκων λέγεται μικρὸν πρὸ τοῦ σεισμοῦ λαγῶν παραφανῆναι καὶ τοὺς μὲν νεανίσκους, ὡσπερ ἦσαν ἀγλήμιμνοι, μετὰ παιδιᾶς ἐκδραμεῖν καὶ διώκειν, τοῖς δ' ἐφήβοις ὑπολειφθεῖσιν ἐπιπεσεῖν τὸ γυμνάσιον καὶ πάντας ὁμοῦ τελευτήσαι. Τὸν δὲ τάφον αὐτῶν ἔτι νῦν Σεισματιᾶν προσαγορεύουσι. Ταχὺ δὲ συνιδῶν ἀπὸ τοῦ παρόντος τὸν μέλλοντα κίνδυνον ὁ Ἀρχίδαμος καὶ τοὺς πολίτας ὁρῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν τὰ τιμιώτατα πειρωμένους σφίζειν ἐκέλευσε τῇ σάλπιγγι σημαίνειν ὡς πολεμίων ἐπιόντων, ὅπως ὅτι τάχιστα μετὰ τῶν ὅπλων ἀθροίζωνται πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ καὶ μόνον ἐν τῷ τότε καιρῷ τὴν Σπάρτην διέσφισε. Οἱ γὰρ ἔλλωτες ἐκ τῶν ἀγρῶν συνέδραμον πανταχόθεν ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς σεσφισμένους τῶν Σπαρτιατῶν. Ὀπλισμένους δὲ καὶ συντεταχμένους εὐρόντες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς πόλεις καὶ φανερώς ἐπολέμουν τῶν τε περιούκων ἀναπέισαντες οὐκ ὀλίγους, καὶ Μεσσηνίων ἅμα τοῖς Σπαρτιαταῖς συνεπιθεμένων. Πέμπουσιν οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι Περικλείδαν εἰς Ἀθήνας δεόμενοι βοηθεῖν. Ἐφιάλτου δὲ κωλύοντος καὶ διαμαρτυρομένου μὴ βοηθεῖν μὴδ' ἀνιστάναι πόλιν ἀντίπαλον ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἔαν κείσθαι καὶ πατηθῆναι τὸ φρόνημα τῆς Σπάρτης, Κίμωνά φησι Κριτίας τὴν τῆς πατρίδος αὔξεισιν ἐν ὑστέρω θέμενον τοῦ Λακεδαιμονίων συμφέροντος ἀναπέισαντα τὸν δῆμον ἐξελθεῖν βοηθοῦντα μετὰ πολλῶν ἐπιτιμῶν. Ὁ δ' Ἴων ἀπομνημονεύει καὶ τὸν λόγον, ᾧ μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐκίνησε παρακαλῶν μήτε τὴν Ἑλλάδα χωλὴν μήτε τὴν πόλιν ἑτερόζυγα περιδεῖν γεγεννημένην.

17. Ἐλθόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, τὴν τόλμαν καὶ τὴν λαμπρότητα δεισαντες ἀπεπέμφαντο μόνους τῶν συμμάχων ὡς νεωτεριστάς. Οἱ δὲ πρὸς ὀργὴν ἀπελθόντες ἤδη τοῖς λακωνίζουσι φανερώς ἐγαλέπαινον, καὶ τὸν Κίμωνα μικρᾶς

ἐπιλαβόμενοι προφάσεως ἐξωστράκισαν εἰς ἔτη δέκα· τοσοῦτον γὰρ ἦν χρόνου τεταγμένον ἅπασιν τοῖς ἐξωστρακίζομένοις. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Λακεδαιμονίων, ὡς ἐπανήρχοντο Δελφοῦς ἀπὸ Φωκῶν ἐλευθερώσαντες, ἐν Τανάγρα καταστρατοπεδευσάντων, Ἀθηναῖοι μὲν ἀπήντων διαμαχοῦμενοι, Κίμων δὲ μετὰ τῶν ὄπλων ἦκεν εἰς τὴν αὐτοῦ φυλὴν τὴν Οἰνιγίδα, πρόθυμος ὢν ἀμύνεσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν πολιτῶν. Ἡ δὲ βουλή τῶν πεντακισίων πυθομένη καὶ φοβηθεῖσα, τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καταβοώντων ὡς συνταράξει τὴν φάλαγγα βουλομένου καὶ τῇ πόλει Λακεδαιμονίους ἐπαγαγεῖν, ἀπηγόρευσε τοῖς στρατηγοῖς μὴ δέχεσθαι τὸν ἄνδρα. Κάκεινος μὲν ὄχητο δεηθεὶς Εὐθύππου τοῦ Ἀναφλυστίου καὶ τῶν ἄλλων ἐταίρων, ὅσοι μάλιστα τὴν τοῦ λακωνίζειν αἰτίαν ἔσχον, ἐρωμένως ἀγωνίσασθαι πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ δι' ἔργων ἀπολύσασθαι τὴν αἰτίαν πρὸς τοὺς πολίτας. Οἱ δὲ λαβόντες αὐτοῦ τὴν πανοπλίαν εἰς τὸν λόχον ἔθεντο· καὶ μετ' ἀλλήλων συστάντες ἐκθύμως ἑκατὸν ὄντες ἔπεσον πολὺν αὐτῶν πόθον καὶ μεταμέλειαν, ἐφ' οἷς ἠτιάθησαν ἀδίκως, ἀπολιπόντες τοῖς Ἀθηναίοις. Ὅθεν οὐδὲ τῷ πρὸς Κίμωνα θυμῷ πολὺν χρόνον ἐνέμειναν, τὰ μὲν, ὡς εἰκόσ, ὢν ἔπαθον εὖ μεμνημένοι, τὰ δὲ τοῦ καιροῦ συλλαμβανομένου. Νενικημένοι γὰρ ἐν Τανάγρα μάχῃ μεγάλῃ καὶ προσδοκῶντες εἰς ὥραν ἔτους στρατιὰν Πελοποννησίων ἐπ' αὐτοὺς ἐκάλουν ἐκ τῆς φυγῆς τὸν Κίμωνα· καὶ κατῆλθε τὸ ψήφισμα γράψαντος αὐτῷ Περικλέους.

18. Εὐθύς μὲν οὖν ὁ Κίμων κατελθὼν ἔλυσε τὸν πόλεμον καὶ διήλλαξε τὰς πόλεις· γενομένης δ' εἰρήνης ὄρων τοὺς Ἀθηναίους ἠσυχίαν ἄγειν μὴ δυναμένους, ἀλλὰ κινεῖσθαι καὶ ἀυξάνεσθαι ταῖς στρατείαις βουλομένους, ἵνα μὴ τοῖς Ἕλλησι διοχλῶσι μηδὲ περὶ τὰς νήσους ἢ Πελοπόννησον ἀναστρεφόμενοι ναυσὶ πολλαῖς αἰτίας ἐμφυλίων πολέμων καὶ συμμαχικῶν ἐγκλημάτων ἀρχὰς ἐπισπάσωνται

κατὰ τῆς πόλεως, ἐπλήρου διακοσίας τριήρεις ὡς ἐπ' Αἴγυπτον καὶ Κύπρον αὐθις ἐκστρατευσόμενος, ἅμα μὲν ἐμμελετᾶν τοῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀγῶσι βουλόμενος τοὺς Ἀθηναίους, ἅμα δ' ὠφελεῖσθαι δικαίως τὰς ἀπὸ τῶν φύσει πολεμίων εὐπορίας εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίζοντας. Καὶ καταναυμαχήσας Φοινισσῶν νεῶν καὶ Κιλισσῶν βασιλικὸν στόλον ἀνεκτάτῳ τε τὰς ἐν κύκλῳ πόλεις καὶ τοῖς περὶ Αἴγυπτον ἐφ' ἰδρουνεν, οὐδὲν μικρόν, ἀλλ' ὅλης ἐπινοῶν τῆς βασιλείας ἡγεμονίας κατάλυσιν, καὶ μάλιστα ὅτι τοῦ Θεμιστοκλέους ἐπυρθάνετο δόξαν εἶναι καὶ δύναμιν ἐν τοῖς βαρβάροις μεγάλην, ὑποδεδεγμένου βασιλεῖ κινουῦντι τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον στρατηγήσειν. Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν οὐχ ἥκιστα λέγεται τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις ἀπογνοῦς, ὡς οὐκ ἂν ὑπερβαλόμενος τὴν Κίμωνος εὐτυχίαν καὶ ἀρετήν, ἐκὼν τελευτῆσαι, Κίμων δὲ ἀπέθανε πολιορκῶν Κίτιον, ὡς οἱ πλεῖστοι λέγουσι, νοσήσας· ἔνιοι δὲ φασιν ἐκ τραύματος, ὃ πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀγωνιζόμενος ἔσχε. Τελευτῶν δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν εὐθὺς ἀποπλεῖν ἀποκρυφάμενους τὸν θάνατον αὐτοῦ· καὶ συνέβη μήτε τῶν πολεμίων μήτε τῶν συμμάχων αἰσθημένων ἀσφαλῶς αὐτοὺς ἀνακομισθῆναι στρατηγουμένους ὑπὸ Κίμωνος, ὡς φησι Φανόδημος, τεθηγκότος ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα. Ὅτι μὲν οὖν εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀπεκομίσθη τὰ λείψανα αὐτοῦ, μαρτυρεῖ τῶν μνημάτων τὰ μέχρι νῦν Κιμώνεια προσαγορευόμενα.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ

3. Περικλῆς ὁ Ξανθίππου ἦν τῶν μὲν φυλῶν Ἀκαμαντιδῆς, τῶν δὲ δήμων Χολαργεύς, οἴκου δὲ καὶ γένους τοῦ πρώτου κατ' ἀμφοτέρους. Ξάνθιππος γὰρ ὁ νικήσας ἐν Μυ-

κάλῃ τοῖς βασιλέωσ στρατηγούσ ἔγγιμεν Ἀγαρίστην, Κλεισθένουσ ἀδελφιδῆν, ὅσ ἐξήλασε Πεισιστρατίδασ καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίδα γενναίωσ καὶ νόμουσ ἔθετο καὶ πολίτειαν ἄριστα κατέστησε. Αὕτη κατὰ τοῖς ὕπνουσ ἔδοξε τεκεῖν λέοντα, καὶ μεθ' ἡμέρασ ὀλίγασ ἔτεκε Περικλέα, τὰ μὲν ἄλλα τὴν ἰδέαν τοῦ σώματοσ ἄμεμπτον, προμήκη δὲ τῇ κεφαλῇ καὶ ἀσύμμετρον. Ὅθεν αἱ μὲν εἰκόνεσ αὐτοῦ σχεδὸν ἅπασαι κράνεοι περιέχονταί, μὴ βουλομένων, ὡσ ἔοικε, τῶν τεχνιτῶν ἐξονειδίζειν. Οἱ δ' Ἀττικοὶ ποιηταὶ σχινοκέφαλον αὐτὸν ἐκάλουν· τὴν γὰρ σκίλλαν ἔστιν ὅτε καὶ σχῖνον ὀνομάζουσι.

7. Περικλῆσ νέοσ μὲν ὢν σφόδρα τὸν δῆμον εὐλαβεῖτο. Πλούτου δὲ καὶ γένουσ προσόντοσ αὐτῷ λαμπροῦ καὶ φίλων, οἱ πλείστον ἠδύναντο, φοβούμενοσ ἐξοστρακισθῆναι, τῶν μὲν πολιτικῶν οὐδὲν ἔπραττεν, ἐν δὲ ταῖσ στρατείαισ ἀνὴρ ἀγαθὸσ ἦν καὶ φιλοκίνδυνοσ. Ἐπεὶ δ' Ἀριστείδησ μὲν ἀποτεθνήκει καὶ Θεμιστοκλῆσ ἐξεπεπτώκει, Κίμωνα δ' αἱ στρατεῖαι τὰ πολλὰ τῆσ Ἑλλάδοσ ἐξω κατεῖχον, οὕτω δὴ φέρων ὁ Περικλῆσ τῷ δήμῳ προσένειμεν ἑαυτόν, ἀντὶ τῶν πλουσίων καὶ ὀλίγων τὰ τῶν πολλῶν καὶ πενήτων ἐλόμενοσ παρὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἤκιστα δημοτικὴν οὖσαν. Ἄλλ' ὡσ ἔοικε, δεδιὼσ μὲν ὑποψία περιπεσεῖν τυραννίδοσ, ὄρων δ' ἀριστοκρατικὸν τὸν Κίμωνα καὶ διαφερόντωσ ὑπὸ τῶν καλῶν καγαθῶν ἀνδρῶν ἀγαπώμενον, ὑπῆλθε τοῖς πολλοῖσ ἀσφάλειαν μὲν ἑαυτῷ, δύναμιν δὲ κατ' ἐκείνου παρασκευαζόμενοσ. Εὐθύσ δὲ καὶ τοῖσ περὶ τὴν δίαιταν ἐτέραν τάξιν ἐπέθηκε. Ὅδόν τε γὰρ ἐν ἄστει μίαν ἐωράτο τὴν ἐπ' ἀγορὰν καὶ τὸ βουλευτήριον πορευόμενοσ, κλήσεισ τε δειπνων καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν φιλοφροσύνην καὶ συνήθειαν ἐξέλιπεν, ὡσ, ἐν οἷσ ἐπολιτεύσατο χρόνοισ μακροῖσ γενομένοισ, πρὸσ μηδένα τῶν φίλων ἐπὶ δειπνον ἐλθεῖν. Καὶ τῷ δήμῳ δὲ τὸ συνεχὲσ φεύγων καὶ τὸν κόρον οἶον

ἐκ διαλειμμάτων ἐπλησίαζεν, οὐκ ἐπὶ παντὶ πράγματι λέγων οὐδ' αἰεὶ παριῶν εἰς τὸ πλήθος, ἀλλ' ἑαυτὸν πρὸς τὰς μεγάλας χρείας ἐπιδιδούς, τάλλα δὲ φίλους καὶ ῥήτορας ἐτέρους καθιεῖς ἔπραττεν.

8. Τῇ δὲ τῶν λόγων τέχνῃ πολὺ πάντων διήνεγκε. Διὸ καὶ τὴν ἐπὶ κλησὶν αὐτῷ γενέσθαι λέγουσι· καίτοι τινὲς ἀπὸ τῶν οἷς ἐκόσμησε τὴν πόλιν, οἱ δ' ἀπὸ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ταῖς στρατηγίαις δυνάμεως Ὀλύμπιον αὐτὸν εἶονταί· προσαγορευθῆναι· καὶ συνδραμεῖν οὐδὲν ἀπέοικεν ἀπὸ πολλῶν προσόντων τῷ ἀνδρὶ τὴν δόξαν. Αἱ μὲντοι κωμωδίαί τῶν τότε διδασκάλων σπουδῇ τε πολλὰς καὶ μετὰ γέλωτος ἀφεικότων φωνὰς εἰς αὐτὸν ἐπὶ τῷ λόγῳ μάλιστα τὴν προσωμίαν γενέσθαι δηλοῦσι, βρονοντᾶν μὲν αὐτὸν καὶ ἀστράπτειν, ὅτε δημηγοροῖη, δεινὸν δὲ κερραυνοῦν ἐν γλώσση φέρειν λεγόντων. Διαιμνημονεύεται δὲ τις καὶ Θουκυδίδου τοῦ Μελησίου λόγος εἰς τὴν δεινότητα τοῦ Περικλέους μετὰ παιδείας εἰρημένος. Ἦν μὲν γὰρ ὁ Θουκυδίδης τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν καὶ πλείστον ἀντεπολιτεύσατο τῷ Περικλεῖ χρόνον· Ἀρχιδάμου δὲ τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως πυνθανομένου, πότερον αὐτὸς ἢ Περικλῆς παλαιεὶ βέλτιον, «Ὅταν» εἶπεν «ἐγὼ καταβάλω παλαίων, ἐκεῖνος ἀντιλέγων, ὡς οὐ πέπτωκε, νικᾷ καὶ μεταπειθεὶ τοὺς ἑρώντας». Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Περικλῆς περὶ τὸν λόγον εὐλαθῆς ἦν, ὥστ' αἰεὶ πρὸς τὸ βῆμα βαδίζων ἤρχετο τοῖς θεοῖς μηδὲ ῥῆμα μηδὲν ἐκπεσεῖν ἄκοντος αὐτοῦ πρὸς τὴν προκειμένην χρεῖαν ἀνάρμοστον.

12. Ὁ δὲ πλείστην μὲν ἡδονὴν ταῖς Ἀθήναις καὶ κόσμον ἤνεγκε, μεγίστην δὲ τοῖς ἄλλοις ἐκπληξὶν ἀνθρώποις, ἢ τῶν ἀναθημάτων κατασκευῇ, τοῦτο μάλιστα τῶν πολιτευμάτων τοῦ Περικλέους ἐβάσκαλλον οἱ ἐχθροὶ καὶ διέβαλλον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις βρωῶντες, ὡς ὁ μὲν δῆμος ἀδοξεῖ καὶ κακῶς ἀκούει τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων χρήματα πρὸς αὐ-

τὸν ἐκ Δύλου μεταγαγών, ἢ δ' ἔνεστιν αὐτῷ πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας εὐπρεπεστάτη τῶν προφάσεων, δείσαντα τοὺς βαρβάρους ἐκείθην ἀνελέσθαι καὶ φυλάττειν ἐν ὀχυρῷ τὰ κοινά, ταύτην ἀνήρηκε Περικλῆς· καὶ δοκεῖ δεινὴν ὕβριν ἢ Ἑλλάδος ὑβρίζεσθαι καὶ τυραννεῖσθαι περιφανῶς, ἐρῶσα τοῖς εἰσφερομένοις ὑπ' αὐτῆς ἀναγκαίως πρὸς τὸν πόλεμον ἡμᾶς τὴν πόλιν καταχρυσοῦντας καὶ καλλωπίζοντας ὥσπερ ἀλαζόνα γυναῖκα, περιαπτομένην λίθους πολυτελεῖς καὶ ἀγάλματα καὶ ναοὺς χιλισταλάντους. Ἐδίδασκεν εὖν ὁ Περικλῆς τὸν δῆμον, ὅτι χρημάτων μὲν οὐκ ὀφείλουσι τοῖς συμμάχοις λόγον προπολεμοῦντες αὐτῶν καὶ τοὺς βαρβάρους ἀνείργοντες, οὐχ ἵππον, οὐ ναῦν, οὐχ ἐπλίτην, ἀλλὰ χρήματα μόνον τελούντων· ἂ τῶν διδόντων οὐκ ἔστιν ἀλλὰ τῶν λαμβανόντων, ἂν παρέχωσιν, ἀνθ' οὗ λαμβάνουσι· δεῖ δὲ τῆς πόλεως κατασκευασμένης ἱκανῶς τοῖς ἀναγκαίοις πρὸς τὸν πόλεμον, εἰς ταῦτα τὴν εὐπορίαν τρέπειν αὐτῆς, ἀφ' ὧν δόξα μὲν γενομένων αἰδίας, εὐπορία δὲ γενομένων παρέσται, παντοδαπῆς ἐργασίας φανείσης καὶ ποικίλων χρειῶν, αἱ πᾶσαν μὲν τέχνην ἐγείρουσαι, πᾶσαν δὲ χεῖρα κινουσαι, σχεδὸν ὅλην ποιοῦσιν ἔμμισθον τὴν πόλιν ἐξ αὐτῆς ἅμα κοσμουμένην καὶ τρεφομένην. Τοῖς μὲν γὰρ ἡλικίαν ἔχουσι καὶ βίωμην αἱ στρατεῖαι τὰς ἀπὸ τῶν κοινῶν εὐπορίας παρεῖχον, τὸν δ' ἀσύντακτον καὶ βάνουσον ὄχλον οὗτ' ἄμοιρον εἶναι λημμάτων βουλόμενος οὔτε λαμβάνειν ἀργὸν καὶ σχολάζοντα, μεγάλας κατασκευασμάτων ἐπιβολὰς καὶ πολυτέχνους ὑποθέσεις ἔργων διατριβὴν ἐχόντων ἐνέβαλε φέρων εἰς τὸν δῆμον, ἵνα μηδὲν ἦττον τῶν πλεόντων καὶ φρουρούντων καὶ στρατευομένων τὸ οἰκουροῦν ἔχη πρόφασιν ἀπὸ τῶν δημοσίων ὠφελεῖσθαι καὶ μεταλαμβάνειν.

13. Πάντα δὲ τὰ ἔργα διεῖπε καὶ πάντων ἐπίσκοπος ἦν αὐτῷ Φειδίας, καίτοι μεγάλους ἀρχιτέκτονας ἐχόντων καὶ τεχνίτας τῶν ἔργων. Τὸν μὲν γὰρ ἑκατόμπεδον Παρθενῶνα

Καλλικράτης εὐργάζετο καὶ Ἴκτινος· τὸ δ' ἐν Ἐλευσίνι τελεσθήριον ἤρξατο μὲν Κόροιβος οἰκοδομῆν, καὶ τοὺς ἐπ' ἐδάφους κίονας ἔθηκεν οὗτος καὶ τοῖς ἐπιστυλοῖς ἐπέξευξε· ἀποθανόντος δὲ τούτου Μεταγένης ὁ Ἐυπεταίων τὸ διάζωμα καὶ τοὺς ἄνω κίονας ἐπέστησε· τὸ δ' ὀπαῖον ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου Ξενοκλῆς ὁ Χολαργεὺς ἐκορύφωσε· τὸ δὲ μακρὸν τεῖχος ἤρξολάβησε Καλλικράτης. Τὸ δ' Ὠδεῖον, τῇ μὲν ἐντὸς διαθέσει πολύεδρον καὶ πολύστυλον, τῇ δ' ἐρέψει περικλινῆς καὶ κάταντες ἐκ μιᾶς κορυφῆς πεποιημένον, εἰκόνα λέγουσι γενέσθαι καὶ μίμημα τῆς βασιλέως σκηνῆς, ἐπιστατοῦντος καὶ τούτῳ Περικλέους. Φιλοτιμούμενος δ' ὁ Περικλῆς τότε πρῶτον ἐψηφίσατο μουσικῆς ἀγῶνα τοῖς Παναθηναίοις ἄγεσθαι, καὶ διέταξεν αὐτὸς ἀθλοθέτης αἰρεθείς, καθότι χρῆ τὸς ἀγωνιζομένους αὐλεῖν ἢ ἄδειν ἢ κιθαρίζειν. Ἐθεῶντο δὲ καὶ τότε καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἐν Ὠδεῖῳ τοὺς μουσικοὺς ἀγῶνας. Τὰ δὲ Προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως ἐξειργάσθη μὲν ἐν πενταετίᾳ Μνησικλέους ἀρχιτεκτονοῦντος, τύχη δὲ θαυμαστῇ συμβᾶσα περὶ τὴν οἰκοδομίαν ἐμήνυσε τὴν θεὸν οὐκ ἀποστατοῦσαν, ἀλλὰ συνεφαπτομένην τοῦ ἔργου καὶ συνεπιτελοῦσαν. Ὁ γὰρ ἐνεργότατος καὶ προθυμότατος τῶν τεχνιτῶν ἀποσφαλεῖς ἐξ ὕψους ἔπεσε καὶ διέκειτο μοχθηρῶς, ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἀπεγνωσμένος. Ἀθυμοῦντος δὲ τοῦ Περικλέους ἡ θεὸς ὄναρ φανείσα συνέταξε θεραπείαν, ἣν χρώμενος ὁ Περικλῆς ταχὺ καὶ βραδίως ἴασατο τὸν ἄνθρωπον. Ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τῆς Ὑγιείας Ἀθηναῖς ἀνέστησεν ἐν ἀκροπόλει παρὰ τὸν βωμὸν, ὅς καὶ πρότερον ἦν, ὡς λέγουσι. Ὁ δὲ Φειδίας εὐργάζετο μὲν τῆς θεοῦ τὸ χρυσοῦν ἔδος καὶ τούτου δημιουργὸς ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται, πάντα δ' ἦν σχεδὸν ἐπ' αὐτῷ καὶ πᾶσιν, ὡς εἰρήκαμεν, ἐπεστάται τοῖς τεχνίταις διὰ φιλίαν Περικλέους.

17. Ἀρχομένων δὲ Λακεδαιμονίων ἀχθεσθαι τῇ αὐξήσει τῶν Ἀθηναίων, ἐπαίρων ὁ Περικλῆς τὸν δῆμον ἔτι μᾶλλον

μέγα φρονεῖν καὶ μεγάλων αὐτὸν ἀξιοῦν πραγμάτων γράφει ψήφισμα, πάντας Ἑλληνας τοὺς ἐπήγοτε κατοικοῦντας Ἑυρώπης ἢ τῆς Ἀσίας παρακαλεῖν, καὶ μικρὰν πόλιν καὶ μεγάλην, εἰς σύλλογον πέμπειν Ἀθήναζε τοὺς βουλευσομένους περὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἱερῶν, ἃ κατέπρησαν οἱ βάρβαροι, καὶ τῶν θυσιῶν, ἃς ὀφείλουσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς, ὅτε πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐμάχοντο, καὶ τῆς θαλάττης, ὅπως πλέωσι πάντες ἀδεῶς καὶ τὴν εἰρήνην ἄγωσι. Ἐπὶ ταῦτα δ' ἄνδρες εἴκοσι τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων ἐπέμφθησαν, ὧν πέντε μὲν Ἴωνας καὶ Δωριεῖς τοὺς ἐν Ἀσίᾳ καὶ νησιώτας ἄχρι Λέσβου καὶ Ῥόδου παρεκάλουν, πέντε δὲ τοὺς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ Θράκῃ μέχρι Βυζαντίου τόπους ἐπήγασαν, καὶ πέντε ἐπὶ τούτοις εἰς Βοιωτίαν καὶ Φωκίδα καὶ Πελοπόννησον, ἐκ δὲ ταύτης διὰ Λοκρῶν ἐπὶ τὴν πρόσοικον ἠπειρον ἕως Ἀκαρνανίας καὶ Ἀμβρακίας ἀπεστάλησαν· οἱ δὲ λοιποὶ δι' Ἐυβοίας ἐπ' Οἰταίους καὶ τὸν Μαλιεῖα κόλπον καὶ Φθιώτας Ἀχαιοὺς καὶ Θεσσαλοὺς ἐπορεύοντο, συμπεῖθοντες ἰέναι καὶ μετέχειν τῶν βουλευμάτων ἐπ' εἰρήνῃ καὶ κοινοπραγίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Ἐπράχθη δὲ οὐδὲν οὐδὲ συνήλθον αἱ πόλεις Λακεδαιμονίων ὑπεναντιωθέντων, ὡς λέγεται, καὶ τὸ πρῶτον ἐν Πελοποννήσῳ τῆς πείρας ἐλεγχθείσης. Τοῦτο μὲν οὖν παρεθέμην ἐνδεικνύμενος αὐτοῦ τὸ φρόνημα καὶ τὴν μεγαλοφροσύνην.

38. Τότε δὲ τοῦ Περικλέους ἔοικεν ὁ λοιμὸς λαβέσθαι λαθὴν οὐκ ὀξείαν, ὡσπερ ἄλλων, οὐδὲ σύντονον, ἀλλὰ βληχρᾶ τινι νόσῳ καὶ μῆκος ἐν ποικίλαις ἐχούσῃ μεταβολαῖς διαχρωμένῃν τὸ σῶμα σχολαίως καὶ ὑπερείπουσαν τὸ φρόνημα τῆς ψυχῆς. Ἦδη δὲ πρὸς τῷ τελευτᾶν ὄντος αὐτοῦ περικαθήμενοι τῶν πολιτῶν οἱ βέλτιστοι καὶ τῶν φίλων οἱ περιόντες λόγον ἐποιοῦντο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δυνάμεως, ὅση γένοιτο, καὶ τὰς πράξεις ἀνεμετροῦντο καὶ τῶν τρο-

παίων τὸ πλῆθος· ἐννέα γὰρ ἦν, ἃ στρατηγῶν καὶ νικῶν ἔστησεν ὑπὲρ τῆς πόλεως. Ταῦτ' ὡς οὐκέτι συνιέντος, ἀλλὰ καθηρημένου τὴν αἴσθησιν αὐτοῦ διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους· ὁ δὲ πᾶσιν ἐτύγχανε τὸν νοῦν προσεσχηκῶς, καὶ φθειγξάμενος εἰς μέσον ἔφη θαυμάζειν, ὅτι ταῦτα μὲν ἐπαινοῦσιν αὐτοῦ καὶ μνημονεύουσιν, ἃ καὶ πρὸς τύχην ἐστὶ κοινὰ καὶ γέγονεν ἤδη πολλοῖς στρατηγοῖς, τὸ δὲ κάλλιστον καὶ μέγιστον οὐ λέγουσι. «Οὐδεὶς γὰρ» ἔφη «δι' ἐμὲ τῶν ὄντων Ἀθηναίων μέλαν ἱμάτιον περιεβάλετο».

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

1. Ἀλκιβιάδης πρὸς μητρὸς Ἀλκμεωνίδης ἦν ἐκ Δεινομάχης γεγονῶς τῆς Μεγακλέους. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Κλεινίας ἰδιοστόλῳ τριήρει περὶ Ἀρτεμίσιον ἐνδόξως ἐναυμάχησεν, ὕστερον δὲ Βοιωτοῖς μαχόμενος περὶ Κορώνειαν ἀπέθανε.

17. Σικελίας δὲ καὶ Περικλέους ἔτι ζῶντος ἐπεθύμουν Ἀθηναῖοι καὶ τελευτήσαντος ἤπτοντο, καὶ τὰς λεγομένας βοηθείας καὶ συμμαχίας ἐπεμπον ἐκάστοτε τοῖς ἀδικουμένοις ὑπὸ Συρακουσίων ἐπιθάθρας τῆς μείζονος στρατείας τιθέντες. Ὁ δὲ παντάπασι τὸν ἔρωτα τοῦτον ἀναφλέξας αὐτῶν καὶ πείσας μεγάλῳ στόλῳ πλεύσαντας ἐπιχειρεῖν καὶ καταστρέφεσθαι τὴν νῆσον Ἀλκιβιάδης ἦν, τὸν τε δῆμον μεγάλα πείσας ἐλπίζειν αὐτὸς τε μειζόνων ὀρεγόμενος. Ἀρχὴν γὰρ εἶναι, πρὸς ἃ ἠλπίζει, διανοεῖτο τῆς στρατείας, οὐ τέλος, ὡσπερ οἱ λοιποὶ, Σικελίαν. Καὶ Νικίας μὲν ὡς χαλεπὸν ἔργον ὄν τὰς Συρακούσας ἐλεῖν ἀπέτρεπε τὸν δῆμον, Ἀλκιβιάδης δὲ Καρχηδόνα καὶ Λιβύην ὄνειροπολῶν, ἐκ δὲ τούτων προσγενομένων Ἰταλίαν καὶ Πελοπόννησον

ἤδη περιβαλλόμενος, ὀλίγου δεῖν ἐφόδια τοῦ πολέμου Σικελίαν ἐποιεῖτο. Καὶ τοὺς μὲν νέους αὐτόθεν εἶγεν ἤδη ταῖς ἐλπίσιν ἐπηρμένους, τῶν δὲ πρεσβυτέρων ἠχροῶντο πολλὰ θαυμάσια περὶ τῆς στρατείας περαινόντων, ὥστε πολλοὺς ἐν ταῖς παλαιστροῖς καθέζεσθαι τῆς τε νήσου τὸ σχῆμα καὶ θέσιν Διθύης καὶ Καρκηδόνος ὑπογράφοντας.

18 α). Ὁ δὲ Νικίας ἄκων μὲν ἠρέθη στρατηγός, οὐχ ἦκισια τὴν ἀρχὴν καὶ διὰ τὸν συνάρχοντα φεύγων· ἐφαίνετο γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις τὰ τοῦ πολέμου βέλτιον ἔξειν μὴ προεμένοις τὸν Ἀλκιβιάδην ἄκρατον, ἀλλὰ μειχθείσης πρὸς τὴν τόλμαν αὐτοῦ τῆς Νικίου προνοίας· καὶ γὰρ ὁ τρίτος στρατηγός Λάμαχος ἠλικία προήκων ὅμως ἐδόκει μηδὲν ἦττον εἶναι τοῦ Ἀλκιβιάδου διάπυρος καὶ φιλοκίνδυνος ἐν τοῖς ἀγῶσι· βουλευομένων δὲ περὶ πλῆθους καὶ τρόπου παρασκευῆς, ἐπεχείρησεν αὐτῆς ὁ Νικίας ἐνίστασθαι καὶ καταπαύειν τὸν πόλεμον. Ἀντειπόντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ κρατήσαντος, ἔγραψε τῶν ῥητόρων Δημόστρατος καὶ εἶπεν, ὡς χρὴ τοὺς στρατηγούς αὐτοκράτορας εἶναι καὶ τῆς παρασκευῆς καὶ τοῦ πολέμου παντός.

β). Ἐπιψηφισαμένου δὲ τοῦ δήμου καὶ γενομένων ἐτοιμῶν πάντων πρὸς τὸν ἐκπλουν, οὐ χρηστὰ παρῆν οὐδὲ τὰ τῆς ἐορτῆς. Ἀδωνίων γὰρ εἰς τὰς ἡμέρας ἐκείνας καθηκόντων, εἶδωλα πολλαχού νεκροῖς ἐκκομιζομένοις ὅμοια προύκειντο ταῖς γυναῖξι καὶ ταφὰς ἐμιμοῦντο κοπτόμεναι καὶ θρήνου ἦδον. Ἡ μὲντοι τῶν Ἑρμῶν περικοπὴ μᾶ νυκτὶ τῶν πλείστων ἀκρωτηριασθέντων τὰ πρόσωπα πολλοὺς καὶ τῶν περιφρονούντων τὰ ταιαῦτα διετάραξε. Ἐλέχθη μὲν οὖν, ὅτι Κορίνθιοι διὰ τοὺς Συρακουσίους ἀποίκους ὄντας, ὡς ἐπισχέσεως ἐσομένης πρὸς τῶν οἰωνῶν ἢ μεταγνώσεως τοῦ πολέμου, ταῦτα δράσειαν. Οὐ μὲν ἦπτετό γε τῶν πολλῶν οὐθ' οὗτος ὁ λόγος οὐθ' ὁ τῶν σημείων δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων, ἀλλ' οἷα φιλεῖ φέρειν ἄκρατος ἀκολάστων νέων

εἰς ὕδριν ἐκ παιδιᾶς ὑποφερομένων· ὀργῇ δ' ἅμα καὶ φόβῳ τὸ γεγονός λαμβάνοντες ὡς ἀπὸ συνωμοσίας ἐπὶ πράγμασι μεγάλοις τετολημμένον, ἄπασαν ἐξήταζον ὑπόνοιαν πικρῶς ἢ τε βουλή συνιοῦσα περὶ τούτων καὶ ὁ δῆμος ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πολλάκις.

19. Ἐν δὲ τούτῳ δούλους τινὰς καὶ μετοίκους προήγαγεν Ἀνδροκλῆς ὁ δημαγωγὸς ἄλλων τε ἀγαλμάτων περικοπᾶς καὶ μυστηρίων παρ' οἶνον ἀπομιμήσεις τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν φίλων κατηγοροῦντας. Τραχυνομένου δὲ τοῦ δήμου καὶ πικρῶς πρὸς Ἀλκιβιάδην ἔχοντος καὶ τοῦ Ἀνδροκλέους (τὴν γὰρ οὗτος ἐχθρὸς ἐν τοῖς μάλιστα τοῦ Ἀλκιβιάδου) παροξύνοντος, ἐν ἀρχῇ μὲν ἐταράχθησαν οἱ περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. Αἰσθόμενοι δὲ τοὺς τε ναύτας, ὅσοι πλεῖν ἔμελλον εἰς Σικελίαν, εὐνοὺς ὄντας αὐτοῖς καὶ τὸ στρατιωτικόν, Ἀργείων δὲ καὶ Μαντινέων χιλίων ὄντων ὀπλιτῶν ἀκούοντες ἀναφανδὸν λεγόντων, ὡς δι' Ἀλκιβιάδην στρατεύοιντο διαπόντιον καὶ μακρὰν στρατείαν, ἐὰν δέ τις ἀγνωμονῇ περὶ τούτου, εὐθὺς ἀποστήσεσθαι, ἀνεθάρρουν καὶ παρίσταντο τῇ καιρῷ πρὸς τὴν ἀπολογίαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς πάλιν ἀθυμεῖν καὶ φοβεῖσθαι, μὴ περὶ τὴν κρίσιν ὁ δῆμος ἀμειβλύτερος αὐτῷ γένηται διὰ τὴν χρείαν. Πρὸς ταῦτ' οὖν τεχνάζουσι τῶν ῥητόρων τοὺς οὐ δοκοῦντας ἐχθροὺς τοῦ Ἀλκιβιάδου, μισοῦντας δὲ αὐτὸν οὐχ ἤττον τῶν ὁμολογούντων, ἀνισταμένους ἐν τῇ δῆμῳ λέγειν, ὡς ἄτοπόν ἐστιν αὐτοκράτορι στρατηγῷ τηλικαύτης ἀποδεδειγμένης δυνάμειος, ἠθροισμένης στρατιᾶς καὶ τῶν συμμάχων, μεταξὺ κληροῦντας δικαστήριον καὶ ὕδωρ διαμετροῦντας ἀπολλύναι τὸν καιρὸν· « Ἀλλὰ νῦν μὲν ἀγαθῇ τύχῃ πλεέτω, τοῦ δὲ πολέμου διαπραχθέντος ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις ἀπολογείσθω παρών. Οὐκ ἐλάνθανε μὲν οὖν ἢ κακοήθεια τῆς ἀναβολῆς τὸν Ἀλκιβιάδην, ἀλλ' ἔλεγε παριών, ὡς δεινόν ἐστιν αἰτίας ἀπολιπόντα καθ' ἑαυτοῦ καὶ διαβολὰς ἐκπέμπεσθαι

μετέωρον ἐπὶ τσαύτης δυνάμεως· ἀποθανεῖν γὰρ προσήκειν μὴ λύσαντι τὰς κατηγορίας, λύσαντι δὲ καὶ φανέντι καθαρῷ τρέπεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους μὴ δεδοικῶτι τοὺς συκοφάντας.

20. Ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπειθεν, ἀλλὰ πλεῖν ἐκέλευον αὐτόν, ἀνήχθη μετὰ τῶν συστρατήγων ἔχων τριήρεις μὲν οὐ πολλῶ τῶν τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν ἀποδεύσας, ὀπλίτας δὲ πεντακισχιλίους καὶ ἑκατόν, τοξότας δὲ καὶ σφενδονήτας καὶ φιλοὺς περὶ τριακοσίους καὶ χιλίους καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἀξιόλογον. Προσβαλὼν δ' Ἰταλίαν καὶ Ῥήγιον ἐλὼν εἰσηγήσατο γνώμην, ὅτι τρόπῳ πολεμητέον ἐστί. Καὶ Νικίου μὲν ἀντιλέγοντος, Λαμάχου δὲ προσθεμένου, πλεύσας εἰς Σικελίαν προσηγάγετο Κατάνην, ἄλλο δὲ οὐδὲν ἔπραξε μετάπεμπτος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τὴν κρίσιν εὐθὺς γενόμενος. Πρῶτον μὲν γάρ, ὡς περ εἴρηται, ψυχραὶ τινες ὑποψίαι καὶ διαβολαὶ κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου προσέπιπτον ἀπὸ δούλων καὶ μετοίκων· ἔπειτα τῶν ἐχθρῶν ἀπόντος αὐτοῦ καθαπτομένων σφοδρότερον καὶ τοῖς περὶ τοὺς Ἑρμῆς ὑδρίσμασι καὶ τὰ μυστικὰ συμπλεκόντων, ὡς ἀπὸ μιᾶς ἐπὶ νεωτερισμῶ συνωμοσίας πεπραγμένα, τοὺς μὲν ὀπωσοῦν ἐπαιτιαθέντας ἐνέβαλλον ἀκρίτους εἰς τὸ δεσμοκτήριον, ἵχθηοντο δὲ τὸν Ἀλκιβιάδην μὴ λαβόντες ὑπὸ τὰς ψήφους τότε μῆδὲ κρίναντες ἐπ' αἰτίας τηλικαύταις. Καίτοι βέβαιον οὐδὲν οἱ μηνύοντες ἐδείκνυσαν. Εἰς δ' αὐτῶν ἐρωτώμενος, ὅπως τὰ πρόσωπα τῶν Ἑρμοκοπιδῶν γνωρίσεις, καὶ ἀποκρινάμενος, ὅτι πρὸς τὴν σελήνην, ἐσφάλη τοῦ παντός, ἔνης καὶ νέας οὕσης, ὅτε ταῦτ' ἐδράτο· ὁ θόρυβον μὲν παρέσχε τοῖς νοῦν ἔχουσι, τὸν δῆμον δ' οὐδὲ τοῦτο μαλακώτερον ἐποίησε πρὸς τὰς διαβολάς, ἀλλ' ὡς περ ὥρμησεν ἐξ ἀρχῆς, οὐκ ἐπαύσατο φέρων καὶ ἐμβάλλων εἰς τὸ δεσμοκτήριον, οὐ τις κατεῖποι.

21. Τῶν οὖν δεθέντων καὶ φυλαττομένων ἐπὶ κρίσει

τότε καὶ Ἄνδοκίδης ἦν ὁ ῥήτωρ. Ἐδόκει δὲ μισόδημος καὶ ὀλιγαρχικὸς ὁ Ἄνδοκίδης, ὑποπτον δὲ οὐχ ἤμιστα τῆς τῶν Ἑρμῶν περικοπῆς ἐποίησεν ὁ μέγας Ἑρμῆς ὁ πλησίον αὐτοῦ τῆς οἰκίας ἀνάθημα τῆς Αἰγυπτῆδος φυλῆς ἰδρυμένος· ἐν γὰρ ὀλίγοις πάνυ τῶν ἐπιφανῶν μόνος σχεδὸν ἀκέραιος ἔμεινε. Συνέβη δὲ τῷ Ἄνδοκίδῃ μάλιστα τῶν τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐχόντων ἐν τῷ δεσποτηρίῳ γενέσθαι συνήθη καὶ φίλον ἔνδοξον μὲν οὐχ ὁμοίως ἐκείνῳ, συνέσει δὲ καὶ τόλμῃ περιττόν, ὄνομα Τίμαιον. Οὗτος ἀναπεῖθει τὸν Ἄνδοκίδην ἑαυτοῦ κατήγορον καὶ τινῶν ἄλλων γενέσθαι μὴ πολλῶν ἑμολογήσαντι γὰρ ἄδειαν εἶναι κατὰ ψήφισμα τοῦ δήμου, τὰ δὲ τῆς κρίσεως ἄδηλα πᾶσι, τοῖς δὲ δυνατοῖς φοβερώτατα· βέλτιον δὲ σωθῆναι ψευδόμενον ἢ μετὰ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀποθανεῖν ἀδόξως καὶ τὸ κοινῇ σκοποῦντι συμφέρον ὑπάρχειν, ὀλίγους καὶ ἀμφιβόλους προσέμενον, πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἐξελεύσθαι τῆς ὀργῆς. Ταῦτα τοῦ Τιμαίου λέγοντος καὶ διδάσκοντος ὁ Ἄνδοκίδης ἐπέισθη, καὶ γενόμενος μηνυτῆς καθ' αὐτοῦ καὶ καθ' ἐτέρων ἔσχε τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἄδειαν αὐτός· οὐς δ' ὠνόμασε, πάντες πλὴν τῶν φυγόντων ἀπώλοντο. Καὶ πίστεως ἕνεκα προσέθηκεν αὐτοῖς οἰκέτας ἰδίους ὁ Ἄνδοκίδης. Οὐ μὲν ὁ γε δῆμος τὴν ὀργὴν ἄπασαν ἀφήκεν ἐνταῦθα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπαλλαγείς τῶν Ἑρμοκοπιδῶν ὥσπερ σχολάζοντι τῷ θυμῷ πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην ὄλος ἐρρήη, καὶ τέλος ἀπέστειλε τὴν Σαλαμινίαν πρὸς αὐτὸν προστάξας μὴ βιάζεσθαι μηδ' ἄπτεσθαι τοῦ σώματος, ἀλλὰ τῷ μετρίῳ λόγῳ χρῆσθαι κελεύοντας ἀκολουθεῖν ἐπὶ κρίσιν καὶ πείθειν τὸν δῆμον. Ἐφοβοῦντο γὰρ ταραχὰς τοῦ στρατεύματος ἐν πολεμικῇ γῆ καὶ στάσιν, ὃ βραδίως ἂν ἐξεργάσατο βουλευθεὶς ὁ Ἀλκιβιάδης. Καὶ γὰρ ἠθύμου ἀπιόντος αὐτοῦ καὶ πολλὴν τριβὴν προσεδόκων καὶ μῆκος ἀργὸν ἐν τῷ Νικίᾳ τὸν πόλεμον ἔξειν.

22. Εὐθύς μὲν οὖν ἀποπλέων ὁ Ἀλκιβιάδης ἀφείλετο

Μεσσήνην Ἀθηναίους. Ἦσαν γὰρ οἱ μέλλοντες ἐνδιδόναι τὴν πόλιν, οὗς ἐκεῖνος εἰδὼς σαφέστατα τοῖς Συρακουσίων φίλοις ἐμήνυσε καὶ διέφθειρε τὴν πρᾶξιν. Ἐν δὲ Θουρίοις γενόμενος καὶ ἀποβάς τῆς τριήρους ἔκρυψε ἐαυτὸν καὶ διέφυγε τοὺς ἱητοῦντας. Ἐπιγνόντος δὲ τινος καὶ εἰπόντος· «Οὐ πιστεύεις, ὦ Ἀλκιβιάδη, τῇ πατρίδι;» «Τὰ μὲν ἄλλ'» ἔφη «πάντα· περὶ δὲ τῆς ψυχῆς τῆς ἐμῆς οὐδὲ τῇ μητρὶ, μήπως ἀγνοήσασα τὴν μέλαιναν ἀντὶ τῆς λευκῆς ἐπενέγκῃ ψῆρον». Ὑστερον δ' ἀκούσας ὅτι θάνατον αὐτοῦ κατέγνωκεν ἡ πόλις· «Ἄλλ' ἐγὼ» εἶπε «δείξω αὐτοῖς ὅτι ζῶ». Ἐρήμην δ' αὐτοῦ καταγόντες καὶ τὰ χρήματα δημεύσαντες ἔτι καταρᾶσθαι προσεψήφισαντο πάντας ἱερεῖς καὶ ἱερεῖας.

32. Ἀλκιβιάδης ἰδεῖν τε ποθῶν ἤδη τὰ οἴκοι καὶ ἔτι μᾶλλον ὀφθῆναι βουλόμενος τοῖς πολίταις νενικηκῶς τοὺς πολεμίους τσαυτάκις ἀνίχθη, πολλαῖς μὲν ἀσπίσι καὶ λαφύροις κύκλῳ κεκοσμημένων τῶν Ἀττικῶν τριήρων, πολλὰς δ' ἐφελκόμενος αἰχμαλώτους, ἔτι δὲ πλείω κομίζων ἀχροστόλια τῶν διεφθαρμένων ὑπ' αὐτοῦ καὶ κεκρατημένων. Ἦσαν γὰρ οὐκ ἐλάττους συναμφοτέρα διακοσίων. Καταχθεις δὲ οὐ πρότερον ἀπέβη τῆς τριήρους, πρὶν στάς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἰδεῖν Εὐρυπτόλεμόν τε τὸν ἀνεψιὸν παρόντα καὶ τῶν ἄλλων φίλων καὶ οἰκείων συχνούς ἐκδεχομένους καὶ παρακαλοῦντας. Ἐπεὶ δ' ἀπέβη, τοὺς μὲν ἄλλους στρατηγούς οὐδ' ὄραν ἐδόκουν ἀπαντῶντες οἱ ἄνθρωποι, πρὸς δ' ἐκείνον συντρέχοντες ἐβῶν, ἠσπάζοντο, παρέπεμπον, ἐστεφάνουν προσιόντες· οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι προσελθεῖν ἄπωθεν ἐθεῶντο καὶ τοῖς νέαις ἐδείκνυσαν οἱ πρεσβύτεροι. Πολὺ δὲ καὶ δάκρυον τῷ χαίροντι τῆς πόλεως ἀνεκέκρατο καὶ μνήμη πρὸς τὴν παροῦσαν εὐτυχίαν τῶν πρόσθεν ἀτυχημάτων λογιζομένοις, ὡς οὗτ' ἂν Σικελίας διήμαρτον οὗτ' ἄλλο τι τῶν προσδοκηθέντων ἐξέφυγεν αὐτοὺς ἐάσαντας. Ἀλκιβιάδην ἐπὶ τῶν τότε πραγμάτων καὶ τῆς δυνάμεως

ἐκείνης, εἰ νῦν τὴν πόλιν παραλαβὼν ὀλίγου δέουσαν ἐκπεπτωκέναι τῆς θαλάττης, κατὰ γῆν δὲ μόλις τῶν προαστείων κρατοῦσαν, αὐτὴν δὲ πρὸς ἑαυτὴν στασιάζουσαν, ἐκλυπρῶν ἔτι λειψάνων καὶ ταπεινῶν ἀναστήσας οὐ μόνον γε τῆς θαλάττης τὸ κράτος ἀποδέδωκεν, ἀλλὰ καὶ πεζῇ νικῶσαν ἀποδείκνυσι πανταχοῦ τοὺς πολεμίους. Τότε δὲ τοῦ δήμου συναελθόντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ τὰ μὲν αὐτοῦ πάθη κλαύσας καὶ ὀλοφυράμενος, ἐγκαλέσας δὲ μικρὰ καὶ μέτρια τῷ δήμῳ, τὸ δὲ σύμπαν ἀναθεὶς αὐτοῦ τινι τύχῃ πονηρᾷ καὶ φθονερῇ δαίμονι, πλειστα δ' εἰς ἐλπίδας τῶν πολιτῶν καὶ πρὸς τὸ θαρρεῖν διαλεχθεὶς καὶ παρορμήσας, στεφάνοις μὲν ἐστεφανώθη χρυσοῖς, ἤρέθη δ' ἅμα καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν αὐτοκράτωρ στρατηγός. Ἐψηφίσαντο δὲ τὴν οὐσίαν ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ τὰς ἀράς ἀφοσιώσασθαι πάλιν Εὐμολπίδας καὶ Κίρκυκας, ἃς ἐποίησαντο τοῦ δήμου προστάξαντος.

ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ

2. Ὁ Λυσάνδρου πατὴρ Ἀριστόκριτος οἰκίας μὲν λέγεται οὐ γενέσθαι βασιλικῆς, ἄλλως δὲ γένους εἶναι τοῦ τῶν Ἡρακλειδῶν. Ἐτράφη δὲ ὁ Λύσανδρος ἐν πενίᾳ. Τὸ δὲ φιλότιμον αὐτῷ καὶ φιλόνικον ἐκ τῆς Λακωνικῆς παρέμεινε παιδείας ἐγγενόμενον, καὶ οὐδὲν τι μέγα χρῆ τὴν φύσιν ἐν τούτοις αἰτιάσθαι· θεραπευτικὸς δὲ τῶν δυνατῶν μᾶλλον ἢ κατὰ Σπαρτιάτην φύσει δοκεῖ γενέσθαι καὶ βᾶρος ἐξουσίας διὰ χρεῖαν ἐνεγκεῖν εὐκόλος· ὁ πολιτικῆς δεινότητος οὐ μικρὸν ἔνοιοι ποιοῦνται μέρος. Ἴδιον δὲ αὐτοῦ μάλιστα τὸ καλῶς πενίαν φέροντα καὶ μηδαμοῦ κρατηθέντα μηδὲ διαφθαρέντα χρήμασιν αὐτόν, ἐμπλήσαι τὴν

πατρίδα πλούτου και φιλοπλουτίας και παῦσαι θαυμάζομένην ἐπὶ τῷ μὴ θαυμάζειν πλοῦτον, εἰσάγοντα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου πλῆθος μετὰ τὸν Ἀττικὸν πόλεμον, ἑαυτῷ δὲ μηδεμίαν δραχμὴν ὑπολειπόμενον.

7. Καλλικρατίδας μὲν οὖν ἄξια τῆς Λακεδαιμόνος διανοηθεὶς καὶ γενόμενος τοῖς ἄκροις ἐνάμιλλος τῶν Ἑλλήνων διὰ δικαιοσύνην καὶ μεγαλοψυχίαν καὶ ἀνδρείαν μετ' οὐ πολλὸν χρόνον ἐν Ἀργινοῦσαις καταναυμαχηθεὶς ἠφανίσθη. Τῶν δὲ πραγμάτων ὑποφερομένων οἱ σύμμαχοι πρὸςθεῖαν πέμποντες εἰς Σπάρτην ἤτοῦντο Λύσανδρον ἐπὶ τὴν ναυαρχίαν, ὡς πολὺ προθυμότερον ἀντιληφόμενοι τῶν πραγμάτων ἐκείνου στρατηγούντος. Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Κῦρος ἀξίων ἐπέστελλε. Ἐπεὶ δὲ νόμος ἦν οὐκ ἔων δις τὸν αὐτὸν ναυαρχεῖν, ἐβούλοντό τε χαρίζεσθαι τοῖς συμμάχοις οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸ μὲν ὄνομα τῆς ναυαρχίας Ἀράκησιν περιέθεσαν, τὸν δὲ Λύσανδρον ἐπιστολέα τῷ λόγῳ, τῷ δ' ἔργῳ κύριον ἀπάντων ἐξέπεμψαν. Τοῖς μὲν οὖν πλείστοις τῶν πολιτευομένων καὶ δυναμένων ἐν ταῖς πόλεσι πάλαι ποθοῦμενος ἦκε· ἠλπίζον γὰρ ἔτι μᾶλλον ἰσχύσειν δι' αὐτοῦ παντάπασιν τῶν δῆμων καταλυθέντων· τοῖς δὲ τὸν ἀπλοῦν καὶ γενναῖον ἀγαπῶσι τῶν ἠγεμόνων τρόπον ὁ Λύσανδρος τῷ Καλλικρατίδα παραβαλλόμενος ἐδόκει πανούργος εἶναι καὶ σοφιστής, ἀπάταις τὰ πολλὰ διαποικίλλων τοῦ πολέμου καὶ τὸ δίκαιον ἐπὶ τῷ λυσιτελοῦντι μεγαλύνων, εἰ δὲ μὴ, τῷ συμφέροντι χρώμενος ὡς καλῶ, καὶ τὸ ἀληθὲς οὐ φύσει τοῦ ψεύδους κρείττον ἠγούμενος, ἀλλ' ἑκατέρου τῆς χρεῖας τὴν τιμὴν ὀρίζων. Τῶν δ' ἀξιούντων μὴ πολεμεῖν μετὰ δόλου τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότας καταγελαῖν ἐκέλευε· «Ὅπου γὰρ ἡ λεοντῆ μὴ ἐφικνεῖται, προσραπτέον ἐκεῖ τὴν ἄλωπεκῆν».

9. Ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων σιόλος ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν τριήρων ἐτύγχανε μὲν ἄρτι καθωρμισμένος εἰς Ἐλαι-

οὔντα τῆς Χερρονήσου, πυνθανόμενοι δὲ ἀπολωλέναι τὴν Λάμψακον εὐθὺς εἰς Σηστόν καταίρουσι. Κἀκεῖθεν ἐπισιτισάμενοι παρέπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς, ἀντιπέρας τῶν πολεμίων ἔτι ναυλοχούντων περὶ τὴν Λάμψακον.

10. Τότε μὲν οὖν ἀνεπαύοντο πάντες ἐλπίζοντες εἰς τὴν ὕστεραίαν ναυμαχήσειν. Ὁ δὲ Λύσανδρος ἄλλα μὲν διανοεῖτο, προσέταττε δὲ ναύταις καὶ κυβερνήταις, ὡς ἀγῶνος ἅμα ἡμέρα γενησομένου, περὶ ὄρθρον ἐμβαίνειν εἰς τὰς τριήρεις καὶ καθέζεσθαι κόσμῳ καὶ σιωπῇ δεχομένους τὸ παραγγελόμενον, ὡς δ' αὐτως καὶ τὸ πεζὸν ἐν τάξει παρὰ τὴν θάλατταν ἡσυχάζειν. Ἀνίσχοντος δὲ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν Ἀθηναίων μετωπηδὸν ἀπάσαις ἐπιπλεόντων καὶ προκαλουμένων, ἀντιπρήρους ἔχων τὰς ναῦς καὶ πεπληρωμένας ἔτι νυκτὸς οὐκ ἀνήγετο· πέμπων δὲ ὑπηρετικὰ παρὰ τὰς πρώτας τῶν νεῶν ἀτρεμεῖν ἐκέλευε καὶ μένειν ἐν τάξει μὴ θορυβουμένους μηδ' ἀντεκπλέοντας. Οὕτω δὲ περὶ δειλὴν ἀποπλεόντων ὀπίσω τῶν Ἀθηναίων οὐ πρότερον ἐκ τῶν νεῶν τοὺς στρατιώτας ἀφῆκεν, εἰ μὴ δύο καὶ τρεῖς τριήρεις, ἃς ἔπεμψε κατασκόπους, ἐλθεῖν ἰδόντας ἀποβεθηκότας τοὺς πολεμίους. Τῇ δ' ὕστεραία πάλιν ἐγίνοντο ταῦτα καὶ τῇ τρίτῃ μέχρι τετάρτης, ὥστε πολὺ τοῖς Ἀθηναίοις θράσος ἐγγενέσθαι καὶ καταφρόνησιν ὡς δεδιότων καὶ συνεσταλμένων τῶν πολεμίων.

11. Πέμπτη δὲ ἡμέρα τῶν Ἀθηναίων ποιησαμένων τὸν ἐπίπλου καὶ πάλιν ἀπερχομένων, ὥσπερ εἰώθεσαν, ὀλιγώρως πάνυ καὶ καταφρονητικῶς, ὁ Λύσανδρος ἐκπέμπων τὰς κατασκόπους ναῦς ἐκέλευσε τοὺς τριηράρχους, ὅταν ἴδωσι τοὺς Ἀθηναίους ἐκβεθηκότας, ἐλαύνειν ἀποστρέψαντας ὀπίσω τάχει παντὶ καὶ γενομένους κατὰ μέσον τὸν πόρον ἀσπίδα χαλκίην ἐπάρασθαι πρήραθεν ἐπίπλου σύμβολον. Αὐτὸς δὲ τοὺς κυβερνήτας καὶ τριηράρχους ἐπιπλέων ἀνεκαλεῖτο καὶ παρῶρμα συνέχειν ἕκαστον ἐν τάξει τὸ πλήρωμα καὶ τοὺς

ναύτας καὶ τοὺς ἐπιβάτας, ἔταν δὲ σημανθῆ, μετὰ προθυμίας ἐλαύνειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Ὡς δὲ ἦ τε ἀσπίς ἀπὸ τῶν νεῶν ἤρθη καὶ τῇ σάλπιγγι τὴν ἀναγωγὴν ἐσήμαινεν ἀπὸ τῆς ναυαρχίδος, ἐπέπλεον αἱ νῆες. Τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ἡπείρων διάστημα ταύτῃ πεντεκαίδεκα σταδίων ἐστί, καὶ ταχέως ὑπὸ σπουδῆς καὶ προθυμίας τῶν ἐλαυνόντων συνῆρητο. Κόνων δὲ πρῶτος ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἀπὸ τῆς γῆς ἰδὼν ἐπιπλέοντα τὸν στόλον ἐξαίφνης ἀνεβόησεν ἐμβαίνειν, καὶ περιπαθῶν τῷ κακῷ τοὺς μὲν ἐκάλει, τῶν δὲ ἐδεῖτο, τοὺς δὲ ἠνάγκαζε πληροῦν τὰς τριήρεις. Ἦν δὲ οὐδὲν ἔργον αὐτοῦ τῆς σπουδῆς ἐσκεδασμένων τῶν ἀνθρώπων. Ὡς γὰρ ἐξέβησαν εὐθύς, ἅτε μιηδὲν προσδοκῶντες ἠγόραζον, ἐπλανῶντο περὶ τὴν χώραν, ἐκάθευδον ὑπὸ ταῖς σκηναῖς, ἠριστοποιοῦντο, πορρωτάτω τοῦ μέλλοντος ἀπειρία τῶν ἠγουμένων ὄντες. Ἦδη δὲ κραυγῇ καὶ βοῇ προσφερομένων τῶν πολεμίων, ὁ μὲν Κόνων ὀκτῶ ναυσὶν ὑπεξέπλευσε καὶ διαφυγῶν ἀπεπέρασεν εἰς Κύπρον πρὸς Εὐαγόραν, ταῖς δὲ ἄλλαις ἐπιπεσόντες οἱ Πελοποννήσιοι τὰς μὲν κενὰς παντάπασιν ἤρουν, τὰς δ' ἔτι πληρουμένας ἔκοπτον. Οἱ δὲ ἄνθρωποι πρὸς τε ταῖς ναυσὶν ἀπέθνησκον ἄνοπλοι καὶ σποράδες ἐπιβοηθοῦντες, ἔν τε τῇ γῇ φεύγοντες ἀποθάντων τῶν πολεμίων ἐκτείνοντο. Λαμβάνει δὲ ὁ Λύσανδρος τρισχιλίους ἄνδρας αἰχμαλώτους μετὰ τῶν στρατηγῶν, ἅπαν δὲ τὸ ναύσταθμον ἄνευ τῆς Παράλου καὶ τῶν μετὰ Κόνωνος ἐκφυγούσων. Ἀναδησάμενος δὲ τὰς ναῦς καὶ διαπορθήσας τὸ στρατόπεδον ἀνέπλευσεν εἰς Λάμψακον.

ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ

3. Πελοπίδα τῷ Ἴππόκλου γένος μὲν ἦν εὐδόκιμον ἐν Θήβαις ὡσπερ Ἐπαμεινώνδα· τραφεὶς δὲ ἐν οὐσίᾳ μεγάλη καὶ παραλαβὼν ἔτι νέος λαμπρὸν οἶκον ὥρμησε τῶν δεομένων τοῖς ἀξίοις βοηθεῖν, ἵνα κύριος ἀληθῶς φαίνοιτο χρημάτων γεγονώς, ἀλλὰ μὴ δούλος. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι τῷ Πελοπίδα χάριν ἔχοντες ἐχρῶντο τῇ πρὸς αὐτοὺς ἐλευθεριότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ, μόνον δὲ τῶν φίλων τὸν Ἐπαμεινώνδαν οὐκ ἔπειθε τοῦ πλοῦτου μεταλαμβάνειν· αὐτὸς μὲντοι μετεῖχε τῆς ἐκείνου πενίας ἐσθῆτος ἀφελείᾳ καὶ τραπεζῆς λιτότητι αἰσχυρόμενος, εἰ φανεῖται πλείοσι χρώμενος εἰς τὸ σῶμα τοῦ τὰ ἐλάχιστα κεκτημένου Θηβαίων.

4. Ἦσαν δὲ καὶ πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν πεφυκότες ὁμοίως, πλὴν ὅτι τῷ γυμνάζεσθαι μᾶλλον ἔχαιρε Πελοπίδας, τῷ δὲ μανθάνειν Ἐπαμεινώνδας, καὶ τὰς διατριβὰς ἐν τῷ σχολάζειν ὁ μὲν περὶ παλαιστρας καὶ κυνηγέσια, ὁ δὲ ἀκούωντι καὶ φιλοσοφῶν ἐποιεῖτο. Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν ὑπαρχόντων ἀμφοτέροις πρὸς δόξαν, οὐδὲν οἱ νοῦν ἔχοντες ἴγγοῦνται τηλικούτον, ἡλίκον τὴν διὰ τοσούτων ἀγῶνων καὶ στρατηγιῶν καὶ πολιτειῶν ἀνεξέλεγκτον εὖνοιαν καὶ φιλίαν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐμμεύασαν. Εἰ γάρ τις ἀποβλέψας τὴν Ἀριστείδου καὶ Θεμιστοκλέους καὶ Κίμωνος καὶ Περικλέους καὶ Νικίου καὶ Ἀλκιβιάδου πολιτείαν, ὅσων γέγονε μεστὴ διαφορῶν καὶ φθόνων καὶ ζηλοτυπιῶν πρὸς ἀλλήλους, σκέψαιτο πάλιν τὴν Πελοπίδου πρὸς Ἐπαμεινώνδαν εὐμένειαν καὶ τιμῆν, τούτους ἂν ὀρθῶς καὶ δικαίως προσαγορεύσειε συνάρχοντας καὶ συστρατῆγους ἢ ἐκείνους, οἳ μᾶλλον ἀλλήλων ἢ τῶν πολεμίων ἀγωνιζόμενοι περιεῖναι διετέλεσαν. Αἰτίαι δὲ ἀληθινῆ ἦν ἡ ἀρετῆ, δι' ἣν οὐ δόξαν, οὐ

πλοῦτον ἀπὸ τῶν πράξεων μετιόντες, οἷς ὁ χαλεπὸς ἐμφύεται φθόνος, ἀλλ' ἔρωτα θεῖον ἀπ' ἀρχῆς ἐρασθέντες ἀμφοτέροι τοῦ τὴν πατρίδα λαμπροτάτην καὶ μεγίστην ἐφ' ἑαυτῶν ἰδεῖν γενομένην, ὡσπερ ἰδίοις ἐπὶ τοῦτο τοῖς αὐτῶν ἐχρῶντο κατορθώμασι.

7. Ὁ δὲ Πελοπίδας καίπερ ἐν τοῖς νεωτάτοις ὄν, ἰδίᾳ τε καθ' ἕκαστον ἐξώρμα τῶν φυγάδων, καὶ πρὸς τὸ πλῆθος ἐποιήσατο λόγους, ὡς οὔτε καλὸν οὔτε ὄσιον εἶναι δουλεύουσαν τὴν πατρίδα καὶ φρουρουμένην περιορᾶν, αὐτοὺς δὲ μόνον τὸ σφίξεσθαι καὶ διαζῆν ἀγαπῶντας ἐκκρέμασθαι τῶν Ἀθήνησι ψηφισμάτων καὶ θεραπεύειν ὑποπεπτωκότας αἰεὶ τοῖς λέγειν δυναμένοις καὶ πείθειν τὸν ὄχλον, ἀλλὰ κινδυνευτέον ὑπὲρ τῶν μεγίστων παράδειγμα θεμένους τὴν Θρασυδούλου τόλμαν καὶ ἀρετήν, ἵνα, ὡς ἐκεῖνος ἐκ Θηβῶν πρότερον ὀρμηθεὶς κατέλυσε τοὺς ἐν Ἀθήναις τυράννους, οὕτως αὐτοὶ πάλιν ἐξ Ἀθηνῶν προελθόντες ἐλευθερώσωσι τὰς Θήβας. Ὡς οὖν ἔπεισε ταῦτα λέγων, πέμπουσιν εἰς Θήβας κρύφα πρὸς τοὺς ὑπολειμμένους τῶν φίλων τὰ δεδογμένα φράζοντες. Οἱ δὲ συνεπήγουν· καὶ Χάρων μὲν, ὅσπερ ἦν ἐπιφανέστατος, ὡμολόγησε τὴν οἰκίαν παρέξειν, Φιλλίδας δὲ διεπράξατο τῶν περὶ Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον γραμματεὺς γενέσθαι πολεμαρχούντων. Ἐπαμεινώνδας δὲ τοὺς νέους πάλαι φρονήματος ἦν ἐμπεπληκῶς· ἐκέλευε γὰρ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν Λακεδαιμονίων καὶ παλαίειν· εἶτα ὄρων ἐπὶ τῷ κρατεῖν καὶ περιεῖναι γαυρούμενους ἐπέπληττεν, ὡς αἰσχύνεσθαι μᾶλλον αὐτοῖς προσήκον, εἰ δουλεύουσι δι' ἀνανδρίαν, ὢν τοσοῦτον ταῖς Ῥώμαις διαφέρουσι.

12. Ἐλθόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Πελοπίδαν εἰς Θήβας καὶ τοὺς πολεμαρχούντας ἀποκτείναντες ἔπεμψαν μὲν εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐπὶ τοὺς ὑπολειμμένους ἐκεῖ τῶν φυγάδων, ἐκάλουν δὲ τοὺς πολίτας ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τοὺς προσιόν-

τας ὤπλιζον ἀφαιροῦντες ἀπὸ τῶν στοῶν τὰ περικείμενα σκῦλα καὶ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν ἐργαστήρια δορυξῶν καὶ μαχαιροποιῶν ἀναρρηγνύντες. Ἦκον δὲ βοηθοῦντες αὐτοῖς μετὰ τῶν ὅπλων οἱ περὶ Ἐπαμεινώνδαν καὶ Γοργίδα, συνειλοχότες οὐκ ὀλίγους τῶν νέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς βελτίστους. Ἡ δὲ πόλις ἤδη μὲν ἀνεπτόγητο πᾶσα, καὶ πολὺς θόρυβος ἦν καὶ φῶτα περὶ τὰς οἰκίας καὶ διαδρομαὶ πρὸς ἀλλήλους, οὐπω δὲ συνειστίθει τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἐκπεπληγμένοι πρὸς τὰ γινόμενα καὶ σαφῆς οὐδὲν εἰδότες ἡμέραν περιέμενον. Ὅθεν ἀμάρτεῖν οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἄρχοντες ἔδοξαν εὐθὺς οὐκ ἐπιδραμόντες οὐδὲ συμβαλόντες, αὐτὴ μὲν ἢ φρουρὰ περὶ χιλίους πεντακοσίους ὄντες, ἐκ δὲ τῆς πόλεως πρὸς αὐτοὺς πολλῶν συντρεχόντων· ἀλλὰ τὴν βοήην καὶ τὰ πυρὰ καὶ τὸν ὄχλον ἀναχωροῦντα πανταχόθεν πολὺν φοβηθέντες ἠσύχαζον, αὐτὴν τὴν Καδμείαν κατέχοντες. Ἄμα δὲ ἡμέρα παρήσαν μὲν ἐκ τῆς Ἀττικῆς οἱ φυγάδες ὤπλισμένοι, συνήθροιστο δὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁ δῆμος. Εἰσήγον δὲ τοὺς περὶ Πελοπίδαν Ἐπαμεινώνδας καὶ Γοργίδας ὑπὸ τῶν ἱερέων περιεχομένους στέμματα προτεινόντων καὶ παρακαλούντων τοὺς πολίτας τῇ πατρίδι καὶ τοῖς θεοῖς βοηθεῖν. Ἡ δὲ ἐκκλησία ὀρθή πρὸς τὴν ὄψιν μετὰ κρότου καὶ βοῆς ἐξανέστη, δεχομένων τοὺς ἄνδρας ὡς εὐεργέτας καὶ σωτήρας.

13. Ἐκ δὲ τούτου βαιωτάρχης αἰρεθεὶς μετὰ Μέλωνος καὶ Χάρωνος ὁ Πελοπίδας εὐθὺς ἀπετείχιζε τὴν ἀκρόπολιν καὶ προσβολὰς ἐποιεῖτο πανταχόθεν, ἐξελεῖν σπουδάζων τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν Καδμείαν ἐλευθερῶσαι, πρὶν ἐκ Σπάρτης στρατὸν ἐπελθεῖν. Ταύτην τὴν πράξιν, ἀρεταῖς μὲν ἀνδρῶν καὶ κινδύνοις καὶ ἀγῶσι παραπλησίαν τῇ Θρασυβούλου γενομένην καὶ βραβευθεῖσαν ὁμοίως ὑπὸ τῆς τύχης, ἀδελφὴν ἐκείνης προσηγόρευον οἱ Ἕλληνες. Οὐ γὰρ ἔστι βράδιως ἐτέρους εἰπεῖν, οἱ πλειόνων ἐλάττους καὶ δυνα-

τωτέρων ἐρημότεροι τόλμη καὶ δεινότητι κρατήσαντες αἰ-
τιοὶ μειζόνων ἀγαθῶν ταῖς πατρίσι κατέστησαν. Ἐνδοξοτέ-
ραν δὲ ταύτην ἐποίησεν ἡ μεταβολὴ τῶν πραγμάτων. Ὁ
γὰρ καταλύσας τὸ τῆς Σπάρτης ἀξίωμα καὶ παύσας ἄρχον-
τας αὐτοῦς γῆς τε καὶ θαλάττης πόλεμος ἐξ ἐκείνης ἐγέ-
νετο τῆς νυκτός, ἐν ἣ ἡ Πελοπίδας οὐ φρούριον, οὐ τείχος,
οὐκ ἀκρόπολιν καταλαβὼν, ἀλλ' εἰς οἰκίαν δωδέκατος
κατελθὼν, εἰ δεῖ μεταφορᾷ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν, ἔλυσε καὶ διέ-
κοψε τοὺς δεσμοὺς τῆς Λακεδαιμονίων ἡγεμονίας ἀλύτους
καὶ ἀρρήκτους εἶναι δοκοῦντας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ

Κεφ. Β. Αἴτια τῶν ἀποδημιῶν τοῦ Λυκούργου.

Διερούκων=ἀποκρούων, προσπαθῶν νὰ χωρίσῃ. — ἀψιμαχίαν, κατ' ἔννοιαν=τινὰς ἐλθόντας εἰς χεῖρας. — κύουσαν=ὅτι ἦτο ἔγγυος. — ἐπεὶ τάχιστα=εὐθὺς ὡς. — ἀπέφηεν=ἐκήρυξεν. — διέπω=διευθύνω, τὴν ἀρχὴν δ.=κατέχω τὴν ἀρχήν. — πάρεδρος=παρευρισκόμενος. — ἀποκνέω-ῶ=τίκτω, γεννῶ. — βασιλικὴ χώρα=βασιλικὸς θρόνος. — τὸ σύμπαν=ἐν συνόλῳ. — ἦν περίβλεπτος=ἐτιμᾶτο. — οἱ προσέχοντες=οἱ ὅποιοι προσηλοῦντο. — ἐτοίμως=προθύμως. — ἦν τι τὸ φθονοῦν=(ὑπῆρχον τινές, οἵτινες ἐφθόνουν), τινές ἐφθόνουν. — ὄντι νέω, μετχ. αἰτιολ. — ἐνίσταμαι=ἐναντιώνομαι, ἐμποδίζω. — θρασύτερον τῷ Δ. λοιδορηθεῖς=μετὰ θρασύτητος ὑδρίσας τὸν Δ. — ἐξεφοίτων=διεδίδοντο. — φεύγω=ἀποφεύγω. — ἀδελφιδοῦς=ἀνεψιός.

Κεφ. Γ. Ἀποδημίαι τοῦ Λυκούργου.

Ἀπαίρω=ἀναχωρῶ. — πολιτεία=πολίτευμα. — κατανοήσας=σπουδάσας. — συγγίγνομαι=συναναστρέφομαι. — ἔστιν ὧν=τινῶν. — μέλος=ἄσμα. — ἔργω=πράγματι. — διαπράττομαι=κατορθῶν. — ἀνακλητικὸς=προτρεπτικός. — λεληθότως=ἀνεπισθίτως. — τὰ ἦθη, αἰτ. τοῦ κατὰ τι. — συνοικειοῦμαι=συνηθίζω. — ζῆλος=τὸ ζηλεύειν. — ἐκ τῆς ἐπιχωριαξοσύσης=ἐγκαταλείποντες τὴν ὑπάρχουσαν, τὴν ἐπικρατούσαν. — κακοθυμία=ἐμπάθεια. — εὐτελής=λιτός. — ἀποθεωρῶ=σπουδάζω. — ἐντυγχάνω=συναντῶ. — ἀμαυρός=ἀμυδρός. — ποιήσεις=ποιήματα. — διαφέρομαι=ἐξαπλώνομαι, διαδίδομαι. — γνώριμος=γνωστός.

Κεφ. Δ. Ἐμφάνις τοῦ Λυκούργου ὡς νομοθέτου. — (Νομοθεσία τοῦ Λυκούργου).

1) Ἐξουσία.

Διαφέρον=διάφορον. — δύναμις ἀγωγὸς ἀνθρώπων—δ.

διευθύνουσα ἀνθρ. — οὐδὲ τοῖς βασιλεῦσιν ἦν ἀβούλητος=καὶ οἱ βασιλεῖς ἤθελον αὐτόν. — ἤτιον ὑβρίζουσι χρῆσθαι τοῖς πολλοῖς, κατ' ἔννοιαν=ὀλιγώτερον (ἢ ἐθρασύνετο ὁ λαός. — οὕτω διάκειμαι=τοιαύτως διαθέσεις ἔχω. — κινῶ=μεταβάλλω. — μεθίστημι=μεταρρυθμίζω. — χρῶμαι=ἔρωτῶ (θεὸν ἢ μαντεῖον). — ἐπαρθεῖς=ἐνθαρρυνθεῖς. — παρακαλῶ=προσκαλῶ. — συνεφάπτομαι=βροηθῶ. — ἀπτόμενος πλειόνων, κατ' ἔννοιαν=ἀποτεινόμενος εἰς περισσοτέρους. — συνιστὰς ἐπὶ τὴν πράξιν, κατ' ἔννοιαν=προσπαθὼν νὰ πείσῃ αὐτοὺς νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ ἔργον. — πρῶτοι=ἐπιστημότατοι. — καινοτομῶ=νεωτερίζω. — ἡ κατάστασις τῶν γερόντων=ἡ ἰδρύσις τῆς γερούσιας. — φλεγμαινῶ=πρήσκομαι, αὐξάνομαι. — ἰσόψηφος=ἰσοδύναμος. — εἰς τὰ μέγιστα=ὡς πρὸς τὰς σπουδαιότατας ὑποθέσεις. — νῦν μὲν... νῦν δὲ=ἄλλοτε μὲν... ἄλλοτε δέ. — ἔρμα=τήριγμα. — ἰσορροπία=ἰσορροπίαν εἰσκαγαχούσα. — αἰεὶ=ἐκάστοτε. — προστιθεμένων=ἐπειδὴ προσετίθεντο, συνέπραττον. — ὅσον ἀντιβῆναι=ὥστε νὰ ἀνθίστανται. — αὐθις=ἀφ' ἑτέρου. — ἀναρρωννύντων=ὑποστηρίζόντων.

Κεφ. 8. 2) Ἀναδασμὸς τῆς γῆς.

Πολίτευμα=πολιτικὴ πράξις. — νεανικώτατος=τολμηρότατος. — ἀναδασμὸς=διανομὴ ἐκ νέου. — ἐπιφέρομαι=ἀπειλῶ. — ὑβρις=ὑπερηφάνεια. — κακουργία=κακουργήματα. — πρεσβύτερος=προγενέστερος. — ἐξελαύνων=θέλων νὰ ἐκδιώξῃ. — ἀναδάσασθαι, ἀόρ. τοῦ β. ἀναδατέομαι=διαίρῶ, διανέμω ἐκ νέου. — ὀμαλεῖς καὶ ἰσοκλήρους τοῖς βίοις γενομένους, κατ' ἔννοιαν=ἰσοτίμους καὶ ἰσομεγέθεις ἔχοντες τὰς περιουσίας. — ὀμαλῆς=ὀμαλός. — βίοις, δοτ. τῆς ἀναφορᾶς=περιουσίας. — ἐπάγω=ἐπιφέρω. — τρισμυρίους κλήρους, ἀντικειμ. — εἰς τὸ ἄστυ τὴν Σπάρτην συντελοῦσαν=τὴν ἀνίκουσαν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σπάρτης. — κλήρος=μερίς.

Κεφ. 9. 3) Καταπολέμησις τῆς φιλοχρηματίας καὶ τῆς πολυτελείας.

Καὶ τούτω δὲ κλπ.=καὶ εἰς ταῦτα δὲ ἔδωκε μικρὰν ἀξίαν, πολὺ δὲ βάρος καὶ μέγαν ὄγκον. — ζεύγους ἄγοντος=ζεύγους ἵππων, ἔνα σύρῃ αὐτήν. — ἐξέπεσεν=ἐξέλιπεν. — γένος=εἶδος. — δωροδοκῶ=δέχομαι δῶρα. — ξενηλασίαν ἐποιεῖτο=ἀπεδίωκε.

—καὶ μὴ ἐξελαύνοντος—καὶ ἂν δὲν ἀπεδίωκεν. — *συνεπεσεῖσθαι τῷ κοινῷ ν.*—να ἀποδιωχθῶσι μετὰ τοῦ κοινῶ ν. — *διάθεσις*—πώλησις. — *ἔργων*—προϊόντων (τῶν περιττῶν τεχνῶν). — *ἀγώγιμον οὐκ ἦν πρὸς τοὺς ἄλλους* "Ελ.—δὲν ἐδέχοντο αὐτὸ οἱ ἄλλοι "Ελ.—*τιμὴ*—ἀξία. — *ζωπυρῶ (έω)*—ζωογονῶ.

Κεφ. 10 καὶ 12. 4) Τὰ συσέτιτα.

10. *Ζῆλος*—ἐπιθυμία. — *κατασκευὴν ἐπάγω*—κατασκευάζω, συνιστῶ. — *ἐπὶ κοινοῖς καὶ τεταγμένοις*—ἔχοντες κοινὰ καὶ ὀρισμένα. — *πεπληρωμένος*—χορτασμένος. — *κακίζω*—κατηγορῶ. — *ἀπομαλακίζόμενον πρὸς τὴν δ.*—ἐκ μαλθακότητος ἀποφεύγοντα τὴν δ.

12. *Βραχεῖ ἐλάτιους*—κατὰ τι ὀλιγώτεροι. — *ἄλφιστα(τὰ)*—χονδροαλεσμένη κριθή, τὰ ἐκ κριθῆς ἄλευρα. — *μέδιμνος*, μέτρον σιτηρῶν=38 ὀκάδες καὶ 350 δράμια. — *χόας*, ὄνομ. χουῆς, μέτρον ὑγρῶν=2 ὀκάδες καὶ 135 δράμια. — *μνα*, μέτρον βάρους=315 δράμια. — *ἡμιμναῖον (τὸ)*—ἡμίσεια μνα. — *ὄψωνία (ῆ)*—ἀγορὰ προσπαγίου. — *μικρὸν τι κομιδῆ νομίσματος*—ὀλίγιστα νομίσματα. — *εὐδοκιμῶ*—τιμῶμαι. — *κρεάδιον*—τεμάχιον κρέατος. — *δέιχα λαμπάδος*—χωρὶς φῶς. — *ὀδεύω*—περιπατῶ.

Κεφ. 16. Ἀγωγή τῶν παιδῶν ἐν Σπάρτῃ.

Οὐκ ἦν κύριος—δὲν εἶχεν ἐξουσίαν. — *ὁ γεννήσας*—ὁ πατήρ. — *τρέφω*—ἀνατρέφω. — *λέσχη* (ἐκ τοῦ λέγω=συλλέγω)—τόπος, ὅπου συνέρχονται ἄνθρωποι. — *φυλέτης*—ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς. — *καταμανθάνω*—ἐξετάζω. — *εὐπαγῆς* (εὐ, πήγνυμι)—στερεός, γερός. — *προσνέμω*—δίδω προσέτι. — *ἄμορφος*—δύσμορφος. — *εὐεξία*—καλὴ κατάστασις (τοῦ σώματος). — *οὐκ ἐπ' ὠνητοῖς κλπ.*—δὲν ἐπέτρεψε νὰ ἔχωσιν οἱ παῖδες τῶν Σ. παιδαγωγοὺς ἀγοραστούς ἢ μισθωτούς. — *καταλοχίζω*—διανέμω (κυρίως εἰς λόχους). — *σύννομος* (νέμω)—ὁ ὁμοῦ βοσκόμενος, σύντροφος. — *συσχολάζω*—διέρχομαι τὸν καιρὸν μου μετὰ τινος. — *παρίσταμαι*—καθιστῶ. — *ὁ διαφέρων τῷ φρονεῖν*—ὁ ὑπερέχων κατὰ τὴν φρόνησιν. — *θυμοειδής*—θυραλέος. — *ἐν τῷ μάχεσθαι*—κατὰ τὰς συμπλοκάς. — *ἀφορῶ*—ἀποβλέπω. — *ἀκροῶμαι*—ὑπακούω. — *καρτερῶ*—ὑπομένω. — *παιδεία*—ἀνατροφή. — *μελέτη*—σπουδή. — *ἐπισκοπῶ*—ἐπιβλέπω. — *ἐμβάλλω φιλονικίας*—προκαλῶ φιλ. — *οὐ παρέργως*—προσεκτικῶς. — *πρὸς τὸ ἀρχεσθαι*

καλῶς κλπ.—ἀπέδλεπεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς εὐπειθεῖς εἰς τοὺς ἄρχοντας καὶ καρτερικοὺς εἰς τοὺς κόπους καὶ ἱκανοὺς νὰ νικῶσιν εἰς τὰς μάχας.—προέρχομαι=προχωρῶ.—ἐπιτείνω=αὐξάνω.—κείροντες ἐν χρῶ=κουρεύοντες σύρριζα.—εἰς τὸν ἐνιαυτὸν=κατ' ἔτος.—σιβάς=στρωμνὴ ἐξ ἀχύρων ἢ φύλλων.—τὰ ἄκρα=αἱ κορυφαί.—λυκόφανος=εἶδος θάμνου, ὃ ἄλλως λεγόμενος ἐχινόπους.—ὑποβάλλω=στρώνω κάτωθεν.—ῦλη=φυτόν.—θερμαντικόν τι ἔχειν=ὅτι ἀναπτύσσει θερμότητά τινα.

Κεφ. 29. Θάνατος τοῦ Λυκούργου.

Ἄγαμαι=θαυμάζω, εὐφραίνομαι.—ἀγαπῶ=εὐχαριστοῦμαι.—ἐν ἔργῳ γενομένης=εὐρισκομένης εἰς ἐφαρμογὴν.—ῥόδῳ βαδιζούσης=ἦτις ἐβάδιζε τὸν δρόμον τῆς.—ἀνυστός=κατορθωτός.—ἀκίνητος=ἀμετάβλητος.—ἱκανῶς ἔχει πρὸς εὐδαιμονίαν=ἄρκει (τοῦτο) διὰ τὴν εὐτυχίαν.—παραγίνομαι=φθάνω, ἔρχομαι.—μάντευμα=μαντεία, χρησμός.—μηκέτι... τὸν ὄρκον=νὰ μὴ λύσῃ πλέον τοὺς συμπολίτας του ἀπὸ τοῦ ὄρκου αὐτῶν.—ἀσπάζομαι=(ἀπο)χαίρετίζω.—ἀποκαρτερῶ=ἀποθνήσκω ἐκουσίως δι' ἀσιτίας.

ΣΟΛΩΝ

Κεφ. 1. Καταγωγή τοῦ Σόλωνος.

Ἄνδρὸς μέσου τῶν π.=ἄνδρὸς ἀνήκοντος εἰς τὴν μέσην τάξιν τῶν π.—οἰκίας δὲ κλπ.=κατὰ δὲ τὴν καταγωγὴν εἰς ἓνα ἐκ τῶν πρώτων οἴκων.—ἀνέκαθεν=ἐκ καταγωγῆς.—ἀνεψιά=ἐξαδέλφη.

Κεφ. 2. Ὁ Σόλων τρέπεται πρὸς τὸ ἐμπόριον.

Φιλανθρωπία=εὐεργεσία.—οὐκ ἂν ἀπορήσας=ὄχι διότι θὰ ἐστερείτο.—ἐπαρκῶ=βοηθῶ.—ἡ ἐμπορία=τὸ ἐμπόριον.—ἱστορία=γνώσις.—ἔργον οὐδὲν κλπ.=οὐδεμίαν ἐργασίαν ἔφερον ὄνειδος.—δόξα=ὑπόληψις.—οἰκειουμένη τὰ βαρ.=διότι ἀνέπτυσσε σχέσεις πρὸς τοὺς β.—προξενῶ=προκλήω.

Κεφ. 3. Ὁ Σόλων ποιητής.

Ἄξιος σπουδῆς = σπουδαῖος. — παράγων ε. ἐν τῷ σχ. = ἵνα περὶ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του. — φιλοσόφους = φιλοσοφικάς. — ἐνέτεινε = συνέθετε. — οὐχ ἴστ. ἔνεκεν καὶ μν. = οὐχὶ πρὸς ἐξι-στόργησιν αὐτῶν καὶ ἀπομνημόνευσιν. — ἀπολογισμὸς = λογοδοσία. — ἐντείννας κλπ. = νὰ στιχορρογήσῃ εἰς ἐπικὸν ποίημα.

Κεφ. 8—9. Ἡ ἀνάκτησις τῆς Σαλαμῆνος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

8. Ἐκκάμνω = ἀποκάμνω. — ἀντιποιοῦμαι = διαμψισθητῶ πρὸς τινα περὶ τινος, ἐπιδιώκω τὴν ἀπόκτησίν τινος. — ἀδοξία = καταισχύνῃ. — σκῆπτω = ὑποστηρίζω, προσποιοῦμαι. — ἔκστασις λογισμῶν = παραφροσύνη. — παρακινήτικῶς ἔχειν = δεικνύειν σημεῖα παραφροσύνης. — ἄφνω = ἀφνιδίως. — περιτίθεμαι = φορῶ. — ἐγκελεύομαι = ἐνθαρρύνω. — λύω τὸν νόμον = καταργῶ τὸν ν. — αὐθις = πάλιν. — ἄπτομαι τοῦ πολέμου = ἀρχίζω τὸν π. — προστησάμενοι = ἐκλέξαντες ὡς ἀρχηγόν.

9. Ἐντέμνω σφάγια = θυσιάζω. — δόγματος γενομένου = ἀποφασισθέντος. — πολίτευμα = κυβέρνησις. — ἀλιάς, -άδος = ἀλιευτικὸν πλοῖον. — ὑφορμίζομαι = προσορμίζομαι. — χηλῆ = ἄκρη. — ἀποβλέπω = εἶμι ἐστραμμένος, κείμι πρὸς τι μέρος. — θοροβοῦμαι = ταράττομαι. — κατασκοπεῖν ἢ -οῦμαι = ἐνεργῶ κατασκοπεύειν. — κρατῶ = γίνομαι κύριος, συλλαμβάνω. — καθείργνυμι = περιορίζω, φυλακίζω. — συμφέρομαι = συγκρούομαι. — συνεστῶσης τῆς μάχης = ἐν ᾗ διήρκει ἡ μ. — φθάσαι καταλαβόντας = ὅτι ἐπρόφθασαν καὶ κατέλαβον.

Κεφ. 13—14. Ὁ Σόλων ἐκλέγεται διαλλακτῆς καὶ νομοθέτης.

13. Μεθεστῶτων τῶν ἐναγῶν = ἀφ' οὗ ἀπεμακρύνθησαν, ἐξεδιώχθησαν οἱ ἀνόσιοι. — τὴν παλαιὰν αὐθις κλπ. = ἤρχισαν πάλιν τὰς παλαιὰς ἐριδας διὰ τὸ πολίτευμα. — ἀνωμαλία = διχόνοια. — ἀκμὴν λαμβάνω = κορυφοῦμαι. — παντάπασιν ἐπισφαλῶς ἢ πόλις διέκειτο = ἢ πόλις εὕρισκτο εἰς κρισιμωτάτην κατάστασιν. — μόνως = μόνον. — καταστήναι = ἤσυχάσαι. — τυραννίδος γενομένης, μετοχ. ὑποθετική. — ὑπόχρεως ἦν = ἦτο ὀφειλέτης. — ἐγεώργουν ἐκείνοις = ἐκαλλιέργουν τοὺς ἀγροὺς ἐκείνων.

— ἕκτα τῶν γινομένων τελοῦντες = δίδοντες τὰ $\frac{5}{6}$ τῶν προϊόντων. — χρέα λαμβάνοντες ἐπὶ τοῖς σώμασι = δανειζόμενοι ἐπὶ ὑποθήκῃ τῶν σωματίων. — ἀγώγμοι τοῖς δανειζοῦσιν ἦσαν = ἠδύναντο νὰ πωληθῶσιν ὡς δοῦλοι ὑπὸ τῶν δανειστῶν. — αὐτοῦ, δηλ. ἐν Ἀθήναις. — πιπράσκομαι = πωλοῦμαι. — συνίσταμαι = συνέρχομαι, συνεννοοῦμαι. — παρακαλῶ = παρκακινῶ. — περιορῶ = παρκαμῶ. — πιστὸς = ἄξιος ἐμπιστοσύνης. — ἀφελῆσθαι τοὺς ὑπερημέρους = ἐλευθερῶσαι τοὺς καθυστεροῦντας ἀφαιλέτας. — μεδίστημα = μεταβάλλω.

14. Ἐνταῦθα = τότε. — συνορῶ = βλέπω, παρατηρῶ. — μήτε ταῖς τῶν πενήτων ἀνάγκαις ἐνεχόμενον = ὅτι οὔτε εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν πτωχῶν ὑπέκειτο. — τοῖς κοινοῖς προσελθεῖν = νὰ ἀναμειχθῇ εἰς τὰ δημόσια πράγματα. — διαφορὰ = ἔρις. — δεξιμένων, μετχ. αἰτιολ.

Κεφ. 15-16, 18 καὶ 20. Νομοθεσίαι Σόλωνος.

Κεφ. 15-16. 1) Ἡ σεισάχθεια.

15. Πολίτευμα = πολιτικὴ μεταρρύθμισις. — ἀνεῖσθαι = νὰ ἀποσβεσθῶσιν ἀπαρεμφ. παρκακίαι. τοῦ β. ἀνίεμι. — φιλανθρωπενυμα = φιλάνθρωπον ἔργον, φ. μέτρον. — σεμνύνομαι = κρυθῶμαι. — προὔποκειμαι = προὔπαρχω ὡς ὑποθήκη, προὔποκειμένη = ἢ πρότερον ἐνυπόθηκος. — ὄροι = στῆλαι λίθιναι δηλωτικαὶ ὑποθήκης, ἐστημέναι κατὰ τὰ ὄρια τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνεγράφετο τὸ ποσὸν τοῦ χρέους καὶ ὁ δανειστής. — ἀναιρῶ = ἀποσπῶ. — πεπηγότας (μετχ. παρκακί. τοῦ β. πήγνομαι) = ἐμπεπηγμένους. — τῶν ἀγωγίμων πρὸς ἀργύριον γεγονότων πολιτῶν = ἐκ τῶν πολιτῶν, οἵτινες ἔνεκα χρημάτων (δηλ. χρεῶν) ἔγιναν δοῦλοι. — ἀνάγω = ἐπαναφέρω. — γλώσσαν ἱημι = γλώτταν ὁμιλῶ. — ὡς ἂν πλανωμένους = ὡς ἀνίειεν πλανώμενοι = ὡς πλανώμενοι. — ἐνθάδ' αὐτοῦ = ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις. — δουλίη = δουλεία. — ἀεικής = ἀπρεπής, ἐπονείδιστος.

16. Ἦρσε δ' οὐδετέροις = δὲν ἐφάνη δὲ ἀρεστὸς (ὁ Σόλων) οὔτε εἰς τοὺς μὲν, οὔτε εἰς τοὺς δέ. — ἀναιρῶ τὰ συμβ. = ἀκυρῶ τὰ συμβ. — αἰσθάνομαι = ἐννοῶ. — μέμψεις = παράπονα.

Κεφ. 18. 2) Δικίσεις τῶν πολιτῶν εἰς 4 τάξεις κατὰ τὸ τίμημα.

Δῆμος = λαός. — τίμημα = ἡ ἀξία τοῦ φορολογουμένου κεφα-

λαίου, φ. περιουσίας. — ἐν ξηροῖς = εἰς ξηρὰ (προϊόντα). — ἐν ὑγροῖς = εἰς ὑγρὰ προϊόντα (οἶνον καὶ ἔλαιον). — μέτρα: μέτρον τῶν ξηρῶν προϊόντων ἦτο ὁ μέδιμνος. Ὁ Σολῶναιος μέδιμνος εἶχε βάρος 54,56 λίτρας. Μέτρον τῶν ὑγρῶν προϊόντων ἦτο ὁ μετρητής, ὁ ἄλλως καλούμενος καὶ ἀμφορεύς· ὁ μετρητής εἶχε βάρος 39,39 λίτρας. — ποιῶ = παράγω. — καὶ τοὺς μὲν ἐν ξηροῖς κλπ., κατ' ἔννοιαν = καὶ τοὺς μὲν παράγοντας πεντακόσια τοῦλάχιστον μέτρα καὶ ἐκ τῶν δύο ὁμοῦ, δηλ. ξηρῶν καὶ ὑγρῶν προϊόντων, κατέταξεν εἰς τὴν πρώτην τάξιν. — ἢ μέτρα ποιεῖν τριακόσια = ἢ νὰ παράγωσι μεταξὺ 500 καὶ 300 μέτρων. — τελῶ ἱππάδα = (κυρίως) πληρῶνω τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους πληρῶνουσιν οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἱππάδα τάξιν, ἀνήκω εἰς τὴν ἱππάδα τάξιν, ἀνήκω εἰς τὴν τάξιν τῶν ἱππέων. — οἷς μέτρον ἦν συναμφοτέρων διακοσίων = οἷτινες παρήγον μεταξὺ 300 καὶ 200 μέτρων καὶ ἐκ τῶν δύο (δηλ. ξηρῶν καὶ ὑγρῶν προϊόντων) ὁμοῦ. — θῆς, γεν. θητός = (κυρίως) δουλοπάροικος, μισθωτὸς ἐργάτης.

Κεφ. 20. 3) Ὁ νόμος πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πολιτείας ἀπὸ στάσεων.

Ἄτιμος = ἐστερημένος τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. — ἐν στάσει = ἐν καιρῷ στάσεως. — μηδετέρας μερίδος γίγνομαι = δὲν τάσσομαι οὔτε ὑπὲρ τῆς μιᾶς οὔτε ὑπὲρ τῆς ἄλλης μερίδος. — ἀπαθῶς καὶ ἀναισθήτως ἔχω = εἶμαι ἀπαθής καὶ ἀδιάφορος. — ἐν ἀσφαλεῖ τίθεμαι τὰ οἰκεῖα = ἐξασφαλίζω τὰ κατ' ἑμαυτόν. — καλλωπίζομαι = ὑπερηφανεύομαι, ἐπιδεικνύομαι, καμαρώνω. — αὐτόθεν = ἀμέσως. — πράττω δικαιότερα = πολιτεύομαι δικαιοτέρον. — κρατῶ = ὑπερισχύω.

Κεφ. 25. Ἀποδημία τοῦ Σόλωνος.

Πρυτανεῖον, οἰκῆμα ἐπὶ τῶν Β ἢ ΒΑ κλιτύων τῆς ἀκροπόλεως, ἐν τῇ κέντρῳ τῆς πόλεως. — κύρβεις, πυραμίδες ἐξὺλιναι τετράπλευροι, λελευκωμένοι διὰ γύψου, περιστρεφόμενοι περὶ ἄξονα κατακόρυφον· ἐπὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν ἀνεγράφησαν οἱ νόμοι. Εἰκόνα τούτων δύνανται πῶς νὰ δώσωσι τὰ ἐν τοῖς ναοῖς ἀνελόγια τῶν ψαλτῶν. — ἐμπεδῶ-ῶ = καθιστῶ τι στερεόν, ἐπικυρῶ, τηρῶ. — θεσμοθέται, ἐνταῦθα καταχρηστικῶς = οἱ ἐννέκ ἀρχοντες. — πρὸς τῷ λίθῳ = πλησίον τοῦ λίθου. Εἶναι δὲ ὁ ὄρκιος λίθος ὁ ἐν τῇ ἀγορᾷ. — ἰσομέτρητος = ἰσοδραχῆς. Ὁ ἄρχων,

ὅστις ἐδέχετο δῶρα, ὄφειλε κατὰ τὸν ὄρκον νὰ ἀφιερῶσθαι ἐν Δελφοῖς ἀνδριάντα χρυσοῦν ἔχοντα βάρος ἴσον πρὸς τὸ βάρος τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια εἶχε δεχθῆ, ὑπολογιζομένων αὐτῶν κατὰ βάρος ὡς ἀργυρῶν. — ἐμβάλλω=προσθέτω. — ἐπεκδιδάσκω=ἐξηγῶ. — πρὸς ἣν κεῖται διάνοιαν=ποῖαν ἔνοιαν ἔχει. — ὅτι ταῦτα, τὸ ταῦτα εἶναι ἀντικμ. τοῦ πράττειν. — ἐπίφθονον=μισητόν. — ὅλως ταῖς ἀπορίαις ὑπεκστῆναι=νὰ ἀπαλλαγῆ ἐντελῶς ἀπὸ τῆς δυσχερείας. — δυσάρεστον=δυσαρέσκεια. — φιλαίτιον=φιλοκατήγορον. — ἔργμα=ἔργον. — ἀδεῖν, ἀπαρέμφ. τοῦ ἀορ. ἔαδον τοῦ β. ἀνδάνω=ἀρέσκω, εὐαρεστῶ. — πλάνη=περιπλάνησις. — ναυκληρία=ὁ βίος καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναυκλήρου, δηλ. τοῦ ἰδιοκτήτου πλοίου, βίος ναυτικός, πλοῦς, ταξίδιον, ἐπιχειρήσις. — τοῖς νόμοις ἔσεσθαι συνήθεις=ὅτι θὰ ἐξοικειωθῶσι πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, θὰ εἶναι συνηθισμένοι εἰς κτλ.

Κεφ. 29 καὶ 31. Ἐπιάνοδος τοῦ Σόλωνος εἰς Ἄθηναν.

29. Στασιάξω=περιέρχομαι εἰς ἐμφύλιον ῥήξιν. — προῖσταμαι=εἶμι ἀρχηγός. — ἐν οἷς ἦν=εἰς οὓς ἀνήκε. — οὐκ ἴσον ἐλπίζοντας κλπ.=ἐλπίζοντες ὅτι διὰ τῆς μεταβολῆς θὰ λάβωσι δικαιοῦματα οὐχί ἴσα πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ περισσότερα. — κρατῶ=ὑπερισχύω. — διαφερόμενοι=ἀντίπαλοι. — παραγίνομαι=παρευρίσκομαι, ἔρχομαι. — αἰδῶ εἶχεν=ἀπέλαυε σεβασμοῦ. — ἐν κοινῷ λέγω καὶ πράσσω=ἀναμειγνύομαι εἰς τὰ κοινά, εἰς τὰ δημόσια. — ὑπὸ γήρωσ=ἐνεκα γήρατος. — ἐντυγχάνω=συναντῶ, συναναστρέφομαι, συνομιλῶ. — στάσις=ψατρία. — συναρμότιω=συνδέω, συνδιαλλάττω. — αἰμύλος=κολακευτικός. — προσφιλής=ἀγαπητός, εὐχάριστος. — πρὸς τὰς ἔχθρας κλπ.=καὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς του πρῶτος καὶ μετριοπαθής. — εὐλαβής=διακριτικός. — τὸ ἴσον=ἡ ἰσότης. — δυσχεραίνω=δυσαρεστοῦμαι. — νεώτερα=νεωτερισμοί, μεταβολαί. — οἱ πολλοὶ=ὁ λαός. — φωρᾶω=ἀποκαλύπτω. — ἐξαιρῶ=ἀφαιρῶ. — φιλόπρωτον=φιλοπρωτεία, ἢ τοῦ πρωτεύειν ἐπιθυμία, ἢ φιλαρχία. — εὐφυέστερος πρὸς ἀρετὴν=καταλληλότερος εἰς τὴν ἀσκησιν τῆς ἀρετῆς.

31. Ἐγκρατής=κύριος. — ἐκθεραπεύω=περιποιούμαι πολὺ. — φιλοφρονοῦμαι=φέρομαι φιλοφρόνως. — μεταπέμπομαι=προσκαλῶ.

Κεφ. 32. Φάνατος τοῦ Σόλωνος.

Ἐπεβίωσε=ἔζησεν. — ἄρξαντος=ὅστις ἐχορημάτισεν ἀρχων. — ἢ διασπορὰ κλπ. ἢ σειρά τῶν λέξεων: ἢ δὲ διασπορὰ περὶ τὴν Σχλαμνίων νῆσον τῆς τέφρας αὐτοῦ κατακαυθέντος. — ἢ ἀτοπία=τὸ παράδοξον.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Κεφ. 2 καὶ 4. Καταγωγή καὶ χαρακτήρ τοῦ Ἀριστείδου.

2. Ἀλωπεκῆθεν=ἐκ τοῦ δήμου Ἀλωπεκῆς. — τοῦ καταστησαμένου τὴν πολιτείαν=τοῦ διαρρυθμίσαντος, τοῦ μεταρρυθμίσαντος τὸ πολίτευμα. — ἑταῖρος=φίλος. — μάλιστα=πρὸ πάντων. — ἦψατο ἀριστοκρ. πολιτείας=προσεκολλήθη εἰς τὸ ἀριστοκρατικὸν πολίτευμα. — ἀντιτασσόμενος=ἀντίπαλος. — ὑπὲρ τοῦ δήμου=ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. — συντρέφομαι=ἀνατρέφομαι ὁμοῦ. — σπουδῆς ἐχομένῳ=σπουδαίῳ. — παιδιᾶς ἐχομένῳ=παιγιώδει ἢ σειρά τῶν λέξεων: ἐν παντὶ πράγματι καὶ λόγῳ ἐχομένῳ καὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς. — διαφέρεσθαι=διαφωνεῖν. — φύσις=χαρακτήρ. — παράβολος=παράτολμος. — μετ' ὀξύτητος φερόμενος=ὀρμητικός. — βωμολοχία=κολακεία. — οὐδ' ἐν παιδιᾶς τινι τρόπῳ=οὐδὲ πρὸς ἀστεϊσμόν. — προσίεμαι=παραδέχομαι.

4. Γοῦν=τοῦλάχιστον. — ὁ διώκων=ὁ ἐνάγων. — τοῦ κινδυνεύοντος=τοῦ κατηγορουμένου. — τὴν ψήφον αἰτούντων ἐπ' αὐτόν, κατ' ἐννοίαν=ἀλλ' ἐπειδὴ ἤθελον εὐθὺς νὰ ἐκδώσωσι τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασίν των. — ὅπως ἀκουσθεῖη=ὅπως εἰσ ακουσθῆ. — κρίνων κλπ.=ὅτε ἔκρινε δύο ἰδιώτας (ὡς δικαιοτῆς). — λυπῶ=ἐνοχλῶ, βλάπτω. — ὦ γὰθὲ=καλέ μου φίλε. — εἴ τι σὲ κακὸν πεποίηκε=ἂν ἔχη βλάβει σέ. — σοὶ δικάζω=ἰδικήν σου ὑπόθεσιν δικάζω.

Κεφ. 5. Ὁ Ἀριστείδης κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην.

Λόγῳ=μὲ τὴν πρόφασιν. — ἐπιτίθημι δίκην τινὶ=τιμωρῶ

τινι.—*ἔργω*—πράγματι.—*καταστρέφομαι*—υποτάσσω.—*παντὶ τῷ στόλῳ*, δοτ. τῆς συνοδείας=μεθ' ἔλου τοῦ στρατοῦ.—*κατέσχε*=προσωρμίσθη.—*πορθῶ*=λειλατῶ.—*καθεστῶτων*=ἐκλελεγμένων.—*τοῖς Ἀθηναίοις*, ποιητ. αἴτιον.—*ἀξίωμα*=υπόληψις.—*οὐ μικρὰν ἐποίησε ῥοπὴν*=ἔδωκεν ἰσχυρὰν τροπὴν (εἰς τὰ πράγματα).—*τὸ κράτος ἔχοντος*=ἐπειδὴ εἶχε τὴν ἡγεμονίαν, τὴν ἀρχηγίαν.—*ἀρχή*=ἡγεμονία.—*εὖ φρονοῦντες*=συνετοί.—*αἰσχρὸν*=ἐντροπή.—*σεμνὸν*=τιμητικόν.—*φιλονικία*=φιλοτιμία.—*προτρειψάμενος*=προτρέψας.—*ἀγαπᾶν κλπ.*=*νὰ εὐχαριστοῦνται παραδεχόμενοι μίαν γνώμην, τὴν ἀρίστην.*—*ἔρρωσεν*=ἐνεδυνάμωσεν.—*τῷ ἀπερισπάστῳ τῆς ἐξουσίας*=διὰ τῆς ἀδιακόπου ἡγεμονίας.—*χαίρειν ἔων*=παραιτούμενος.—*προσεῖχεν ἐκείνῳ*=υπήκουεν εἰς ἐκ.—*πονήσαντος*=καταπονηθέντος.—*ἀντερείδω*=ἀντέχω.—*κατὰ τὴν φυλὴν*=ἀπέναντι τῆς φ.—*τρεψάμενοι*=τρέψαντες εἰς φυγὴν.—*ἐνέβαλον*=ἠνάγκασαν *νὰ ἔμβωσιν.*—*ἐπὶ νήσων*=πρὸς τὰς νήσους.—*πνεῦμα*=ἄνεμος.—*ἀποβιαζομένους πρὸς τὴν Ἀττικὴν*=ὅτι ἠναγκάζοντο *νὰ διευθύνωνται κλπ.*—*μὴ τὴν πόλιν ἔρημον κλπ.*=*μήπως εὕρωσι τὴν πόλιν ἄνευ ὑπερασπιστῶν.*—*ταῖς ἐννέα φυλαῖς*, δοτικ. τῆς συνοδείας=*μὲ τοὺς στρατιώτας τῶν 9 φυλῶν.*—*ἐπείγομαι*=σπεύδω.—*κατανύω*=φθάνω.—*ἀπολειφθεῖς*=ἀφειθείς.—*οὐκ ἐψεύσατο τὴν δόξαν*=δὲν διέψευσε τὴν περὶ ἑαυτοῦ φήμην.—*χύδην κλπ.*=*ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἐν ἀφθονίᾳ ἄργυρος καὶ χρυσός.*—*παντοδαπὴ ἐσθῆς*=παντὸς εἶδους ἐνδύματα.—*χρήματα*=πράγματα.—*ἀμύθητος*=ἀνκρίθιμος.

Κεφ. 7. Ὀστρακισμὸς τοῦ Ἀριστείδου.

Τῶν περὶ αὐτὸν ἀρετῶν=τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ.—*μάλιστα*=πρὸ πάντων.—*οἱ πολλοὶ*=ὁ λαός.—*αἰσθησιν παρεῖχεν*=ἔκκαμιν ἐντύπωσιν.—*δημοτικὸς*=ὁ ἐκ τοῦ λαοῦ.—*ἀγαπωμένῳ*, μετχ. ἐναντιωματικῆ.—*τὸ πρῶτον*=κατ' ἀρχάς.—*ἀναιρῶ*=καταργῶ.—*τῷ κρίνειν κλπ.*=διότι ἔκρινε καὶ δέδικαζεν (ὡς δικαιοτητής) ἔλας τὰς ὑποθέσεις.—*λέληθε κλπ.*=*λεληθότως κατέστησεν ἑαυτὸν μονάρχην ἄνευ δορυφόρων.*—*ἄχθομαι*=ἀγανακτῶ.—*ὄνομα κλπ.*=τὸν φθόνον τῆς δόξης του ὀνομάσαντες φόβον τῆς τυραννίας.—*ὡς τύφῳ φράσαι*=ἐν συντόμῳ.—*ὄστρακον*=πῆλινον πινακίδιον.—*μεθίστημι*=ἐξορίζω.—*δρῦφακτος*=φραγμὸς

κιγκλιδωτός. — ἀτελής = ἄκυρος. — *ἰδίᾳ θέντες* = ἰδιαιτέρως θέσαντες, χωρίσκιτες. — *ἐκκηρύττω* = ἐξορίζω. — *εἰς δέκα ἔτη* = ἐπὶ δέκα ἔτη. — *ὅπως ἐγγράψειεν Ἄρ.* = ὅπως γράψῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ἀριστείδης. — *ἀποκρίνασθαι, ἐγγράψαι, ἀποδοῦναι*, τὰ ἀκρμρ. ἐξερτῶντι ἐκ τοῦ ἀνωτέρω λέγεται. — *ἀπαλλαττόμενος* = ἀπερχόμενος. — *ἀνατείνας* = ὑψώσας. — *μηδένα καιρὸν Ἄθ. καταλαβεῖν* = νὰ μὴ εὔρη τοὺς Ἄθ. περιστάσεις, νὰ μὴ παρυσικισθῇ εἰς τοὺς Ἄθ. κλπ.

Ἡσφ. 23B — 24. Ὁ Ἀριστείδης καθορίζει τὸν φόρον τῶν συμμάχων.

23. *Ἐλαχθῆς* = βραχύς, φορτικὸς, ὀχληρὸς. — *χαλεπὸς* = τραχύς. — *αὐτὸς τε φιλανθρώπως ὀμιλῶν* = καὶ ὁ ἴδιος φιλοφρόνως φερόμενος. — *παρέχων εὐάρμοστον αὐτοῖς καὶ κοινὸν* = παραινῶν νὰ εἶναι εὐσυμβίβαστος πρὸς αὐτοὺς καὶ ἴσος πρὸς ὅλους (ἀμερόληπτος). — *ἔλαθε παρελόμενος τῶν Λακεδ. τὴν ἡγεμονίαν* = ἀφῆρασε λεληθότως ἀπὸ τοὺς Λακεδ. τὴν ἡγεμονίαν. — *εὐγνωμοσύνη* = χρηστότης, ἀδροφροσύνη. — *πολιτεία* = συμπεριφορά. — *ἐπιείκεια* = πραότης. — *βαρύτης* = τραχύτης. — *ποθεινὸς* = ἐπιθυμητὸς. — *ἐνετύγχανε τοῖς ἄρχουσιν* = ἐφέρετο πρὸς τοὺς ἄρχ. — *πληγαῖς* = διὰ βλάβδισμῶν. — *σιβάς* = στρωμνὴ ἐκ χόρτων ἢ φύλλων. — *ἀπελαύνω* = ἀποδιώκω. — *ὑπὲρ ὧν* = διὰ ταῦτα. — *ἐγκαλῶ* = κάμνω παράπονα, κάμνω παρατηρήσεις. — *διδάσκω* = συμβουλεύω. — *συναγαγὼν τὸ πρόσωπον* = μαρφάσας. — *οὐ σχολάζειν* = ὅτι δὲν ἔχει καιρὸν. — *ἐκ τούτου* = ἔκτοτε. — *ἔπειθον* = προσεπάθουν νὰ πείσωσιν. — *ἀναδέξασθαι* = νὰ ἀνλάβῃ. — *προσαγαγέσθαι* = νὰ λάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του. — *πάλαι* = πρὸ πολλοῦ. — *δεομένους* = εὐρισκομένους εἰς τὴν ἀνάγκην.

24. *Τελῶ* = πληρώνω, δίδω. — *ἡγουμένων Λακεδαιμονίων* = ὅτε οἱ Λ. εἶχον τὴν ἡγεμονίαν. — *ἀποφορὰ* = συνεισφορά. — *τὸ μέτρον* = ἀνάλογός τις φόρος. — *προσέταξαν* = ἀνέθεσαν. — *ἐπισκεψάμενον* = ἀφ' οὗ ἐξετάσῃ, ἀφ' οὗ λάβῃ ὑπ' ὄψιν. — *καὶ τρόπον τινα κλπ.* = καὶ ἂν καὶ τρόπον τινα ἢ Ἑλλὰς εἰς αὐτὸν μόνον ἀνέθεσεν ὅλας τὰς ὑποθέσεις της. — *καθαρῶς* = ἀμώμως. — *προσφιλῶς* = εὐμενῶς. — *τὴν ἐπιγραφὴν τῶν χρημάτων ποιησάμενος* = ἐνεργήσας τὸν καθορισμὸν τοῦ (χρηματικοῦ) φόρου. — *εὐποτία* = εὐτυχία.

Κεφ. 26. Θάνατος τοῦ Ἀριστείδου.

Πράξεων=ὑποθέσεων. — γήρα=ἐκ γήρατος. — Φαληροῖ = ἐν Φαλήρῳ. — ἐντάφια = τὰ πρὸς ἐνταφιασμὸν ἀπαιτούμενα (ἔξοδα). — ψηφίζομαι = ἀποφασίζω. — ἐκατέρω = εἰς ἐκάστην ἐκ τῶν δύο. — ἀπέταξε = προσδιώρισε. — πλέθρον, ὡς μέτρον μήκους = μέτρ. 30,82' ὡς μέτρον ἐπιφανείας = 950 τετραγωνικὰ μέτρα.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ**Κεφ. 3. Χαρακτήρ τοῦ Θεμιστοκλέους.**

Νεανικῶς = ζωηρῶς. — ἄψασθαι τοῦ Θ. = ὅτι εἴλκυσαν τὸν Θ. — κρατῆσαι = ὅτι κατέλαβεν, ὅτι ἐκυρίευσεν. — ἰταμῶς = μετὰ θρασύτητος. — ὑφίστατο = ὑπέμενε. — οἱ δυνάμενοι = οἱ ἰσχυροί. — ἀπέχθεια = μῖσος. — τὴν ἐναντίαν (ὁδὸν ἐν τῇ πολιτικῇ) πορευόμενον = ἀντιπολιτευόμενον. — καλοκαγαθικός = ἐντιμος. — τρόπος = χαρακτήρ. — οὐ πρὸς χάριν οὐδὲ πρὸς δόξαν = οὐχὶ διὰ τὴν εὐχαριστήσῃ (τὸν λαὸν) οὐδὲ διὰ τὴν δοξασθῆν αὐτός. — ἀπὸ τοῦ βελίστου κλπ. = ἔχων ὡς ἀρχὴν τοῦ τὸ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον. — κινῶ = παρορμῶ. — ἐναντιοῦμαι = ἀντιπράττω. — ἐνίσταμαι = ἐναντιοῦμαι. — παράφορος = μανιώδης. — ἐραστής ἦν = ἠγάπα. ἐπεδίωκε. — διαβοηθείσης = διαφημισθείσης. — σύν- νους = σκεπτικός. — ὀρᾶσθαι = φαίνεσθαι. — τὰ πολλὰ = ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. — παραιτοῦμαι = ἀφίνω. — καθεύδω = κοιμῶμαι. — ἑαυτὸν ἤλειφε = παρειαυμάζετο. — προσδοκῶν = περιμένων, προβλέπων.

Κεφ. 4. Ὁ Θεμιστοκλῆς καθιστᾷ τὰς Ἀθήνας πόλιν ναυτικὴν.

Πρόσδοτος = εἰσόδημα. — μέταλλον = μεταλλεῖον· ἀργύρειον μέταλλον = ἀργυρωχεῖον. — παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον = ἐμφανισθεὶς πρὸ τοῦ λαοῦ. — ἤκμαζεν = ἦτο εἰς τὴν ἀκμὴν του. — κατεῖχον τὴν θάλασσαν = ἦσαν θαλασσοκράτορες. — ἧ = διὰ τοῦτο. — φιλονικία = φιλοτιμία. — ἀποχρησάμενος = μεταχειρισθεὶς. — εὐκαιρῶς = καταλλήλως. — ἐκ τούτου = ἔκτοτε. — ὑπάρων = ἐλκύνων. — τὰ πεζά, αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι. — ὡς τὰ πεζὰ μὲν κλπ. =

λέγων ὅτι διὰ μὲν τοῦ πεζοῦ στρατοῦ των οὐδὲ κατὰ τῶν γειτόνων ἦσαν εἰς θέσιν νὰ πολεμήσωσι. — τῇ ἀπὸ τῶν νεῶν ἀλλῆ — διὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως. — ἀμύνασθαι = ἀποκρούσαι. — ναυβάτας = ναύτας, ναυτικούς. — θαλαττίους = θαλασσινοὺς. — ὑπῆρξε = προήλθεν. — ἀνέστησαν = ἀνήγειραν. — ἐμαρτύρησαν = ἐπεβεβίωσαν. — ὡς οὐκ ὦν ἀξιόμαχος = ἐπειδὴ δὲν ἦτο πλέον εἰς κακίστησιν νὰ πολεμήσῃ. — ἐμποδῶν εἰμι = ἐμποδίζω.

Κεφ. 17. Τιμὰὶ ἀπονομιθεῖσαι εἰς τὸν Φεμιστοκλέα μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάχην.

Ἐπὶ φθόνου = ἐνεκὰ φθόνου. — πρωτεῖον = ἀριστεῖα. — ἀπὸ τοῦ βομοῦ = λαθόντες τὰς ψήφους ἀπὸ τὸν βομόν (τοῦ Ποσειδῶνος). — τὴν ψῆφον ἔφερον = ἐψηφοφόρου. — ἀπέφαιεν = ἐψήφίζεν. — ἀρετῇ = κατὰ τὴν ἀνδρείαν. — καταγαγόντες = προσκαλέσαντες νὰ ἔλθῃ. — σοφίας = φρονήσεως. — θαλλὸς = βλαστὸς, κλάδος. — θαλλοῦ στέφανος = στέφανος ἐξ ἐλαίας. — κατὰ τὴν πόλιν = ἐν τῇ πόλει. — τὸ πρωτεῦον = τὸ πρῶτον, τὸ ἀριστον, τὸ ὠραιότατον. — πομποὺς συνεξέπεμψαν = ἐστειλαν μετ' αὐτοῦ, ἵνα προπέμψωσιν αὐτόν. — τῶν ἐφεξῆς = τῶν πρώτων (μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν). — ἀγομένων = τελουμένων. — κροτοῦντας = χειροκροτοῦντας. — καρπῶν ἀπέχω = ἀπολαύω κ. — τὰ πονηθέντα = οἱ ἀγῶνες.

Κεφ. 18. Ὁ Φεμιστοκλῆς ἀνοικοδομεῖ καὶ τειχεῖζει τὰς Ἀθήνας.

Γενόμενος ἀπὸ τῶν πράξεων = περατώσας τὰς πράξεις, ἀμέσως μετὰ τὰ κατορθώματα. — παρακρουσάμενος = ἀπατήσας. — ὄνομα πρεσβείας ἐπιγραφάμενος = ὡς πρεσβευτής. — ἐγκαλῶ = κατηγορῶ. — τοὺς κατοπομένους = ἀνδρας, ἵνα ἴδωσιν. — ἐμβάλλων κλπ. = δίδων διὰ τῆς χρονοτριβῆς καιρὸν εἰς τὸν τειχισμὸν νὰ προχωρήσῃ. — γνόντες = μαθόντες (παρ' αὐτοῦ τοῦ θῆμι). — ἠδίκησαν = ἔδρασαν. — ἀδήλως χαλεπαίνοντες = ἀφανῶς δυσχερεστούμενοι, ὀργιζόμενοι. — ἀπέπεμψαν = ἀψήγκαν αὐτόν νὰ ἀπέλθῃ.

Κεφ. 22. Ὀστρακισμὸς τοῦ Φεμιστοκλέους.

Διὰ τὸ φθονεῖν (τῷ Θ.) = ἐκ φθόνου πρὸς τὸν Θ. — τὰς διαβολὰς προσίεμαι = τὰς συκοφαντίας ἀκούω εὐχαρίστως. — λυ-

πληρὸς=φορτικὸς.—κολούω=κολοδὸν ποιῶ, ἐλαττώω.—ἀξίωμα
=ὑπόληψις.—τὴν ὑπεροχὴν=τὴν ἐξέχουσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ
θέσιν (τοῦ Θ.)—βαρὺς τῇ δυνάμει=ὁ ἔχων μεγάλην δύναμιν,
ἰσχύον (ἐν τῇ πολιτείᾳ).—ἀσύμμετρος=ἀσυμβίβαστος.

**Κεφ. 23. Ὁ Θεμιστοκλῆς κατηγορεῖται
ἐπὶ προδοσίᾳ.**

Ἐπιπεσόντος τῆς πόλεως=ἄφ' οὗ ἐξωρίσθη ἐκ τῆς πατρί-
δος.—συμπεσόντα=ἐπειδὴ συνέδησαν συγχρόνως.—ὁ γραφά-
μενος προδοσίας=ὁ κατηγορήσας ἐπὶ προδοσίᾳ.—Ἀγρυλλῆθεν
=ἐκ τῆς Ἀγρυλλῆς (δήμου τῆς Ἀττικῆς).—συνεπαιτιωμένων=
κατηγορούντων συγχρόνως.—πράττων ἐκεῖνα δὴ=ἐνεργῶν
ἐκεῖνα τὰ γνωστά.—ἀπεκρύπτετο τὸν Θ.=ἀπέκρυπτεν ἀπὸ τὸν
Θ.—ἐκπίπτω=ἐξορίζομαι.—φέροντα χαλεπῶς=ἀγανακτοῦντα.
—ἐθάρασησε κλπ.=ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ προτείνῃ εἰς αὐτὸν νὰ
μετάσχη τῶν πραττομένων, νὰ συμπράξῃ.—γράμματα=ἐπιστο-
λή.—πονηρὸς=κακός.—ἀπειρίπατο=ἀπέκρουσε.—κοινω-
νία=σύμπραξις.—ἀπείπατο=ἠρνήθη.—ἐξήνεγκεν=ἀνεκοίνω-
σεν.—καταμηνύω=κάμνω γνωστόν, καταγγέλλω.—σὺν οὐδενὶ
λογισμῶ=ὄλως ἀπερισκέπτως.—παράβολος=τολμηρός.—ἐπι-
στολαί=σημειώσεις σύντομοι.—εἰς ὑποψίαν ἐνέβαλον τὸν Θ.
=ὑποπτικὸν κατέστησαν τὸν Θ.—ταῖς προτέrais ἀπολογίαις, ἀντικ.
τοῦ ἀπολογουμένου.—μὴ πεφυκῶς=ἐπειδὴ δὲν ἦτο πλασμένος
νὰ ἄρχεται.—οὐκ ἂν αὐτὸν ἀποδόσθαι=ὅτι δὲν ἤθελε πωλήσει
ἐκυτὸν.—ἐν τοῖς Ἑλλησιν=ἐνώπιον πανελληνίου δικαστηρίου.

**Κεφ. 28—29. Ὁ Θεμιστοκλῆς παρὰ τῷ
βασιλεῦ τῶν Περσῶν.**

28. Τῆς Ἑλλάδος ἐν ἀσφαλεῖ γενομένης=ἐξασφαλισθεί-
σης τῆς Ἑλλ.—ὅτε τὰ οἴκοι σωζόμενα κλπ.=ὅτε ἡ σωτηρία
τῆς πατρίδος ἐξασφαλισθεῖσα ἐπέτρεψεν εἰς ἐμὲ νὰ κάμω χάριν
τινὰ καὶ εἰς σὰς.—χάριν=ἀπόδοσιν τῆς χάριτος.—εὐμενῶς
διαλλαττομένου=ἐὰν εὐμενῶς ἐπιθυμῆς νὰ συμφιλιωθῆς πρὸς
ἐμέ.—καὶ παραιτεῖσθαι τὴν ὀργὴν σοῦ μνησικακοῦντος=καὶ
νὰ σε παρακλήσω νὰ ἀφήσῃς τὴν ὀργὴν σου, ἐὰν μνησικακῆς.—
μάρτυρας θέμενος=ἄφ' οὗ θεωρήσῃς ὡς μάρτυρας.—ἀποχρῶ-
μαι=ἐπωφελῶς μεταχειρίζομαι.—ἀποπλήρωσις=κορεσμός.—
σώσεις γὰρ κλπ., ἐννοητέον τὸ «ἐὰν σφύσῃς ἐμέ». — ἀπολεῖς δὲ

κλπ., ἐννοητέον τὸ «ἐὰν ἀπολέσῃς ἐμέ». — ὡς ἐπ' εὐτυχία με-
γίστη—ὡς γὰρ συνέδη εἰς αὐτὸν μεγ. εὐτυχίᾳ.—κατευξάμενος=
εὐχῆθεϊς.—² Ἄρειμάνιος, ὁ παρὰ τοῖς Πέρσιν κακοποιὸς θεός.—
ἵνα ἐλαύνωσιν ἐξ ἑαυτῶν=ἵνα διώκωσιν μακρὰν τῶν, ἵνα ἐξο-
ρίζωσι. — πρὸς πόσιν τραπέσθαι=ὅτι ἐκάθισεν εἰς συμπόσιον.

29. ³ Ἐδίδου (αὐτῷ) λέγειν = ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν γὰρ λέγειν.
— παρρησιαζόμενον, μετοχ. τροπικῆ = μετὰ παρρησίας, ἤτοι
ἀφόβως, ἐλευθέρως. — ποικίλα στρώματα=κεντητοὶ τάπητες.—
εἶδη=μορφαί, σχήματα, κάλλος, ἰδέαι. — χρόνος=καιρός. —
εἰκασία=παρομοίωσις.—λαμβάνειν, ἐνν. χρόνον.—ἐνιαυτός=
ἔτος.—ἀποχρώντως=ἐπαρκῶς. — ἐνετύγχανε βασιλεῖ δι' αὐ-
τοῦ, κατ' ἐννοίαν=παρουσιάζετο εἰς τὸν βασιλέα ἄνευ διεριμνι-
νέως. — τοῖς ἐκτός (δηλ. τῆς αὐτῆς ἢ τῶν πραγμάτων) δόξαν
παρέσχε=ὑπὸ τῶν ἐκτός τῆς αὐτῆς ἐπιστεύετο. — πολλῶν και-
νοτομουμένων=ἐπειδὴ πολλὰ μεταβολὰ ἐγίνοντο. — φθόνον
ἔσχε παρὰ τοῖς δυνατοῖς=ἐφθονήθη ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν (τῶν αὐ-
λικῶν).—ὡς ἀποτετολημῶς=διότι ἐνόμιζον ὅτι εἶχεν ἀποτολ-
μήσει. — εἰκυῖαι ἦσαν=ἕμοιοι ἦσαν. — τῶν οἴκοι διατριβῶν
=τῶν οἰκιακῶν συναναστροφῶν. — ὥστε εἰς ὄψιν ἐλθεῖν=ὥστε
παρουσιάσθη. — συνήθης=οἰκεῖος. — εἰς ἄρτον=πρὸς πορισμὸν
ἄρτου.—Μαγνησία, Μ. ἢ ἐπὶ Μαϊάνδρῳ, ἐν τῇ Καρίᾳ τῆς Μ.
Ἀσίας.—Δάμψικος, πόλις ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἑλ-
λησπόντου.—Μυοῦς, πόλις πρὸς Β. τῆς Μιλήτου.

Κεφ. 31. Θάνατος τοῦ Θεμιστοκλέους.

"Ὅμοια τοῖς ἀρίστοις=ὁμοίως πρὸς τοὺς ἀρ. — ὑπ' ἀσχο-
λιῶν περὶ ἄλλας πράξεις = ἀσχολούμενος εἰς ἄλλας ὑποθέσεις.
— ἐπέστρεψεν αὐτὸν ἀντεπιχειρεῖν τοῖς Ἕλλησιν=ἠγάγκα-
σαν αὐτὸν γὰρ στραφῆ καὶ αὐτὸς κατὰ τῶν Ἑλ. — κολοῦειν αὐ-
ξανομένους ἐπ' αὐτὸν=καὶ γὰρ ἐλαττώνῃ τὴν εἰς βάρος του
αὐξήσιν τῶν. — δυνάμεις ἐκινούντο = στρατεύματα ἐκινητο-
ποιούντο.—διεπέμποντο=εἰστέλλοντο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. — κατέβαι-
νον, ἀπὸ τῶν Σούσων εἰς τὴν Μαγν.—ἐξάπιεσθαι=γὰρ ἀναμει-
γνύεται (ὁ Θ. εἰς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα).—βεβαιοῦν = γὰρ πρα-
γματοποιήσῃ.—οὔτε ἐπαρθεῖς κλπ.=οὔτε ὑψηλοφρονήσας ἐκ τῆς
τοσούτης τιμῆς, ὥστε γὰρ κατέλθῃ εἰς τὸν πόλεμον.—ἐφικτὸν=κα-
τορθωτόν. — ὑπερφυῶς εὐήμεροῦντος = ἐπειδὴ ὑπερβαλλόντως.

γυδοκίμει. — τὸ δὲ πλεῖστον = πρὸ πάντων δέ. — αἰδοῦ = ἐξ αἰδοῦς, αἰδούμενος, σεβόμενος. — ἐπιθεῖναι κλπ. = νὰ δώτῃ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀρμόζον τὸ τέλος. — δεξιωσάμενος = ἀποχαιρετίσας. — ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος = ὡς μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσιν. — ἐφήμερον φάρμακον = δηλητήριον αὐθημερόν ἐπιφέρον τὸν θάνατον. — προσενεγκάμενος = προσενεγκὼν ἑαυτῷ, λαβῶν, πιών. — κατέστρεψεν, ἐνν. τὸν βίον = ἀπέθκνεν (τῷ 459 π. X.).

KIMΩN

Κεφ. 5. Ἐξοδος τοῦ Κίμωνος εἰς τὴν πολιτικὴν.

Γένος Θράττης = κατὰ τὴν καταγωγὴν Θράττης, καταγομένης ἐκ Θράκης. — λείπομαι = εἶμαι κατώτερος. — οὐδὲ μικρὸν ἀποδέων ἐκείνων = ἐν ᾧ οὐδόλως ἦτο κατώτερος ἐκείνων. — ἀμήχανον ὄσον = ἀπείρως. — ὑπερβάλλομαι = υπερβάλλω. — ἐπειθε = προσεπάθει νὰ πείσῃ. — προῖμαι καὶ ἐκλείπω = ἐγκταλείπω. — ἀνιῶν = ἀνερχόμενος, ἀναβαίνων. — ἀναθεῖναι = ἵνα ἀφιερῶσῃ. — διὰ χειρῶν κομίζων = κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του. — ὡς οὐδὲν δεομένης = εἰς ἔνδειξιν ὅτι δὲν εἶχεν ἀνάγκην. — ἀλκῆ = δύναμις. — λαβῶν ἐκ τῶν ἀσπίδων = λαβῶν μίαν ἐκ τῶν ἀσπ. — οὐκ ὀλίγοις κλπ. = ἐμπνεύσας οὕτω θάρρος εἰς πολλοὺς. — κατὰ τὸν ἀγῶνα = κατὰ τὴν ναυμαχίαν. — λαμπρὸς καὶ ἀνδρώδης = γενναῖος καὶ ἀνδρεῖος. — δόξαν μετ' εὐνοίας ἔσχεν = ἐδοξάσθη καὶ ἠγαπήθη. — παρακαλῶ = παρακινῶ. — ἄξια = ἀντάξια. — ὀρμήσαντα ἐπὶ τὴν πολιτείαν = ὅτε ἤρχισε νὰ ἀναμειγνύεται εἰς τὰ πολιτικά. — ἄσμενος ἐδέξατο = μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη. — μεστὸς ὢν τοῦ Θ. = χορτάσας τὸν Θ. — εὐάρμοστος = εὐάρεστος. — οἱ πολλοὶ = ὁ λαός. — ἀφέλεια = ἀπλότης.

Κεφ. 6. Οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ Κίμωνος καὶ τοῦ Ἀριστείδου ἀναλαμβάνουσι τὴν κατὰ Θάλασσαν ἡγεμονίαν τῶν Ἑλλήνων.

Κόσμος = πειθορχία. — διαφέροντας = υπερτέρους. — διελέγετο = συνηγορεῖτο. — καὶ πολλὰ δι' ἐξουσίαν κλπ. = καὶ πολὺ

παρεξετρέπετο διὰ τὴν δύναμιν του. — ὄγκος ἀνόητος = ἀλαζονεία. — ὑπολαμβάνων πράως = δεχόμενος μετὰ πραότητος. — φιλανθρώπως ἐξομιλῶν = φιλοφρόνως φερόμενος. — ἔλαθε παρελόμενος = ἀνεπιστήτως ἀπέσπασεν, ἀφῆρεσεν. — χαλεπότης = τραχύτης. — φέρω = ὑποφέρω.

Κεφ. 7. Ὁ Κίμων κυριεύει τὴν Ἡϊόνα.

Ὑπὲρ Στρυμόνα = πέραν τοῦ Στρ. — ἐφοίτα = ἤρχετο. — ἀναστάτους ποιῶν τοὺς Θρᾶκας = ἐκδιώκων (ἐκ τῆς χώρας των) τοὺς Θρ. — ἀπογονόντα τὰ πράγματα = ἐπειδὴ ἀπηλπίσθη ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων. — ἐνεῖναι, ἀπαρμυ. τοῦ ἀορ. τοῦ β. ἐνίημι πῦρ ἐνίημι = κίω. — λαβὼν τὴν πόλιν = καταλάβων τὴν π. — εὐφροεστάτην = εὐφρορωτάτην. — οἰκῆσαι = ἵνα κατοικήσωσι.

Κεφ. 8. Ὁ Κίμων κυριεύει τὴν νῆσον Σκύρον.

ῥωμισαν = κτήκισαν διὰ κληρούχων, ἔπεμψαν, ἐγκατέστησαν κληρούχους. — ἐργάται κακοὶ γῆς = μὴ καλλιεργοῦντες τὴν χώραν. — ληΐζομαι = ληστεύω. — τελευτῶντες = ἐπὶ τέλους. — χρωμένων = συναλλασσομένων ἐμπορικῶς, ἐμπορευομένων. — δρμίζομαι = προσορμίζομαι. — συλήσαντες = ληστεύσαντες. — εἶρξαν = ἐφυλάκισαν. — διαθράντες = δραπετεύσαντες. — δίκην κατεδικάσαντο κλπ. = προεκάλεσαν καταδίκην τῆς πόλεως παρὰ τῶν Ἀμφικτυόνων. — οἱ πολλοὶ = ὁ λαός. — συνεκίνω = πλήρωνω. — δείσαντες = φοβηθέντες. — γράμματα = ἐπιστολή. — ἐνδιδομένην = παραδιδομένην. — ἐξήλασεν = ἐξεδίωξεν. — αὐτοῦ = ἐκεῖ (ἐν Σκύρῳ). — ἐσπούδασεν = ἐνήργησεν. — φιλοτιμία πολλῆ = μετὰ μεγάλην ἐπιμονήν. — σηκός = τάφος. — μόγισ = μετὰ δυσκολίας. — δι' ἐτῶν = μετὰ ἔτη. — ἐφ' ᾧ μάλιστα κλπ. = διὰ τοῦτο ὁ λαός παρὰ πολὺ ἠγάπησεν αὐτόν.

Κεφ. 10. Ἐλευθεριότης τοῦ Κίμωνος.

Εὐπορῶν = πλούσιος ὢν. — εἰς τοὺς πολίτας = ὑπὲρ τῶν π. — λαμβάνειν τῆς ὀπώρας = νὰ λαμβάνωσι καρπούς. — ἐποιεῖτο δεῖπνον = παρεῖχε γεῦμα. — ἀπράγμονα = ἄνευ φροντίδων. — μόνοις τοῖς δημοσίοις σχολάζων = ἀσχολούμενος εἰς τὰς δημοσίας μόνον ὑποθέσεις. — συνήθεις = οἰκετοί, φίλοι. — ἀμπέχομαι = ἐνδύομαι. — συντυγχάνω = συναντῶ. — ἐνδεῶς = πενιχρά. — διαμεί-

βομαι=ἀλλάσσω. — σεμνὸν=μεγαλοπρέπεια. — νόμισμα=νομίσμακτα. — τοῖς κομποῖς=τοῖς εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένοις. — σιωπῆ=χωρὶς νὰ λέγωσί τι πρὸς αὐτούς. — κερμάτιον=μικρὸν νόμισμα.

Κεφ. 12—13. Τριπλῆ νίκη τοῦ Κίμωνος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ κατὰ τῶν Περσῶν ἐν Παμφυλίᾳ. — Ἔργα κατασκευασθέντα ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Κίμωνος.

12. Συνέστειλε=περίστειλε. — οὐκ ἀνήκεν=δὲν ἀφήκεν αὐτὸν ἡσυχον. — ἀπηλλαγμένον=ἀφ' ὅτου εἶχεν ἀναχωρήσει οὗτος. — ὡσπερ ἐκ ποδός=τρόπον τινὰ κατὰ πόδα. — διαπνεῦσαι=ἀναπνεῦσαι. — διαπνεῦσαι καὶ στήναι, σχῆμα πρωθύστερον. — πορθῶ=λειλατῶ. — καταστρέφομαι=ὑποτάσσω. — ἀφίστημι=κινῶ εἰς ἀποστασίαν. — ἐφεδρεῦω=παραφυλάττω, κειροφυλακῶ. — ἀνέμματος=ἄβατος. — Χελιδόναι νῆσοι, μικραὶ νῆσοι πρὸς Α. τῆς Λυκίας. — Κνίδος, πόλις τῆς Καρίας. — Τριόπιον, ἀκρωτήριον τῆς Καρίας. — κυριώτατος=ἀνώτατος ἀρχηγός, ἀρχηγός καὶ τῶν πεζῶν καὶ τοῦ στόλου. — παρορμέω-ῶ=εἶμι προσωρμισμένος. — Εὐρυμέδων, ποταμὸς τῆς Παμφυλίας. — προσδέχομαι=περιμένω. — φθῆναι=νὰ προλάβῃ. — ἀνήχθη=ἀπέπλευσε. — βιάσασθαι=νὰ ἐκδιάσῃ εἰς νευμαχίαν. — παρεσκευασμένος=σκοπεύων. — εἰς τὸν ποταμὸν=εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ. — προσφερομένων=ἐπειδὴ ἤρχοντο κατ' αὐτῶν. — ἔργον=κατόρθωμα. — γοῦν=τοῦλάχιστον. — ἄξιον=ἀντάξιον. ἀποστρέφοντες=τρεπόμενοι. — ἐξέπιπτον=ἐπήδων ἔξω ἐκ τῶν πλοίων. — καταλαμβάνω=προφθάνω. — ᾧ=ἐκ τούτου, ἐκ τοῦ ἐξῆς. — ὅτε=διότι.

13. Μέγα ἔργον=δύσκολον. — τὸ βιάσασθαι=τὸ νὰ ἐκδιάσῃ. — κεκμηκώς=καταπεπνημένος. — ἀκμῆς (γεν. -ῆτος)=μὴ καταπεπονημένος. — ἐπάγω=ὀδηγῶ, φέρω. — ὅμως δὲ δρώμη κλιπ.=βλέπων ὅμως ὅτι αὐτοὶ ἦσαν θαρραλέοι διὰ τὴν ἀνδρείαν των καὶ διὰ τὴν (πεποίθησιν) μεγαλοφροσύνην, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ἡ νίκη. — ὁμόσε=εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. — ὁμόσε χωρῶ=συμπλέκομαι. — προσφερομένους μετὰ δρόμου=ἐπερχομένους τροχάδην. — ὑφίσταμαι=ἀνθίσταμαι. — δέχομαι=ὑπομένω τὴν προσβολὴν (τοῦ ἐχθροῦ). — οὐκ ἀγεννῶς=γενναίως. — συνέστη=συνήφθη. — ἀγαθός=ἀνδρεῖος, γενναῖος. — τοῖς ἀξιώμασι=κατὰ τὰ ἀξιώ-

μακτ. — διαπρεπής = διακεκριμένος. — χρημάτων = πραγμάτων. — ἀπελείφθησαν = καθυστέρησαν. — "Υδρω προσβεβλημένοι = ὅτι εἶχον προσορμισθῆ εἰς τὴν "Υδρον. — διὰ τάχους = ταχέως. — δυσπίστως ἔτι καὶ μετεώρως ἐχόντων = ἐν ᾗ ἐδυσπίστου ἀκόμη καὶ εὐρίσκοντο εἰς ἀμφιβολίαν. — ἧ = διὰ τοῦτο. — ἔργον = κατόρθωμα. — γνώμη = φρόνημα. — συντίθεμαι = συνομολογῶ. — ἵππου δρόμον = ὅσον διάστημα διατρέχει ἵππος εἰς μίαν ἡμέραν. — Κυάνεαι (πέτραι), ἀπόκρημνα νησίδρια κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου. — χαλκέμβολος ναῦς = ἡ ἔχουσα χαλκοῦν ἐμβόλον. (ἰδιαίτερόν τι εἶδος πολεμ. πλοίου). — ἔργω = πράγματι. — τὸν πρεσβεύσαντα = τὸν σταλέντα ὡς πρεσβευτὴν. — διαφερόντως = ἐξόχως. — ἐρρώσθη = ἐνισχύθη. — εἰς τόπους διαβρόχους τῶν ἔργων ἐμπασόντων = ἐπειδὴ ἡ κατασκευὴ τῶν ἔργων (δηλ. τῶν τειχῶν) συνήντησε τόπους ὑγρούς. — ἐρείδω = στερεώνω. — χάλιξ, (γεν. -ικος, δ. ἡ) = χαλίκια, λιθάρια. — γλαφυρὸς = τερπνός. — ὑπερφυῶς = θαυμασίως, ὑπερβαλλόντως. — αὐχμηρὸς = ξηρός. — ἡσημημένος. — κεκοσμημένος.

Κεφ. 16 — 17. Ἐξορία καὶ ἀνάκλησις ἐξ αὐτῆς τοῦ Κίμωνος.

16. *Ἡὕξῃθη ὑπὸ Λ.* = προήχθη εἰς δύναμιν ὑποστηρικθεὶς ὑπὸ τῶν Λ., ἐνισχύθη ὑπὸ τῶν Λ., ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τῶν Λ. — *προσπόλεμῶ* = ἀντιπράττω. — *μᾶλλον ἰσχύειν καὶ κρατεῖν* = νὰ καταστῇ ἰσχυρότερος καὶ ἐπικρατέστερος. — *τὸ πρῶτον* = κατ' ἀρχάς. — *οὐ μικρὰ τῆς πρὸς ἐκεῖνον εὐνοίας κλπ.* = διότι οὐχὶ ὀλίγον ὠφελοῦντο ἐκ τῆς πρὸς ἐκεῖνον εὐνοίας τῶν Σπαρτιατῶν. — *αὐξανομένοις αὐτοῖς* = ὅτε ἠϋξάνοντο, ὅτε ἠϋξανεὶν ἡ δύναμις τῶν. — *τὰ συμμαχικὰ πολυπραγμονοῦσιν* = ὅτε ἀνεμειγνύοντο εἰς τὰ τῶν συμμάχων. — *τιμῇ καὶ χάριτι τοῦ Κίμωνος* = διότι οἱ Λακεδ. ἐτίμων τὸν Κίμ. καὶ ἐχαρίζοντο εἰς αὐτόν. — *τὰ πλεῖστα... διεπράττετο* = αἱ πλεῖσται ἑλληνικαὶ ὑποθέσεις δι' ἐκεῖνου διεξήγοντο. — *πρώως μὲν... κεχαρισμένως δὲ* = διότι ἐκεῖνος ἐφέρετο μετὰ πραότητος μὲν πρὸς τοὺς συμμάχους, εὐαρέστως δὲ πρὸς τοὺς Λακ. — *οὐκ ἡρέμα προσκειμένον* = ὅτι ἦτο σφόδρα ἀφωσιωμένος εἰς τοὺς Λακ. — *ἐν παντὶ (πράγματι)* = εἰς πᾶν πρᾶγμα, πάντοτε. — *μεγαλύνω* = ἐξυψώνω, ἐπαινῶ. — *ἡ ἰσχυσασα μάλιστα* = ἡ ἰσχυροτάτη. — *χάσμασιν ἐνώλισθε πολλοῖς*

== ἐδουθήσθη πολλαχού. — *τιναχθέντων τῶν Τ.* == σεισθέντος τοῦ Τ. — *συνεχύθη* = κατεστράφη. — *ἐρείπω* = κατακρημνίζω. — *νεανίσκοι* = παῖδες. — *μετὰ παιδιᾶς* = παίζοντες. — *ὕπολοιφθεῖσιν* = οἵτινες ἔμειναν. — *γυμνάσιον* = γυμναστήριον. — *συνιδῶν* = ἐννοήσας. — *ἀπὸ τοῦ παρόντος (πράγματος)* = ἀπὸ τοῦ συμβάντος. — *τιμιώτατα* = πολυτιμώτατα. — *ὡς πολεμίων ἐπιόντων* = ὡς ἐὰν ἐπήρχοντο ἔχθροί. — *ἀναρπάξω* = νικῶ ἐξ ἐφόδου. — *ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς πόλεις* = ἀπήλθον εἰς τὰς π. — *ἀνίστημι* = ἀνεγείρω — *κεῖμαι* = μένω κατὰ γῆς. — *ἐκίνησε* = διίγειρε. — *ἐτεροζύγα περιουδεῖν γεγεννημένην* = νὰ ἀφήσῃ νὰ μείνῃ ἄνευ συντρόφου.

17. *Λαμπρότης* = τάξις. — *πρὸς δεξιῇν* = ὠργισμένοι. — *χαλεπαίνω* = ἀγανακτῶ. — *ἐπιλαβόμενοι μικροπροφ.* = εὐρόντες μικρὰν ἀφορμὴν. — *διαμαχοῦμενοι* = ἔνθα συνάψῃσι μάχην. — *ἀμύνομαί τινα* = ἀποκρούω τινά. — *πολιτῶν* = συμπολιτῶν. — *φάλαγξ* = στράτευμα παρταταγμένον εἰς μάχην. — *ἐπαγαγεῖν* = νὰ φέρῃ. — *Ἀνάφλυστος, δῆμος τῆς Ἀττικῆς.* — *τοῦ λακωνίζειν αἰτίαν ἔσχον* = κατηγορήθησαν ἐπὶ λακωνισμῶ. — *ἐθρομένως* = γενναίως. — *ἀπολύσασθαι κλπ.* = νὰ ἀποδείξῃσι δι' ἔργων εἰς τοὺς συμπολίτας των, ὅτι αἱ κατ' αὐτῶν κατηγορίαι ἴσαν ψευδεῖς. — *μετ' ἀλλήλων συστάντες* = πλησίον ἀλλήλων ταχθέντες. — *ἐφ' οἷς ἠτιάθησαν* = διότι κατηγορήθησαν. — *θυμὸς* = ἀγανάκτησις. — *τὰ μὲν... τὰ δὲ* = ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ. — *ὧν εὖ ἔπαθον μεμνημένοι* = ἐνθυμούμενοι τὰς παρ' αὐτοῦ εὐεργεσίας. — *τοῦ καιροῦ συλλαμβανομένου* = ἐνεκα τῶν περιστάσεων. — *εἰς ὦραν ἔτους* = κατὰ τὴν θερινὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους (ἦτις ἐπέτρεπε τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις), διὰ τὸ ἔαρ, θέρος καὶ φθινόπωρον.

Κεφ. 18. Ἐκστρατεία τοῦ Κίμωνος κατὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Κύπρου. — Θάνατος αὐτοῦ.

Κατελθὼν = ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐξορίας. — *ἔλυσε τὸν π.* = ἔπαυσε τὸν π. — *διήλλαξε* = συνεφιλίωσε. — *κινεῖσθαι* = εὐρίσκεισθαι ἐν κινήσει. — *ταῖς στρατείαις* = διὰ τῶν στρ. — *διοχλῶ* = ἐνοχλῶ. — *ἐπισπάσονται κλπ.* = ἐπισύρωσι κατὰ τῆς πόλεως ἀφορμὰς ἐμφυλίων πολέμων καὶ αἰτίας παραπόνων ἐκ μέρους τῶν συμμάχων. — *ἐμμελετᾶν τοῖς ἀγῶσι* = νὰ ἀσκῶνται (οἱ Ἀθ.) διὰ τῶν ἀγ. — *ἀπὸ τῶν φύσει πολεμίων* = ἀπὸ τοῦ ἐκ φύσεως ἔχθρους των. — *εὐπορίας* = πλοῦτον. — *ἀνεκτάτο τὰς ἐν κύκλῳ*

πόλεις = κατέκτα πάλιν τὰς περὶ πόλεις. — ἐφήδρευεν τοὺς περὶ Αἴγ. = περιέμενεν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῶν κλπ. — ἐπινοῶν = διανοοῦμενος, σκοπεύων. — ἐν τοῖς βαρβάροις = παρὰ τοῖς β. — ὑποδεδεγμένου κλπ. = ὅστις εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι θὰ ἀναλάβῃ τὴν στρατηγίαν, ὅταν οὗτος κινήσῃ τὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων πόλεμον. — ἀπογνοῦς = ἀπελπισθεὶς. — ὑπερβάλλομαι = ὑπερτερῶ. — τὴν εὐτυχίαν = τὰς ἐπιτυχίας. — ἀρετὴ = ἀνδρεία. — Κίτιον, πόλις τῆς Κύπρου. — τελευτῶν = ἀποθνήσκων. — μὴ αἰσθομένων = χωρὶς νὰ ἀντιληφθῶσιν. — ἀνακομισθῆναι = ἐπανελθεῖν. — τεθνηκότος = νεκροῦ. — Κιμώνεια, ὄλιγον περικιτέρω τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Λουμπαρδιάρη δεικνύεται ὁ λεγόμενος τάφος τοῦ Κίμωνος ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ, λελαξευμένος ὀριζοντίως καὶ καθέτως ἐν τῇ βράχῳ, ἔχων τὸ στόμιον ὀρθογωνίου σχήματος.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ

Ἰκέρ. Β. Ἰκταγωγὴ καὶ σωματικὴ διάπλασις τοῦ Περικλέους.

Ἦν τῶν φυλῶν Ἀκαμαντίδης = ἀνήκεν εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλὴν. — Χολαργεύς, ἐκ τοῦ δήμου Χολαργοῦ. — οἴκου καὶ γένους τοῦ πρώτου = ἐκ τοῦ πρώτου (κατὰ τὴν ἰσχύν, τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον) οἴκου καὶ ἐκ τοῦ πρώτου (κατὰ τὴν εὐγένειαν τῆς κταγωγῆς) γένους = ἐξ οἰκογενείας ἐνδοξοτάτης καὶ ἰσχυροτάτης. — κατ' ἀμφοτέρους, ἐνν. τοὺς γονεῖς = ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς. — ἔγνημεν = ἐνυμφεῦθη. — ἀδελφιδῆ = ἀνεψιά. — ἐξήλασαν = ἐξεδίωξε. — γενναίως = γενναιωφρόνως. — πολιτείαν κατεστήσατο = διερρύθμισε τὸ πολίτευμα. — αὕτη κατὰ τοὺς ὕπνους ἔδοξεν = αὕτη εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον τῆς. — τὰ μὲν ἄλλα τὴν ἰδέαν τοῦ σώματος = ὡς πρὸς μὲν τὴν ἄλλην σωματικὴν διάπλασιν. — κράνεσι περιέχονται = ἔχουσι τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην ὑπὸ κράνου. — ὄνειδιξεν = νὰ ἐκθέτωσιν εἰς τὴν χλεύην τῶν θεατῶν. — σκίλλα = σκιλλοκρόμμυδο.

**Κεφ. 7. Εἰσοδος τοῦ Περικλέους εἰς τὴν πολι-
τικὴν. — Μεταβολὴ τῆς δικίτης αὐτοῦ.**

Ἐδλαβοῦμαι=φοδοῦμαι.—προσόντος αὐτῷ πλ. καὶ γ.=ἄν
καὶ εἶχε πλ. καὶ γ.—οἱ πλείστον ἐδύναντο=(φίλους) πολὺ
ἰσχυροῦς.—τῶν πολιτικῶν οὐδὲν ἔπραττε=εἰς οὐδεμίαν πολι-
τικὴν πράξιν ἀνεμειγνύετο.—ἀγαθός=ἀνδρεῖος.—φιλοκίνδυνος
=ῥιψοκίνδυνος.—ἐξεπεπτώκει=εἶχεν ἐξορισθῆ.—**Κίμων**α δὲ
κλπ.=τὸν δὲ Κ. ἐκράτουν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ ἐκστρατεῖαι ἐκτὸς
τῆς Ἑλλάδος.—φέρων προσένειμεν κλπ.=φέρων ἑαυτὸν προ-
σέθηκε=προσεκολλήθη εἰς τὴν δημοκρατικὴν μερίδα.—πλούσιοι
καὶ ὀλίγοι=ὀλιγαρχικοί.—πολλοὶ καὶ πένητες=δημοκρατικοί.
— φύσις=χαρακτήρ.—δημοτικός=ὁ ἀρεσκόμενος τῷ λαῷ, ὁ
λαϊκός.—δεδιώς κλπ.=φοβούμενος, μήπως δώτῃ ὑπόνοιαν, ὅτι
θέλει νὰ γίνῃ τύραννος.—διαφερόντως=ὑπερβαλλόντως.—κα-
λοὶ κἀγαθοὶ ἐκαλοῦντο οἱ ἀριστοκρατικοί.—ὑπῆλθε τοὺς πολ-
λοὺς=ἐκολάκευτε τὸν λαόν.—τοῖς περὶ τὴν δίαιταν κλπ.=
ἤλλαξε τὴν τάξιν τῆς δικίτης του.—κλήσεις δεῖπνων=προσκή-
σεις εἰς δεῖπνα.—φιλοφροσύνη=δεξιότητες.—συνήθεια=συνα-
ναστροφαι.—ἐκλείπω=ἐγκυταλείπω, ἀφίνω.—ἐν οἷς ἐπολιτεύ-
σατο κλπ.=καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀνεμειγνύετο εἰς τὰ
πολιτικά, καὶ αὐτὸς ἦτο μικρός.—ὡς ἐλθεῖν=ὥστε ἐλθεῖν.—
φεύγων κλπ.=ἀποφεύγων καὶ τὸν μετὰ τοῦ λαοῦ ἀδιάλειπτον
καὶ μέχρι κόρου συγχρωτισμόν.—οὐκ ἐπὶ παντὶ κλπ.=μὴ ὀμι-
λῶν (δημηγορῶν) περὶ πάσης ὑποθέσεως.—οὐδὲ παριῶν κλπ.=
οὐδὲ ἐμφανιζόμενος πάντοτε πρὸ τοῦ λαοῦ.—ἑαυτὸν ἐπιδιδούς
κλπ.=ἀφιερῶν ἑαυτὸν εἰς τὰς μεγάλας ἀνάγκας (σπουδαίας ὑπο-
θέσεις).—καθήμι=καταδιβάζω, ἢ ἔννοια: τὰς ἄλλας ὑποθέσεις
διεξήγε διὰ φίλων καὶ ἄλλων ῥητόρων.

Κεφ. 8. Ῥητορικὴ τοῦ Περικλέους.

Τῇ τῶν λόγων τέχνῃ=κατὰ τὴν ῥητορικὴν.—διήνεγκεν=
ὑπερέβαλεν.—τὴν ἐπίκλησιν=τὴν γνωστὴν ἐπίκλησιν, ἐπωνυμίαν,
ὅτι δηλ. ἐπεκαλεῖτο Ὀλύμπιος.—ἀπὸ τῶν οἷς ἐκόσμησε=ἕνεκα
τῶν ἔργων, διὰ τῶν ὁποίων ἐκόσμησεν.—ἀπὸ τῆς. . . δυνάμεως
=διὰ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὡς πολιτικός καὶ στρα-
τηγός.—καὶ συνδραμεῖν κλπ.=καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι ἡ
ὑπόληψις αὕτη τοῦ ἀνδρὸς προήλθεν ἐκ πολλῶν προσόντων.—

διδάσκαλοι, οἱ ποιηταὶ τραγωιδῶν καὶ κωμωιδῶν ἐκαλοῦντο διδάσκαλοι ἐνταῦθα=ποιηταὶ κωμωιδῶν. — σπουδῆ τε καὶ μετὰ γέλωτος=σπουδάζοντες καὶ ἀστεϊζόμενοι. — φωνάς=φωνασκίας. — ἐπὶ τῷ λόγῳ=διὰ τὴν ῥητορικὴν του δεινότητά. — λεγόντων=διότι λέγουσι. — διαμνημονεύεται=ἀναφέρεται. — μετὰ παιδίας=μετ' ἀστεϊσμοῦ. — καλῶν κἀγαθῶν=ἀριστοκρατικῶν. — ἀντεπολιτεύσατο=ὑπῆρξε πολιτικὸς ἀντίπαλος. — ἀντιλέγων=ἐναντιούμενος καὶ λέγων — τοὺς δρῶντας=τοὺς θεατὰς — εὐλαβῆς=προσεκτικὸς. — ῥῆμα=λέξις.

Κεφ. 12-13. Δημόσια οἰκοδομήματα κατασκευασθέντα ἐπὶ Περσικέως.

12. Ἡδονή=τέρψις. — ἀνάθημα=ἀφιέρωμα. — πολιτεύματα=πολιτικὰ πράξεις. — βασκαίνω=ἐκ φθόνου ψέγω, κατηγοροῦ. ἀδοξεῖ=δυσφημεῖται. — κακῶς ἀκούω=κατηγοροῦμαι. — τὰ κοινὰ χρήματα, δηλ. τὰ ὑπὸ τῶν συμμάχων πόλεων πρὸς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν ἀγῶνα καταβάλλόμενα χρήματα. — ἐγκαλῶ=κατηγοροῦ. — εὐτρεπεστάτη=εὐλογοφανεστάτη. — ἀνελέσθαι=ὅτι μετέφερον. — ἀνήρηκεν=ἔχει καταστήσει ἀπίστευτον. — περιφανῶς=προδήλως. — ἀναγκαίως=καταναγκαστικῶς. — καταχρυσόω-ω=καλύπτω μὲ χρυσόν, λαμπρύνω. — ἀλαζόνα=φιλάρεσκον. — περιάπτομαι τι=φορῶ τι ὡς κόσμημα, στολίζομαι. — προπολεμῶ τινος=πολεμῶ ὑπὲρ τινος. — ἀνείργω=ἀναχαιτίζω. χρήματα τελῶ=χρήματα εἰσφέρω. — κατασκευασμένης=ἀφ' οὗ εἶναι ἐφωδιασμένη. — τρέπειν τὴν εὐπορίαν=ἐξοδεύειν τὸν πλοῦτον. — ἀίδιος=αἰώνιος. — αἱ στρατεῖαι... παρεῖχον=αἱ ἐκστρατεῖαι καθίστων δυνατόν νὰ μετέχωσι τῆς δημοσίας εὐπορίας. — ἀσύντακτος ὄχλος εἶναι οἱ θῆτες, σῖτινες μόνον ὡς ψιλοὶ ἐστρατεύοντο. — βάνασος ὄχλος=ἐργατικὸς ὄχ. — ἄμοιρον εἶναι λημμάτων=νὰ μὴ λαμβάνῃ (χρήματα ἐκ τοῦ δημοσίου). — ἀργὸν καὶ σχολάζοντα=ἐν ἀργίᾳ καὶ ἄκνηρίᾳ. — μεγάλας κατασκευασμάτων ἐπιβολὰς=μεγαλεπήβολα κατασκευάσματα, οἰκοδομήματα μεγάλα. — καὶ πολυτέχνου ὑποθέσεις ἔργων=καὶ ὑποθέσεις ἔργων πολυτέχνων=σχέδια ἔργων ἀπαιτούντων τὴν συνεργασίαν πολλῶν εἰδῶν τεχνιτῶν. — ἐχόντων διατριβὴν=πάρεχόντων μακροχρόνιον ἐργασίαν. — φέρων ἐνέβαλεν=ἔδωκεν. — τὸ

οἰκουροῦν=οἱ ἐν τῇ πόλει μένοντες. — πρόφασιν=ἀφορμὴν. — ἀπὸ τῶν δημοσίων, ἐνν. χρημάτων.

13. Διέπω=διευθύνω. — ἐπίσκοπος ἦν=ἐπώπτευεν. — τοὺς ἐπ' ἐδάφους κ.=τοὺς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους στηριζομένους κίονας. — ἐπέξευξεν τοῖς ἐπ.=συνήνωτε διὰ τῶν ἐπιστυλίων, τ. ἔ. ἔθετεν ἐπ' αὐτῶν τὰ ἐπιστύλια. — Ευπεσταιῶν=ὁ ἐκ τοῦ δήμου τῆς Ευπέτης. — τοὺς ἄνω κίονας=τοὺς κίονας τῆς ἄνω σειρᾶς. — ὄπατον=τὴν στέγην μετὰ τῆς ἐν αὐτῇ ὀπῆς τῆς χρησιμευούσης πρὸς φωτισμὸν τοῦ νοῦ. — ἐπὶ τοῦ ἀνακτόρου, ἀνάκτορον ἐκκλείτο ὁ ἐν Ἐλευσίῃ ναὸς τῆς Δήμητρος. — τὸ μακρὸν τεῖχος, εἶναι τὸ καλούμενον «διὰ μέτου τεῖχος». — ἠργολάβησε=ἐργολάβος ὑπῆρξεν, ἦτο. — Ὁδεῖον, τὸ ἐκ ξύλου κατὰ τὸ πλεῖστον κατεσκευασμένον Ὁδεῖον τοῦ Περικλέους ἔκειτο κατὰ τοὺς νοτιοανατολικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως. — τῇ ἐντὸς διαθήσει=κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν διάταξιν. — τῇ δ' ἐρέψει περικλινὲς καὶ κάταντες κλπ.=κατὰ δὲ τὴν στέγην κωνικόν. — εἰκῶν=ὁμοίωμα. — μίμημα=ἀπομίμησις. — βασιλέως, δηλ. τοῦ Ξέρξου. — ἐπιστατοῦντος=ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν. — ἐψηφίσατο=ἐνήργησε νὰ ψηφισθῇ. — ἀγῶνα ἀγασθαι=ἀγῶνα τελειῶσαι. — ἀθλοθέται, δέκα ἄρχοντες ἐποπτεύοντες κατὰ τοὺς ἐν τοῖς Παναθηναίοις ἀγῶνας καὶ κρίνοντες περὶ τῶν νικητῶν. — τὸν ἄλλον χρόνον=βραδύτερον. — Προπύλαια τῆς Ἀκρ.=ἡ πύλη τῆς Ἀκρ. καὶ τὰ παρ' αὐτὴν οἰκοδομήματα. — τύχη=τυχαῖον συμβάν. — περὶ τὴν οἰκοδομίαν=κατὰ τὴν οἰκοδόμησιν. — ἐμήνυσεν=ἀπέδειξεν. — τὴν θεόν, δηλ. τὴν Ἀθηνᾶν. — ἀποστατῶ=ἴσταμαι μακρὰν, εἶμαι ἀπὸν. — συνεφάπτομαι=βοηθῶ. — συνεπιτελῶ=συνεργάζομαι. — ἐνεργότατος=ἐργατικώτατος. — ἀποσφαλεῖς=ὀλισθήσας. — μοχθηρῶς διέκειτο=ἦτο εἰς κακὴν κατάστασιν. — ἀπεγνωσμένος=ἀπληπισμένος. — ἀθυμῶ=λυποῦμαι. — ὄναρ=ἐν ὄνειρῳ. — συνέταξε=παρήγγειλε. — ἀνέστησεν=ἔδρυσεν. — χρυσοῦν ἔδος, τὸ ἐκ χρυσοῦ (καὶ ἐλέφαντος) ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς τὸ σταθὲν ἐν τῷ Παρθενῶνι. — στήλη=ἐπιγραφή. — πάντα ἦν ἐπ' αὐτῶ=ὅλα ἦσαν ἀνατεθειμένα εἰς αὐτόν.

Κεφ. 17. Ἐνέργειαι τοῦ Περικλέους πρὸς σύγκλησιν πανελληνίου συνεδρίου.

Ἀχθομαι=δυσχερестоῦμαι. — ἐπαίρων=παροτρύνων. — ἀξιῶ=κρίνω ἄξιον. — ὀπήποτε=ὀπουδήποτε. — γράφει κλπ., ἦ

σειρά τῶν λέξεων: γράφει ψήφισμα παρακαλεῖν (τοῦς Ἀθηναίους, ὑποκμ.) πάντας Ἑλλήνας πέμπειν Ἀθήνας τοῦς βουλευσομένους. — παρακαλῶ=προσκαλῶ. — σύλλογος=συνέδριον. — εὐξάμενοι=ὑποσχεθέντες, τάξαντες. — ἀδεῶς=ἀφόβως, (διότι περίεπλεον τότε πειραταὶ ἀπὸ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος). — τῶν ὑπὲρ πενήκοντα ἔτη γεγονότων=ἐκ τῶν ἐχόντων ἡλικίαν μεγαλυτέραν τῶν 50 ἐτῶν. — πρόσκοις=ρεῖτων. — ἐπήεσαν τοῦς τόπους=ἦλθον πρὸς τοῦς τόπους. — συμπεῖθοντες=προσπαθόντες νὰ πείσωσι. — τῶν βουλευμάτων=τῆς συστάσεως. — κοινοπραγία=σύμπραξις. — οὐδὲ συνῆλθον αἱ πόλεις, δηλ. ἀντιπρόσωποι τῶν πόλεων. — ὑπεναντιωθέντων=κρυφίως ἀντιπραξάντων. — τῆς πείρας ἐλεγχθείσης=διότι ἀπεδείχθη ἢ ἀπόπειρα αὕτη τοῦ Περ. ἀδύνατος. — παρεθέμην=ἀνέφερα.

Κεφ. 38. Θάνατος τοῦ Περικλέους.

Τότε, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 429 π. Χ. — λαβέσθαι κλπ. =φαίνεται ὅτι ἡ λοιμικὴ νόσος προσέβαλε τὸν Π. οὐχὶ μετ' ὀξυτητος καὶ σφοδρότητος. — βληχρὸς =ἀσθενής, ἡπιος, ἡένησια: ἀλλ' ὡς ἡπία τις νόσος καὶ χρονία μὲ ποικίλας μεταβολάς. — διαχρῶμαι=καταστρέφω. — σχολαίως=βραδέως. — ὑπερείπω=βαθυμῆδον καταλύω, βαθμ. παραλύω. — τὸ φρόνημα τῆς ψυχῆς=αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις. — πρὸς τὸ τελευτᾶν κλπ. =ὅτε ἐπλησίαζε νὰ ἀποθάνῃ. — περικάθημαι=κάθημαι περίξ. — βέλτιστοι=ἐπισημότατοι. — οἱ περιόντες=οἱ ὑπολειπόμενοι. — ὄση γένοιτο κλπ. =πόση ὑπῆρξεν ἢ ἀρ. — ἀναμετρῶ=ἀπαριθμῶ. — ὡς οὐκέτι συνιέντος=νομίζοντες ὅτι δὲν κτελάμβανε πλέον. — (ὡς) καθηρημένου κλπ.=νομίζοντες ὅτι δὲν εἶχε τὰς αἰσθήσεις του. — προσέχω τὸν νοῦν=προσέχω. — εἰς μέσον=ἐνώπιον πάντων, πρὸς πάντας. — μνημονεύω=ἀναφέρω. — ἃ καὶ πρὸς τύχην ἐστὶ κοινὰ=εἰς τὰ ὁποῖα συντελεῖ καὶ ἡ τύχη. — μέλαν ἱμάτιον περιβάλετο=ἐπενθηφόρησε.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

Κεφ. 1. Κατηγογή τοῦ Ἀλκιβιάδου.

Ἰδιοστόλω = ἐξηρτυμένη ἰδίᾳ δαπάνῃ. — ἀπέθανεν = ἐφονεύθη.

Κεφ. 17—18 α) Ὁ Ἀλκιβιάδης στρατηγὸς τῆς εἰς Σικελίαν ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων.

17. Ἦπτοντο = ἔκκρινον ἀρχὴν τῶν (κατ' αὐτῆς) ἐπιχειρήσεων. — ἐπιβάθρας κλπ. = μεταχειριζόμενοι αὐτάς ὡς κλίμακκα (ὡς γέφυραν) διὰ τὴν μεγάλην ἐκστρατείαν. — ἔρωτα = ἐπιθυμίαν. — ἐπιχειρῶ = προσβάλλω. — καταστρέφομαι = ὑποτάσσω. — ἐκ δὲ τούτων προσγενομένων = μετὰ δὲ τὴν προσθήκην τούτων. — περιβάλλομαι = κυριεύω. — ὀλίγου δεῖν κλπ. = σχεδὸν ἐθεώρει τὴν Σικελίαν ὡς ἐφόδιον τοῦ πολέμου. — αὐτόθεν = ἀμέσως. — εἶχεν ἐπηρεμένους τοὺς νέους = εἶχεν ἐξάψει τοὺς ν. — περαινόντων = διηγουμένων. — ὑπογράφω = διαγράφω.

18 α) Τὴν ἀρχὴν = τὸ ἀξίωμα. — προΐεμαι = ἀφίνω. — ἡλικία προήκων = καίπερ προβεβηκῶς τὴν ἡλικίαν. — διάπυρος = θερμός, ὀρμητικός. — ἐνίσταμαι = ἀνθίσταμαι. — καταπαύω = ἐμποδίζω. — ἀντειπόντος τοῦ Ἀλκ. καὶ κρατήσαντος = ἐπειδὴ ἀντέκρουσεν ὁ Ἀλκ. καὶ ὑπερίσχυσεν. — ἔγραψε = προέτεινε ψήφισμα. — αὐτοκράτορας εἶναι = νὰ ἔχωσιν ἀπόλυτον ἐξουσίαν.

Κεφ. 18 β) — 22. Ὁ Ἀλκιβιάδης κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἀσεθείᾳ καταδικάζεται ἐρήμην εἰς θάνατον.

18 β). Οὐ χρηστά παρῆν κλπ., κατ' ἔννοιαν = δὲν ἦτο καλὸς οἰωνὸς οὐδὲ ἡ ἑορτή. — καθηκόντων κλπ. = ἐπειδὴ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἐπιπτεν ἡ ἑορτή τῶν Ἀδ. — ἐκκομίζω = κάμνω ἐκφορὰν νεκροῦ. — κόπτομαι = κτυπῶ τὸ στήθος ἢ τὴν κεφαλὴν ἕνεκα θλίψεως, κλαίω, θρηγῶ. — θρήνους = θρηνώδη ἄσματα. — ὡς ἐπισχέσεως κλπ. = μετὰ τὴν ἰδέαν (μετὰ τὴν ἐλπίδα) ὅτι ἕνεκα τῶν οἰωνῶν θὰ ἀνεχαιτίζοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἢ θὰ μετενόουν διὰ τὸν πόλεμον. — ὅτι ταῦτα δράσειαν = ὅτι ἐπραξεν ταῦτα. — ἤπτετο ἐπὶ τῶν πολλῶν = ἐπενήργει ἐπὶ τοῦ λαοῦ. — ἀλλ' οἶα κλπ. = ἀλλ' (ὅτι ταῦτα ἦσαν ἀποτελέσματα), ὅποια συνήθως φέ-

ρει ὁ οἶνος, ὅταν ἀκόλαστοι νέοι ἀπὸ παιγνιδίων παρασύρονται εἰς ἀπέδειαν. — ὄργῃ δ' ἄμα καὶ φόβῳ = ὄργιζόμενοι δὲ καὶ φοβούμενοι. — ὑπόνοια = ὑπόψις. — πικρῶς = κύστηρῶς. — συνιοῦσα = συνεργομένη, συνεδριάζουσα.

19. Προήγαγε = παρουσίετε — παρ' οἶνον = μεθύοντων. — τραχύνομαι = ὄργιζομαι. — πικρῶς ἔχω = ἀγκυρακτῶ. — ἐν τοῖς μάλιστα (ἐχθροῖς) = ἐκ τῶν ἀσπονδοτέρων. — τὸ στρατιωτικόν = οἱ στρατιῶται. — χιλίων ὄντων ὀπλιτῶν = ὅστινες ἦσαν χίλιοι ὀπλίται. — ἀγνωμονῶ = φέρομαι κακῶς ἢ ἀδίκως ἢ ἀπρεπῶς (πρὸς τινα). — ἀποστήσασθαι = ὅτι θὰ ἀπέλθωσιν. — ἀναθαρσῶ = ἀναλαμβάνω θάρρος — παρίσταντο τῷ καιρῷ = ἐθεώρουσαν κατὰ τὴν περίστασιν. — ἀμβλύτερος = ἐπιεικέστερος. — πρὸς ταῦτα = εἰς τὰ κατὰ. — τοὺς οὐδοκοῦντας = τοὺς μὴ θεωρουμένους. — ἀποδείκνυμαι = ἐκλέγομαι. — ὕδωρ διαμετροῦντας, δηλ. διὰ τῆς κλεψύδρας. — ἀγαθῇ τύχῃ = μετὰ τὸ καλόν. — διαπραχθέντος = περτωθέντος. — ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις = κατὰ τοὺς ἰδίους νόμους. — παριῶν = ἀνεληθῶν εἰς τὸ βῆμα. — αἰτίας = κατηγορίας. — ἀπολείπω = ἀφίνω ὀπίσω μου. — μετέωρος = ἀδέσβατος. — ἐπὶ στρατιᾶς κλπ. = ἐπὶ κεφαλῆς (= ὡς στρατηγός) τόσου στρατεύματος. — λύω τὰς κατηγορίας = ἀναιρῶ τὰς κατ' ἑμοῦ κατηγορίας, ἀθωοῦμαι. — καθαρὸς = ἄγνός.

20. Οὐ πολλῶ ἀποδεούσας τῶν κλπ. = ὅχι πολὺ ὀλιγωτέρας τῶν κλπ. — προσβαλὼν Ἰταλία = φθάσας εἰς τὴν Ἰτ. — προσθεμένου = συμφωνήσαντος. — μετὰπεμπτος γενόμενος ἐπὶ τὴν κρίσιν = προσκληθεὶς ἔνα δικασθῆναι. — ψυχραὶ ὑποψίαι = μικραὶ ὑπ. — προσπίπτω = πίπτω ἐπὶ τινος. — καθαπτομένων = καταφερομένων. — καὶ τοῖς περὶ τοὺς Ἑρμῆς κλπ. = καὶ τὴν ἐξῆδρῆσιν τῶν Ἑρμῶν συνέδρον πρὸς τὴν τῶν μυστηρίων. — ὡς ἀπὸ μιᾶς κλπ. = ὡς γενομένης ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συνομοσίαις πρὸς μεταβολὴν τοῦ καθεστώτος. — ἐπαιτιαθέντας = κατηγορηθέντας. — Ἀλκιβιάδην μὴ λαβόντας ὑπὸ τὰς ψήφους = μὴ ψηφίσαντες κατὰ τοῦ Ἄλκ. — ὅπως γνωρίσεις = πῶς ἀνεγνώρισε. — πρὸς τὴν σελήνην = ἀπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης. — ἐσφάλη τοῦ παντός = ἐπληνίθη ὁλοσχερῶς. — ἔνης καὶ νέας οὔσης = διότι ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ μηνός. — θόρυβον παρέσχεν = ἐτάραξε. — μαλακώτερον = ἡπιώτερον. — ὥρμησεν = ἤρχισε.

21. Ἐπὶ κρίσει = ἔνα δικασθῆσι. — μισόδημος = ἐχθρὸς τῆς

δημοκρατίας.—περικοπή=κολόβωσις.—*ἐν γὰρ ὀλίγοις κλπ.*= διότι σχεδὸν μόνος αὐτὸς ἐκ τῶν πολὺ ὀλίγων ἀξιολόγων.—*τῶν τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐχόντων*=ἐκ τῶν συγκατηγορουμένων.—*μάλιστα συνήθη καὶ φίλον*=ὀκειλότατον καὶ φίλτατον.—*συνέσει περιττὸν*=ἐξέχοντα διὰ τὴν εὐφροσύνην.—*ἄδεια*=ἀμνηστία.—*μετὰ τῆς αὐτῆς αἰτίας*=ἔνοχος ἐπίσης θεωρηθεῖς.—*τὸ κοινῇ κλπ.*= ἂν ἀποβλέπη εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον.—*προέμενον κλπ.*=παραδίδων, καταμηνύων ὀλίγους ἔττω καὶ ἀμφιβόλους.—*ἐξελέσθαι*= νὰ ἀποσπάσῃ.—*ἐκ τοῦ ψηφίσματος*=κατὰ τὸ ψήφισμα.—*πίστεως ἕνεκα*=ἵνα γίνῃ πιστευτός.—*τὴν ὀργὴν ἀφήκεν*=ἐμετρίωσε τὴν ὀργήν, ἤσυχωσε.—*ὡσπερ σχολάζοντι τῷ θυμῷ*= τρόπον τινὰ μὲ ὀργὴν μὴ ἔχουσαν ἀσχολίαν τινὰ, μὲ ὀργὴν εὐκαιροῦσαν.—*ἐρρῶν*=ἐξεχύθη.—*μὴ βιάζεσθαι κλπ.*=νὰ μὴ μεταχειρισθῶσι βίαν οὐδὲ νὰ συλλάβωσιν αὐτόν, νὰ μὴ συλλάβωσιν αὐτόν διὰ τῆς βίας.—*τῷ μετρίῳ λόγῳ*=ἡπίοις λόγοις.—*ἐπὶ κρίσιν*=ἵνα δικασθῇ.—*βουληθεῖς, μετχ. ὑποθετ.*—*πολλὴν τριβὴν*=μεγάλην βραδύτητα.—*καὶ μῆκος ἄργον*=καὶ ματαίαν παράτασιν.—*ἐν τῷ Νικίᾳ*=ὑπὸ τὸν Νικίαν, τοῦ Νικίου στρατηγούτου.

22. *Ἦσαν οἱ μέλλοντες κλπ.*=ὑπάρχοντι τινες, οἵτινες ἐπικόπευον νὰ παραδώσωσι τὴν πόλιν (εἰς τοὺς Ἀθηναίους).—*καὶ διέφθειρες*=καὶ οὕτω ἐματαιώσατε.—*γενόμενος ἐν Θ.*=φθάσας εἰς Μεσσήνην, πόλιν τῆς Σικελίας.—*Θούριοι, πόλις τῆς Ἰταλίας.*—*Θ.*—*ἐπιγρόντος*=ἀνευρόντος.—*ψυχῇ*=ζωή.—*ἀγνοήσασα*=πλανηθεῖσα ἐξ ἀγνοίας.—*ἐπενέγκη*=ρίψῃ (εἰς τὸν καθίσκον).—*τὰ χρήματα δημεύσαντες*=δ. τὴν περιουσίαν.

Κεφ. 32. Κἀθοδοὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου.

Ὁφθῆναι τοῖς πολίταις=νὰ ὀφθῇ ὑπὸ τῶν π.—*τοσαυτάκις*=τοσάκις.—*εφελκόμενος*=σύρων.—*ἀκροστόλια*=τὰ κατὰ τὴν πρύμναν κοσμήματα τοῦ πλοίου.—*κεκρανημένων*=τῶν πλοίων, ἅτινα εἶχον κυριευθῆ.—*καταχθεις*=φθάσας εἰς τὸν λιμένα.—*πρὶν ἰδεῖν*=εἰ μὴ ἀπ' οὐ εἶδε.—*ἀνεψιός*=ἐξ ἀδελφός.—*συχνοὺς*=πολλοὺς.—*ἐκδεχομένους*=περιμένοντάς.—*παρακαλοῦντας*=προσκαλοῦντας.—*ἀπέβη*=ἀπεβιβάσθη.—*οὐδ' ὄραν ἐδόκουν*=προσεποιούντο ὅτι κλπ.—*ἀσπάζομαι*=χαίρειζω.—*παρέπεμπον*=συνώδευον.—*τῷ χαίροντι τῆς π.*=μὲ τὴν χαρὰν τῆς π.—*πρὸς*

τὴν παροῦσαν εὐτυχίαν=ἐν παραβολῇ πρὸς τὴν κλπ.—λογιζομένοις=διότι ἀνελογίζοντο.—ἐπὶ τῶν πραγμάτων=ἀρχηγῶν τῶν π.—εἰ νῦν=ἀφ' οὗ τώρα.—ὀλίγου δέουσαν ἐκπεπτωκέναι=σχεδὸν ἐκδεδιωγμένην.—κρατοῦσαν=κυρίαν οὔσαν.—κράτος=ἐξουσία.—ἀποδείκνυσι νικῶσαν=ἀναδεικνύει νικήτριαν.—παρελθῶν=ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα.—ὀλοφύρομαι=θρηγῶ.—ἐγκαλέσας κλπ.=ἀπευθύνας ὀλίγα τινὰ παράπονα.—ἀναθεῖς=ἀποδώσας.—τύχη πονηρὰ=κακὴ τύχη, κακοτυχία.—εἰς ἐλπίδας κλπ.=ἵνα ἐμβάλλῃ ἐλπίδας εἰς τοὺς πολίτας καὶ (ἵνα ἐμβάλλῃ) θάρρος.—αὐτοκράτωρ=μὲ ἀπόλυτον ἐξουσίαν.—ψηφίζομαι=ἀποφασίζω.—οὐσίαν=περιουσίαν.—τὰς ἀρὰς ἀφωσιώσασθαι=καὶ νὰ ἀνακρέσωσιν οἱ Εὐμ. καὶ Κῆρ. τὰς κατάρκας.—Εὐμολπίδαι καὶ Κῆρυκες, ἱερατικὰ γένη ἐν Ἀθήναις.

ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ

Κεφ. 2 καὶ 7. Καταγωγή καὶ χαρακτήρ τοῦ Λυσάνδρου.

2. Οἰκίας βασιλικῆς=βασιλικοῦ οἴκου.—τὸ φιλότιμον=τὸ φιλόδοξον, ἢ φιλοδοξία.—τὸ φιλόνικον=τὸ φίλερι.—ἐγγενόμενον=ἀναπτυχθέν.—αἰτιᾶσθαι=νὰ θεωρῆῃ τις αἰτίαν, νὰ ἀποδίδῃ.—θεραπευτικὸς=περιποιητικὸς.—τῶν δυνατῶν=τῶν ἰσχυρῶν.—μᾶλλον ἢ κατὰ Σπ.=περισσότερον ἢ ὅσον ἤρμοζεν εἰς Σπικριάτην.—τῆς ἐξουσίας, δηλ. τῶν δυνατῶν.—διὰ χρείαν=ἄν εἶχεν ἀνάγκην αὐτῶν.—ποιοῦνται κλπ.=τοῦτο τινὲς θεωροῦσιν ὡς οὐχὶ μικρὸν μέρος τῆς πολιτικῆς ἱκανότητος.—ἴδιον=ἰδιαιτέρον.—καλῶς φέρων=μετὰ γενναιότητος ὑποφέρων.—κρατηθέντα=φανέντα κατώτερον (χρημάτων).

7. Τοῖς ἄκροις=τοῖς ἐξόχοις.—ὑποφερομένων=ἐπειδὴ ἦσαν ἐν κακῇ καταστάσει.—ἐπὶ τὴν ναυαρχίαν=ὡς ναύαρχον.—ὡς ἀντιληφόμενοι τῶν πραγμάτων=λέγοντες ὅτι θὰ βοηθήσωσι.—τὰ δὲ αὐτὰ=τὰ αὐτὰ δέ.—χαρίζεσθαι=νὰ εὐχαριστήσωσι.—τὸ

μὲν ὄνομα κλπ., κατ' ἔννοιαν=ὡς ναύαρχον μὲν ἐπὶ ψιλῇ ὀνόματι ἀπέστειλαν Ἄρακόν τινα. — ἐπιστολεὺς=ὕποναύαρχος. — τῷ ἔργῳ δὲ=πράγματι δέ. — δυναμένων=ἰσχυρῶν. — ἰσχύσειν=ἔτι θὰ ἀποκτήσωσιν ἰσχύον. — παντάπασιν κλπ.=ἄφ' οὗ καταλυθῶσιν ἐντελῶς τὰ δημοκρατικὰ πολιτεύματα. — τρόπος=χαρρακτῆρ. — σοφιστῆς=ἀπατεῶν. — ἀπάταις κλπ.=δι' ἀπάτης διεξάγων τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. — ἐπὶ τῷ λυσιστελοῦντι κλπ.=ὑποστηρίζων τὸ δίκαιον μόνον προκειμένου περὶ συμφέροντος. — τῷ συμφέροντι κλπ.=τὸ συμφέρον θεωρῶν ὡς δίκαιον. — τῇ χρεΐα=ἀναλόγως τῆς (ἐξ αὐτοῦ) ὠφελείας. — τὴν τιμὴν δρίζων=ἀποδίδων ἀξίαν. — ἐφικνεῖται=ἐπαρκεῖ.

Πέφ. 9—11. Ἡ ἐν Αἰγῶς ποταμοὺς καταστροφὴ τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τοῦ Αὐσάνδρου.

9. Ἐτύχανεν ἄρτι καθωρμισμένος=πρὸ ὀλίγου εἶχε προσορμισθῆ. — Ἐλαιοῦς, πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου. — καταίρουσιν=ἔρχονται. — ἐπισιτισάμενοι=λαβόντες τροφάς. — Αἰγῶς ποταμοί, κόμη τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου. — ναυλοχούντων=ἐν ᾧ εἶχον ἀγκυροβολήσει.

10. Εἰς τὴν ὑστεραίαν=τὴν ἐπομένην (ἡμέραν). — ἀγῶνος=ναυμαχίας. — κόσμῳ=ἐν τάξει. — δεχομένους=περιμένοντες. — τὸ παραγγελλόμενον=τὰ παραγγέλματα. — ὡς δ' αὐτως=ὡσχύτως δέ. — ἀνίσχοντος=ἔτε ἀνέτελλε. — μετωπηδὸν=κατὰ μέτωπον. — ἀπάσαις, δοτικῆ τῆς συνοδείας. — ἀντιπρόρους κλπ.=ἔχων τὰς πρόρους τῶν πλοίων ἐστραμμένους πρὸς (τοὺς Ἀθηναίους). — πεπληρωμένους κλπ.=ἔχων τὰ πληρώματα ἐντὸς αὐτῶν ἤδη ἀπὸ τὴν νύκτα. — ἀτρεμῶ=μένω ἀκίνητος. — δύο καὶ τρεῖς=δύο ἢ τρεῖς. — ἰδόντας=ἄφ' οὗ εἶδον (οἱ ἐπὶ τῶν τριήρων Λακεδαιμόνιοι). — ὥστε ἐγγενέσθαι θράσος=ὥστε ἀνεπτύχθη θράσος εἰς τοὺς Ἀθ. — ὡς συνεσταλμένων=διότι ἐνόμιζον ὅτι οἱ ἐχθροὶ εἶχον ζαρώσει.

11. Ἐπίπλους=πλοῦς κατὰ τινα. — ὀλιγώρως=μὲ ἀμέλειαν. — ἐλαύνειν ἀποστρέψαντας=να ἐπανέλθωσι. — τάχει παντὶ=τάχιστα. — κατὰ . . . τὸν πόρον=εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, ἀφ' οὗ φθάσωσιν εἰς τὸ μέσον τοῦ π. — ἐπάρασθαι=να ὑψώσωσι. — πρόραθεν=ἐκ τῆς πρόρας. — σύμβολον=σημεῖον. — ἐπι-

πλέων=περιπλέων.— ἀνεκαλείτο=προσεκάλει.— παρώρμα=παρήγγελε.— συνέχειν=συγκρατεῖν.— ἐπιβάται=οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου πολεμισταί.— ὅταν σημανθῆ=ὅταν δοθῆ τὸ σημεῖον.— ἀναγωγῆ=ἀπόπλους.— ταύτη=ἐν τούτῳ τῷ μέρει.— τῶν ἐλαυνόντων=τῶν κωπηλατούντων.— συνήρητο=εἶχε συντελεσθῆ, εἶχε διαπλευσθῆ.— ἀπὸ τῆς γῆς=ἀπὸ τῆς ξηρᾶς.— ἐμβαίνω=ἐπιδιβάζομαι.— περιπαθῶ=εἶμι ἐν συγκινήσει.— πληροῦν τὰς τριήρεις=να εἰσέρχωνται εἰς τὰς τρ.— ἦν δὲ οὐδὲν κλπ.=ἀλλ' ἢ σπουδῆ αὐτοῦ οὐδὲν κτώρθωνε.— ἠγόραζον=ἔτρεχον πρὸς ἀγορὰν (τροφίμων).— ἐπλανῶντο=περιεφέροντο.— ἀριστοποιοῦμαι=γευμακίζω.— πορρωτάτω τοῦ μέλλοντος=ἀπέχοντες πολὺ τοῦ μέλλοντος ἢ συμβῆ.— ἀπειρία κλπ.=ἐξ ἀπειρίας τῶν ἀρχηγῶν.— ῥόθιος, ἐπίθ., τὸ οὐδ. ὡς οὐσ.=πάταχος τῶν κωπῶν.— προσφέρομαι=ἐπέρχομαι.— ὑπεξέπλευσε=ἔφυγε κρυφίως.— κενὰς παντάπασιν=ἄνευ πληρωμάτων.— ἔκοπτον=συνέτριβον.— πρὸς ταῖς ναυσὶν=πλησίον τῶν πλοίων.— ἀπέθνησκον=ἐφονεύοντο.— σποράδες=διεσκορπισμένοι.— ἐπιβοηθοῦντες=τρέχοντες πρὸς αὐτά.— ναύσταθμον, τό,=πλοῖα συνηγμένα ἐντὸς λιμένος, στόλος.— Πάραλος, ἢ Πάραλος καὶ ἢ Σαλαμινίς ἦσαν ἱερὰ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων, ἔργον ἔχουσαι ἢ μεταφέρουσι τὰς θεωρίας, τὰς πρεσβείας καὶ τὰς διαταγὰς τῆς πόλεως.— ἀναδησάμενος=δέσας ὀπίσω ἀπὸ τῶν ἰδικῶν του πλοῖα.— διαπορθήσας=ληηλατήσας.— ἀνέπλευσεν=ἐπανήλυθε.

ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ

Κεφ. Β-Α. Καταγωγῆ καὶ χαρακτήρ
τοῦ Πελοπίδου.

3. Π. γένος ἦν εὐδόκιμον=ὁ Π. ἦτο ἐξ ἐπισήμου γένους.— ὠρμησεν=ἤρχισε.— τῶν δεομένων=τῶν ἐνδεῶν.— ἀληθῶς=πραγματικῶς.— χάριν ἔχοντες=εὐγνωμονοῦντες.— ἀφελεία=διὰ τῆς ἀπλότητος.— ἐσθῆς=ἐνδύματα.

4. Ἦσαν πεφυκότες=εἶχον ἐκ φύσεως κλίσειν.— τὰς διατριβὰς κλπ.=τὰς ὥρας τῆς σχολῆς ὁ μὲν Π. ἐπέρνα εἰς τὰς π.

—φιλοσοφῶν=μελετῶν.—πρὸς δόξαν=ἄτινα συνέτεινον εἰς τὸ νὰ δοξασθῶσιν.—οἱ νοῦν ἔχοντες=οἱ συνετοί.—πολιτειῶν=πολιτικῶν πράξεων.—ἀνεξέλεγκτος=ἄμεμπτος.—ἐμμείνασαν=διατηρηθεῖσαν.—*Εἴ τις ἀποβλέψας. . . πολιτείαν, ὅσον γέγονε κλπ.*=ἄν τις, ἀφ' οὗ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, πόσας ἔριδας. . . εἶχεν ὁ πολιτικὸς βίος κλπ.—*εὐμένεια*=εὐνοια.—*ἢ ἐκείνους*=καὶ ὄχι ἐκείνους.—*περιεῖναι κλπ.*=πῶς νὰ ὑπερισχύσῃ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου μᾶλλον παρὰ κλπ.—*ἀληθινῆ*=πραγματικῆ.—*οὐ δόξαν. . . μετιόντες*=μὴ ἐπιδιώκοντες νὰ ἀποκτήσωσι δόξαν ἐκ τῶν πολιτικῶν τῶν πράξεων.—*οἷς ἐμφύεται κλπ.*=ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζει ὁ φοβερὸς φθόνος.—*δρασθέντες κλπ.*=καταληφθέντες ὑπὸ θεοῦ ἔρωτος.—*λαμπροτάτην*=ἐνδοξοτάτην.—*ἐφ' ἑαυτῶν*=ἐπὶ τῆς ἐποχῆς, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν.—*ὡσπερ ἰδίους κλπ.*=πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐθεώρει ὁ εἰς τὰ κατορθώματα τοῦ ἄλλου ὡς ἰδικά του.

Κεφ. 7 καὶ 12—13. Ἀπελευθέρωσις τῶν Θετῶν ὑπὸ τοῦ Ηελοπίδου.

7. *Καίπερ ὦν κλπ.*=ἄν καὶ ἦτο ἐκ τῶν νεωτάτων.—*ἰδίαιτε κλπ.*=καὶ ἰδιαιτέρως ἕκαστον παρῶρμα.—*πρὸς τὸ πλήθος*=πρὸς ὅλους.—*ὄσιον*=δικικιον, ἐνν. ἐστί.—*εἶναι δουλεύουσιν*=νὰ εἶναι δούλη, ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: οὔτε ὄσιον (ἐστί) περιορᾶν εἶναι τὴν πατρίδα δουλ. καὶ φρουρ.—*ἀγαπῶντας κλπ.*=ἀρκουμένους μόνον εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς ζωῆς τῶν.—*ἐκκρέμασθαι*=νὰ ἐξαρθῶνται.—*θεραπεύειν ὑποπεπτωκότας*=καὶ ταπεινούμενοι νὰ κολακεύωσι.—*λέγειν*=δημιγορεῖν.—*προελθόντες*=ὄρμηθέντες.—*πρὸς τοὺς ὑπολελειμμένους*=πρὸς ἐκείνους, οἵτινες εἶχον μείνει.—*συνεπήγουν*=ἐνέκρινον.—*ἐπιφανῆς*=ἐπίσημος.—*ὠμολόγησε*=ὑπεσχέθη.—*πολεμαρχούντων*=οἵτινες ἦσαν πολέμαρχοι.—*ἐπιλαμβάνεσθαι*=προκαλεῖν.—*γαυρομένους κλπ.*=χοιμάζοντας, διότι ἐνίκων καὶ ὑπερίσχυον.

12. *Τὰ περικείμενα*=τὰ κρεμάμενα.—*σκῦλα*=λάφυρα.—*περὶ τὴν οἰκίαν*, δηλ. τοῦ Χάρωνος.—*ἐργαστήρια*=ἐργαστάσια.—*δορυφόρων*=δορατοποιῶν.—*ἀναρρηγνύντες*=διαρρηγνύοντες.—*ἀνεπτόητο*=εἶχε πτοηθῆ, ἦτο ἐν μεγάλῃ ταραχῇ.—*διαδρομῆ*=τρέξιμον (ἐδῶ καὶ ἐκεῖ).—*οὐπω συνειστήκει*=δὲν εἶχε συναθροισθῆ ἀκόμη ὁ λαός.—*πρὸς τὰ γινόμενα*=διὰ τὰ συμβαίνοντα.

—*ἡμέραν*—*νά ἐξημερώσῃ*.—*ἀμαρτεῖν*—*ὅτι διέπραξαν σφάλμα*.
 —*ἐπιδραμόντες*—*ἐπιπεσόντες*.—*συμβalόντες*—*συμπλακέντες*.
 —*αὐτὴ μὲν ἢ φρουρὰ ὄντες κλπ.*—*ἀφ' οὗ αὐτὴ μὲν ἢ φρουρὰ ἀπετελεῖτο ἐκ 1500 περίπου*.—*ἀναχωροῦντα κλπ.*—*ὅστις πανταχόθεν πολὺς ἀπεσύρετο*.—*αὐτὴν τὴν Καθμεῖαν*—*μόνον τὴν Κ.*—*περιεχομένους*—*περιστοιχιζομένους*.—*στέμματα*—*στεφάνους*.—*πρὸς τὴν ὄψιν*—*πρὸ τοῦ θεάματος*.—*μετὰ κρότου*—*μετὰ θορύβου*.—*δεχομένων*—*ὑποδεχομένων*.

13. *Ἀπετείχιζε*—*περιτεείχιζε*.—*σπουδάζων ἐξελεῖν*—*σπεύδων νά ἐκδιώξῃ*.—*γενομένην*—*ἣτις ὑπῆρξε*.—*βραβευθεῖσαν*—*εὐνοηθεῖσαν*.—*εἰπεῖν*—*νά ἀναφέρῃ τις*.—*ἐρημότεροι*—*ἀσθενέστεροι*.—*δεινότητι*—*δι' ἰκανότητος*.—*κρατήσαντες*—*νικήσαντες*.—*ὁ καταλύσας τὸ ἀξίωμα*—*ὁ ἀμαυρώσας τὴν ὑπόληψιν*.—*καὶ παύσας κλπ.*—*καὶ καταλύσας τὴν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐξουσίαν αὐτῶν (τῶν Σπαρτιατῶν)*.—*ἐγένετο*—*ἐξεργάγη*.—*δωδέκατος κλπ.*—*εἰς οἰκίαν (τοῦ Χάρωνος) μετ' ἄλλων ἕνδεκα εἰσελθόν.*—*μεταφορᾷ*—*διὰ μεταφορᾶς*.—*δοκοῦντας*—*θεωρουμένους*.

Τιμᾶται δραχ. 1.50

